

De voetbalclub

Chr. van Abkoude

bron

Chr. van Abkoude, *De voetbalclub*. Met illustraties van O. Geerling. Kluitman, Alkmaar ca. 1932
(zevende druk)

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/abko001voet02_01/colofon.php

Let op: werken die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn.

digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren i.s.m.

t.o. 1

... en al spoedig ging het naar het voetbalterrein.
(Blz. 33.)

[De voetbalclub]

I.

Paul en Dirk.

Op het gezellige bovenkamertje zat Paul Hartink met Dirk van den Heuvel, zijn studiemakker, de sommen voor de zomerrepetitie te bestudeeren. Het was een héél werk, want je mocht er niet één missen, als de meester de opgaven op het bord had geschreven. De meeste hadden ze nog in oude schriften gevonden, en na een enkele maal herlezen wisten ze 't maniertje weer. Maar dan waren er ook weer een heeleboel sommen bij, die ze niet in de cahiers konden vinden. Dan werd de som opnieuw opgelost en net zoolang peuterden en ploeterden ze, tot ze haar weer hadden. Er konden van die bazen van sommen bij zijn, asjeblijft! Een vat, dat leegloopt door drie kranen, een wielrijder en een voetganger die elkaar tegenkomen op een weg van 21 K.M., een zware, houten balk, die voor een deel in het water zinkt... ga je gang maar! Toch hielden de jongens ijverig vol. Hun deerde de zonnewarmte niet op dien heeten zomermiddag, ze letten niet op het prachtige uitzicht, dat het kamervenster op de fraaie om-

geving bood. De gloeiende zonnestralen werden getemperd door de uitgeslagen groene jaloezie, zoodat het uitzicht toch onbelemmerd bleef. Bloemen stonden in een glas op de tafel, waar aan iedere zijde een jongen zat te werken. Je zag in 't knusse kamertje een goedgevulde boekenkast, met allemaal van die echte Hollandsche jongensboeken, boeken, die je verslindt, die je tranen doen lachen, of waarbij je in gespannen aandacht den loop van 't verhaal afwacht. Aan den muur hingen twee vischhengels gekruist, een net in 't midden; daarboven een plaat, voorstellende den strijd tusschen Russen en Japanners. Aan den anderen kant een fietskaart met de omstreken van Zutphen.

Reeds meer dan twee uren waren de jongens aan het repeteeren en tot nog toe was het met de sommetjes voorspoedig gegaan. Toen, alsof er opeens een steen voor den wagen kwam, stuitten ze op een kapitalen-som, waarbij A aan B geld leende tegen $4\frac{7}{8}\%$ rente, en later het geld terugbetaalde met een partij koffie. Na iedere berekening kregen ze een ander antwoord, zoodat ze op 't laatst er geen raad meer mee wisten. Paul, die spoedig driftig werd, wond zich meer en meer op en begon met zijn boeken te smijten. Dat was heelemaal niet naar den zin van Dirk, want die kreeg een boek op zijn oog. Toen dreigde er ruzie te komen, maar Paul, die zag, dat ze op die manier die lastige som óók niet kregen, legde de zaak gauw bij. En nu begonnen ze maar weer van voren aan, echter met hetzelfde resultaat, en nu kwam er

wéér een ander getal als antwoord.

‘Wel alle moppen!’ riep Paul wanhopig uit. ‘Ik geef er den brui van, hoor! Ik sla 'r over.’

‘Dat is flauw,’ meende Dirk, die wat minder driftig van aard was. ‘Laat jij je nu door zoo'n prulsom op den kop zitten?’

‘Mooie prulsom! Jij kent haar evenmin als ik!’

‘Phoe, bedaar wat! Laten we nu nog eens samen overrekenen.’

‘Vooruit met de geit, maar 't is de laatste keer, hoor!’

In plaats van elk afzonderlijk, maakten ze nu samen de berekening opnieuw, en nu hadden ze de fout gauw gevonden.

‘Zie je wel?’ riep Dirk zegevierend. ‘Je moet zoo'n som niet zoo gauw laten schieten, je pakt haar stevig aan en als je 'r goed aankijkt, heb je haar in een oogenblik onder de knie. Vooruit, de volgende. *Een kruidenier verkoopt...*’

Van buiten klonk een fluitsignaal.

Dirk, die de som hardop las, lette er niet op maar Paul sprong met een ruk van zijn stoel op en snelde naar het raam.

‘Hallo!’

‘Kom je buiten, Paul?’ klonk het van beneden.

‘Veel te wàrm!’ riep Paul. ‘Ik zit hier lekker met Dirk!’

‘Wat voeren jullie uit?’

‘Sommen repeteeren!’

Een schaterend gelach weerklonk.

Vier jongens stonden onder het raam, echte

rekels, met frissche wangen en schitterende oogen. Zij spotten luidkeels met Paul's ongewonen ijver. Paul, beleedigd, trok zich terug en wendde zich tot Dirk.

‘Wat komen ze doen?’ vroeg deze.

‘Weet ik het?’ mopperde zijn vriend. ‘Ze kunnen naar de maan loopen.’

‘Dirk van den Heuvel! Dirrèk!’ klonk het weer.

‘Zeg, hoepel asjeblijft op!’ riep Dirk naar buiten.

‘Kom zeg, wees nou niet zoo flauw! We gelooven er toch niets van, dat jullie aan 't repeteeren bent! Laat naar je kijken!’ schreeuwden ze weer van beneden.

Maar 't honend gelach en gepraat had Paul te veel gekrenkt, om nog antwoord te geven.

‘Laat ze maar staan, of nee, zeg maar dat we thuisblijven,’ sprak hij tot Dirk, die bij 't raam gekomen was en naar buiten keek.

‘We hebben geen tijd, we blijven binnen. Saluut, boys!’ riep Dirk.

Toen klonk er nog even een smadelijk gelach, maar de twee vrienden trokken er zich bitter weinig van aan en bleven waar ze waren.

‘t Is, dat het zoo warm is vandaag,’ verklaarde Paul, ‘anders ging ik veel liever met de lui mee.’

‘Ik ook,’ zei Dirk, ‘maar wat heb je er aan in zoo'n hitte. We zitten hier fijn. Lekker frisch. Leuk hokje heb jij hier, zeg. Daar mis ik thuis wat an.’

‘Ja, ik heb het hier erg gezellig en ik zou

mijn kamertje niet graag missen. Willen we een poosje uitrusten?’

‘Och ja. Ik heb anders juist zoo'n echten zin om flink op te schieten.’

‘Ja, ik ook. Maar 't moet niet zoo lang duren. Hoeveel sommen hebben we nou?’

‘s Kijken... tien... twintig... vier en twintig. En we moeten er nog minstens evenveel doen. Enfin, de boog kan niet altijd gespannen zijn, zooals onze meester zegt.’

‘Ja, 't is een goeie baas, die Hilgers. Een leuk type, vin-je niet?’

‘Zeker, 'k vind hem een gezelligen vent,’ zei Dirk, alsof hij over zijn kameraad sprak. ‘Wij hebben een leuk jaartje bij hem gehad. Weet je, wat hij laatst tegen me zei? Dirk, zei hij, ik begrijp niet, dat jullie niet net als andere jongens een club hebben, een sportclub, een voetbalclub, fiets-, tennis- of wandelclub!’

‘Zei hij dat?’ vroeg Paul lachend.

‘Ja. En dat we er toch eens over moesten denken! Maar hij wilde in geen geval, dat we 't werk ervoor in den steek lieten.’

‘Nee, dat is te begrijpen. En wat heb jij toen gezegd?’

‘Wel, dat ik er eens met de lui over zou praten. Maar er is nog niet veel van gekomen. Hilgers wou ons wel helpen, zei hij. Hij is zelf nog zoo'n ouwe voetballer en schijnt het vreemd te vinden, dat wij er hier zoo weinig aan doen.’

‘Ik vind het een fijn plannetje, zeg,’ riep Paul uit. ‘Net leuk om in de vakantie eens aan te beginnen.’

‘Ja, dat kan wel. Zou je denken, dat er genoeg jongens zullen zijn, die mee willen doen?’

‘Bij de vleet! Ik vind een voetbalclub 't leukste, jij ook? Dat is het prettigste, wat we in 't najaar en 's winters doen kunnen.’

‘Een fietsclub vind ik anders ook wel aardig,’ meende Dirk.

‘Dat wel, maar je hebt meestal ruzie onderweg. Als jij links gaat, wil een ander rechts. Wil je afstappen, de anderen rijden door. En dan die reparaties onderweg? Daar word je gewoonweg akelig van! Jan z'n band loopt leeg, Piet z'n rem weigert; nee hoor, als ik een toertje maak, ga ik liefst alleen of met jou!’

‘Zóó erg is 't nu ook weer niet, Paul. Maar we zullen er in ieder geval eens met de lui over praten.’

‘Goed. Wanneer?’

‘Volgende week Zaterdag dan maar,’ besloot Dirk.

‘Best. En hoe zullen we 'm dat lappen?’

‘Wel, we kunnen briefjes rondsturen. Er moet natuurlijk een vergadering gehouden worden.’

‘Ja, dat is leuk, zeg, een vergadering. Ik ben wel eens met pa naar een vergadering geweest, die ik vreeselijk saai en vervelend vond. Maar ik heb toch goed onthouden, hoe het daar toeging. Eerst heb je den president, die zegt, dat de menschen allemaal verschrikkelijk welkom zijn, dan begint de sikkerjantaris - ik bedoel de secretaris - een heeleboel voor te lezen, wat er op de vorige vergadering is gebeurd en dan

beginnen ze over de plannen te praten.’

‘Fijn!’ zei Dirk. ‘Zóó doen wij ook!’

‘Natuurlijk. Jij moet de president zijn,’ zei Paul.

‘Nee, daar ben jij beter voor,’ meende Dirk. ‘Ik sta niet graag vóóraan!’

‘Nou, ik dan wel!’ riep Paul vol vuur en sprong van louter blijdschap in het rond.
‘Hoezee! Leve de voetbalclub!’

‘Die nog niet eens bestaat!’ lachte Dirk.

‘Sapperloot!’ riep Paul. ‘Ik zie ons al in gevecht met een bekende club uit een andere plaats. Hoe moet onze club heten, Dirk?’

‘Meester Hilgers!’ zei Dirk lachend.

‘Loop, is dat een naam? Nee, “Voorwaarts” of... ‘Volharding.’

‘Dat komt allemaal wel in orde driftkop! Zeg, doen we nog wat vanmiddag, ja of nee?’

‘Ik heb geen zin.’

‘Dan maak je maar zin.’

‘Nee, 'k doe niks meer! Ga je mee naar buiten. Leve de club! Troeladi-jéé!
Troeladi-jáá! Waar is mijn pet? Ik tippel er uit, hoor!’

Op hetzelfde oogenblik ging de deur open en trad moe binnen met een glas citroen voor de jongens.

‘Zoo mannetje, tippel jij er uit?’ vroeg moe, terwijl ze vragend Paul aanzag, die plotseling stil geworden was.

‘Och ja, moes, we gaan nu maar een beetje spelen.’

‘Heeft 't werk weer lang genoeg geduurd? En je hebt me vanmorgen nog wel gezegd, dat je

met Dirk den heelen middag zou repeteeren?’

‘Ja, moe, maar 't is zoo warm!’

‘Och kom, en denk je, dat het buiten soms frisscher is? Je wordt maar bezweet met al dat stoeien en je hebt gauw een kou te pakken! Hier, drink maar lekker je kwast uit, dat zal je wel smaken.’

Nu, dat lieten de jongens zich geen tweemaal zeggen. Smakkend met de lippen genoten ze van den heerlijken, koelen drank.

‘We gaan een voetbalclub oprichten, moe!’ zei Paul zoo tusschen twee teugjes in.

‘Een voetbalclub!’ zuchtte moe, ‘och hemel, wat zal er nu gebeuren?’

‘Ja, mevrouw,’ zei Dirk, ‘t is nog alleen maar een plannetje voor het najaar. We hebben er maar eens over gepraat, ziet u.’

‘Hè moe, vindt u dat nou niet fijn, zoo'n club?’

‘Heelemaal niet,’ zei moe. ‘En wat zal je schoolwerk er onder te lijden hebben! Dat wordt natuurlijk elken dag voetballen en 't werk komt achteraan!’

‘Elken dag voetballen,’ mopperde Paul. ‘Hoe kan u dat nou zeggen, moe? Van 's morgens negen tot 's middags vijf zitten we op 't hok!’

‘Foei Paul, wat een straattaal!’

‘Nu ja, op school dan. Om twaalf uur even naar huis om een boterham te verslinden en gauw nog een les voor 's middags na te zien en hoe wou u nou na vijven in het donker voetballen?’

‘Nee mevrouw,’ hielp Dirk, ‘zóó erg, als ù

meent, zullen we het niet maken. We zullen natuurlijk ons werk evengoed wel doen.'

't Is te hopen,' zei moe. 'Enfin, we zijn nog zoo ver niet. Zorg maar eerst, dat je door je najaarsrepetitie komt en een mooi rapport mee naar huis brengt!'

'Dat zal u eens zien, moe!' beloofde Paul. En zijn armen om den hals van zijn lieve moeder slaande, fluisterde hij aan haar oor: 'En pa zal 't ook wel goedvinden, hè moe? Als u het hem vraagt, mag het best.'

Toen gaf het goedige, liefhebbende moedertje haar grooten jongen een zoen en zei lachend: 'We zullen zien!'

II. De Club.

‘Hoera voor ‘Sparta!’

‘Leve de Spartanen!’

Daverend gejuich klonk door den tuin. Petten zwierden door de lucht en zakdoeken werden gezwaaid. Er was een enorme geestdrift onder de jongens, die heden in den tuin van Paul Hartink vergaderden. De reden van dit gejuich was de totstandkoming van de Westenbergsche Voetbalclub ‘Sparta,’ onder beschermheerschap van den heer Hilgers, onderwijzer aan het jongens-instituut. Het was nu juist veertien dagen na den bewusten warmen middag, toen Paul en Dirk het plannetje voor het eerst met elkaar besproken hadden. En 't idee van een voetbalclub was hun zóó door 't hoofd blijven spelen, dat ze er hun mond niet over konden houden en al gauw aan Jan en alleman vertelden, welke reusachtige plannen er binnenkort zouden tot stand komen. Nu, gebrek aan belangstelling was er allerminst, en als meester Hilgers vóóruit geweten had, dat zjjn woorden zoo'n opschudding onder de jongens van het instituut zouden ver-

oorzaken, dan had hij zich nog wel eens bedacht, alvorens ze uit te spreken. Het leek wel, of er een soort revolutie in zijn klasse heerschte, een opgewondenheid, die echter door de krachtige hand van meester Hilgers spoedig bedwongen werd. Toen hij echter begreep, dat het voetbalspel den jongens in 't hoofd geslagen was, veranderde hij van tactiek, en verklaarde, zijn jonge vrienden te zullen helpen, mits zij hem uitdrukkelijk beloofden dat hun schoolwerk er niet onder zou lijden. Dat deden de jongens. De steun van hun geachten meester was juist een prikkel voor hen, om het schriftelijk werk zoo keurig mogelijk af te leveren en de lessen zoo prompt mogelijk te leeren. Er waren natuurlijk als altijd ook uitzonderingen op den regel maar deze waren gelukkig zóó gering in aantal, dat de verwezenlijking der plannen er geen nadeel van ondervond.

En dezen morgen hadden Paul en Dirk, de oprichters van de club, briefjes laten rondgaan van den volgenden inhoud:

ATTENTIE! - GROOTE VERGADERING!

Hedenmiddag 2 uur bijeenkomst in den tuin van Hartink. Oprichting van de eerste Westenbergsche Voetbalclub.

Denkt er om, precies om 2 uur beginnen we!

DIRK v.d. HEUVEL.

PAUL HARTINK.

Oprichters.

Een der jongens had dit briefje aan Paul teruggestuurd en de eerste *r* van 't allerlaatste woord in een *l* veranderd, maar van deze flauwe aardigheid nam Paul geen notitie.

De tuin van Hartink was in heel het dorp bekend als de grootste uit den omtrek. Hij was gelegen achter het groote huis, dat de heer Willem Hartink, de vader van Paul, met zijn gezin bewoonde.

Dat gezin was grooter dan de lezer tot nog toe zal vermoed hebben, want ofschoon we van de familie alleen nog Paul en zijn moeder hebben ontmoet, komen nu ook de andere Hartinkjes aan de beurt. Paul had een broer en twee zusjes. De broer heette Dolf en was twee jaar jonger, de zusjes heetten Greta en Jo. Paul en Jo waren tweelingen en beiden dertien jaar, terwijl Greta als oudste der kinderen vijftien zomers telde. Papa Hartink was eigenaar van een groote papierfabriek, even buiten Westenberg gelegen, en had eenige jaren geleden het buitenverblijf gekocht, hetwelk hij thans, zeer naar zijn genoegen, bewoonde.

In den tuin dan waren de jongens tezaam gekomen.

Ze hadden een heerlijk, schaduwrijk plekje uitgekozen, de dichte takken van een ouden kastanje beletten het doordringen der heete zonnestralen, en rondom hen stonden heesters en boomen, die het open grasveldje omsloten en daar een allergezelligst vergaderplekje vormden. Geleund tegen den dikken kastanje, die midden in 't grasperk stond, sprak Paul Hartink de

jongens toe. Zijn redevoering was niet zonder gebreken want Paul kon maar al te dikwijls het geschikte woord niet vinden om zijn gedachten uit te drukken. Als een trouw vriend stond Dirk hem ter zijde, verbeterde, wat Paul verkeerd zei, of vulde aan, waar zijn makker bleef haperen.

‘Komaan,’ zei Paul, toen zijn horloge vijf minuten over twee wees, ‘nu gaan we beginnen, jongens! Gaan jullie nou allemaal zitten, dan kun je me beter verstaan.’

Onder veel rumoer, gestoei, geknijp en geduw ging de woelige vergadering eindelijk zitten.

‘Nou dan,’ begon Paul, ‘jullie weten natuurlijk allemaal, dat Drik en ik een voetbalclub willen... willen *inrichten*.’

‘Oprichten,’ zei Dirk, die naast hem stond.

‘Juist, oprichten. En nu zijn we vandaag bij elkaar gekomen, om daar eens over te praten.’

‘Oud nieuws!’ bromde er een.

‘Een waarheid als een os!’ meende een ander.

‘Stilte, niet allemaal tegelijk!’ riep Dirk, ‘anders wordt het een janboel! Er moet een voorzitter zijn!’

‘Ja,’ zei Paul, ‘dat zouden we heelemaal vergeten. Jongens, Dirk moet de voorzitter zijn, ik ben de *commissaris*.’

‘De *secretaris* bedoel je!’

‘Nou ja, dat is allebei 't zelfde,’ zei Paul, die kribbig werd bij de herhaalde verbeteringen van Dirk.

‘Luister nou eens,’ begon voorzitter Dirk. ‘Houën jullie nou allemaal je schreeuwerige

snaters eens dicht. Want een mensch kan op die manier niet zien wat-ie zegt. Laat nu eerst Paul uitpraten, en dan zal ik ieder een beurt geven, die ook wat te vertellen, of een beter plannetje heeft. Paul, begin jij nu maar!’

Dirk's optreden had warempel orde onder de toehoorders gebracht. Ze zaten en lagen nu wat kalmer bij elkaar en waren één en al aandacht.

‘Ik zal jullie eens vertellen, hoe we zoo ineens aan ons plannetje gekomen zijn,’ ging Paul voort. ‘Meester Hilgers is er eigenlijk mee begonnen.’

‘Wat! Hè?’ waren de algemeene kreten van verbazing.

‘Ja. Mijnheer Hilgers vroeg aan Dirk, waarom wij hier in Westenberg geen voetbalclub hadden, terwijl er toch zoo'n mooie gelegenheid voor is, en zodoende zijn wij er mee begonnen. Wie van jullie zou aan die club mee willen doen?’

‘Ik! Ik! Allemaal! Hoera! Ik ook!’ klonk het verward dooreen.

‘Mooi,’ schreeuwde Paul er boven uit. ‘Dan gaan we eerst bepraten, hoe we onze club zullen in... zullen... *uitstellen*...’

‘Installeeren!’ voegde Dirk er aan toe.

‘Nou ja, dat is allebei hetzelfde!’ bitste Paul, wat een hartelijk gelach onder de jongens veroorzaakte.

‘Ga verder Paul,’ zei Dirk.

‘Dan moeten we natuurlijk in de eerste plaats een... *regeering* hebben.’

‘Een *bestuur*,’ zei Dirk kort.

‘Bestuur of regeering is allebei goed. En een

voetbalclub heeft altijd twee captains, den eersten en den tweeden.’

‘Alweer een waarheid als een os!’ riep er een.

‘Zwijgen!’ commandeerde de voorzitter.

‘De eerste captain, dat ben ik!’ zei Paul fier.

‘Hei, ho, wacht een beetje!’ riep de voorzitter. ‘Dat gaat zóó maar niet! Daarover moeten we natuurlijk stemmen.’

‘Nou afijn, stemmen dan,’ zei Paul. ‘Ik meende het ook zoo niet! Wie wil er captain zijn, jongens?’

‘Ik! Ik ook! Nee ik!’ schreeuwden ze door elkaar.

Dirk zette een boos gezicht.

‘Je stuurt den heelen boel op die manier in de war!’ sprak hij tot zijn vriend. ‘Is dát nu een plan bespreken? Jij hitst de jongens op tot gebrul en geloei. Schei er maar gauw uit! Met zóó’n bespreking van de zaak is ons heele plannetje al naar de maan. Nee, hou jij je nou maar stil, dan zal ik 't zaakje wel eens verder opknappen.’

Zwichtend voor Dirk's verstandige meening, ging Paul tegen den boom zitten, zonder zich verder aan de luidruchtige uitgelatenheid der anderen te storen.

‘Jongens,’ sprak Dirk, toen het rumoer weer wat bedaard was, ‘op die manier komt er niets van de voetbalclub terecht. We moeten punt voor punt bepraten. Laten we nou beginnen met het begin. Wie van jullie aan de club mee doet, steekt even zijn arm omhoog!’

Tien, twaalf, veertien armen gingen omhoog,

maar het bleek, dat er maar tien van geldig waren, want een paar bengels hadden beide armen omhoog gestoken.

‘Tien luidjes alzoo,’ sprak Dirk. ‘Paul, schrijf jij de namen even op.’

‘Paul ging rond met een lijst en noteerde de namen der club.

‘Mooi, afgelopen!’ vervolgde Dirk, die er slag van had, de leiding in handen te hebben. ‘Ten tweede: wat moeten de leden betalen?’

‘Eén cent per maand!’ riep er een.

‘Alle gulden zes weken!’ stelde een tweede voor.

‘En ik denk een stuiver per week,’ zei Dirk, zonder notitie te nemen van het gelach, dat weer begonnen was. ‘Vinden jullie dat goed?’

‘Ja, dat is best! Een stuiver in de week!’

‘Goed. Paul, schrijf op: de contributie bedraagt vijf cent per week. Nu gaan we een bestuur kiezen. Eerst een tweede captain, een voorzitter, een secretaris en een penningmeester.’

‘Ik benoem Dirk tot eersten goalpaal!’ riep Frits Berkens.

‘Ach, houd je snuit, vervelende krentenbol!’ schold Dirk, ‘help liever mee om de zaak in orde te krijgen!’

De vergadering werd even gestoord door de komst van de dienstbode die naar Paul vroeg.

‘Ja, wat is er Betje?’ vroeg Paul.

‘Daar is een heer om je te spreken,’ zei Betje. ‘Ik geloof, dat het je meester is!’

‘Hoera! Meester Hilgers!’ riepen de jongens. ‘Hè ja, Paul, laat hem hier komen!’ Paul ging naar huis om den geachten be-

zoeker te halen en verscheen weldra met den heer Hilgers op de vergaderplaats. Dadelijk stonden alle jongens op en namen de petten af.

‘Dag mijnheer!’ klonk het verwelkomend.

‘Dag boys! Aan 't vergaderen? Daar kom ik juist op af. Neen, houdt jullie je gemak maar, gaat maar rustig in het gras liggen. Mag ik bij jou zitten Dirk? Jij bent zeker de voorzitter, hè? En hoever zijn we nu al?’

‘We hebben tien leden, mijnheer,’ antwoordde Dirk, ‘en we zullen vijf cent per week betalen.’

‘All right,’ zei meester Hilgers. ‘En wat gaan we nu doen?’

‘Een bestuur benoemen,’ zei Dirk.

‘Fijn! Mag ik meehelpen met de verkiezingen? Dan zullen we beginnen met de keuze van een voorzitter. Jongens, wie wil er nu eens graag voorzitter zijn?’

De snuiters keken elkaar glimlachend aan maar niemand durfde of wilde zich aanmelden.

‘Geen mensch? Dan zal *ik* 't maar zeggen, we moesten maar kiezen tusschen Paul en Dirk. Wil jij voorzitter wezen, Paul?’

‘Ik wel,’ zei Paul gretig.

‘Jij, Dirk?’

‘Ja, ik ook wel,’ sprak Dirk.

‘Mooi, we hebben dus twee kandidaten. Maar nu moeten we weten, wie van de twee de beste is. Dat is een moeilijke kwestie.’

‘Ik weet het al lang, mijnheer!’ zei Frits lachend. ‘Dirk zal wel de beste wezen, want Paul is vanmiddag met de vergadering begonnen, maar Dirk moest het hem uit de handen

nemen, anders was het op vechten uitgedraaid.’

‘Zoo!’ riep Paul geërgerd. ‘En nou wil ik niet eens meer voorzitter zijn!’

‘Toe maar!’ lachte meester Hilgers, ‘dan houden we dus één kandidaat over. Wie stemt er vóór Dirk?’

Alle handen gingen omhoog.

‘Alzoo Dirk van den Heuvel gekozen tot voorzitter!’

Op een eigenaardige, vroolijke manier van doen ging de meester met de jongens door. Het bestuur werd in zijn geheel gekozen en als volgt vastgesteld:

DIRK VAN DEN HEUVEL, Voorzitter.

PAUL HARTINK, Secretaris.

HARRY WARSTHOF, Penningmeester.

Met de benoeming van twee captains zou gewacht worden tot de club eenmaal aan de oefeningen van het voetbalspel zou begonnen zijn. Ten slotte werd de nieuwe club gedoopt met den naam ‘Sparta’ en nadat men besloten had, zoo spoedig mogelijk met het spel te beginnen, gaf meester Hilgers ze nog een goeden, practischen raad.

‘Hooft eens, jongens,’ sprak hij ‘wanneer je nu thuiskomt, probeert dan je ouders te winnen voor onze club, dat wil zeggen, vraagt allemaal een bijdrage om onze allereerste benodigdheden, bal, palen, enz. aan te schaffen. Zonder geld kunnen we niets beginnen. Dus afgesproken?’

‘Hoera voor ‘Sparta!’ En ‘Leve de Spartanen!’ klonk het door den tuin.

III.

Een onverwachte ontmoeting en een onwelkome gast.

Een week was voorbijgegaan.

Meester Hilger's raadgeving was niet te vergeefs geweest, de jongens hadden van hunne ouders eenig geld gekregen waarvoor zij het allernoodzakelijkste hadden aangeschaft en met groot verlangen zagen ze nu het aanbreken van de vakantie tegemoet! Even buiten Westenberg begon de uitgestrekte heide, een schier oneindige, dorre, en toch zoo eigenaardig mooi-bruine vlakke, hier en daar met eeuwig groene dennebosschen bedekt. Niet ver van de eerste huizen was een flink veld met toestemming van den burgemeester tot voetbalterrein geëffend, terwijl de heer Warsthof, uit pure sympathie voor de leden van Sparta, in de nabijheid een houten loods had laten zetten met een flink afgesloten deur, een clublokaal voor de jongens, die er tevens hun gereedschappen, enz. zouden kunnen bergen. Eindelijk, eindelijk sloten de schooldeuren zich achter de ongeduldige knapen, eindelijk dan begon de heerlijke vakantie, zouden ze elken dag

kunnen voetballen. Want zóó had meester Hilgers het bepaald: niet beginnen, vóór het vacantie is! In de loods lagen de goalpalen, twee gloednieuwe, prachtige ballen; vier hoekvlaggen waren er, kapstokken aan de wanden om er de kleeren aan te hangen, en langs de wanden stonden lage, houten banken. Sportprenten waren overal opgehangen, in één woord, het was een clublokaal om van te watertanden.

Direct na het uitroepen der groote vacantie was Paul met Dolf naar huis gesnel, doch onderweg aangehouden door een slordig gekleeden, armoedig uitzienden knaap van ongeveer vijftien jaren, die wel een hoofd groter was dan Paul. Het was Tijs Borger, de zoon van den schaapherder. Tijs was in Westenberg eigenlijk meer berucht dan bekend. Hij had nooit goed willen oppassen en bezorgde zijn ouden vader - zijn moeder had hij niet meer - veel verdriet. Hij was een luiaard en een dagdief, had nooit geregeld de school willen bezoeken en meermalen verschafte hij werk aan den veldwachter, die hem dan ook wegens kleine diefstallen en strooperij reeds herhaaldelijk bekeurd had. Het is dus best te begrijpen dat Paul en Dolf het lang niet aangenaam vonden, ten aanschouwe der Westenbergsche dorpingen door dit fatale heerschap te worden aangesproken. Maar daarvan trok Tijs zich al bitter weinig aan. Hij liep op hen toe en zei op eenigszins ruwen, maar toch niet onvriendelijken toon:

‘Zeg Paul, jullie hebben een voetbalclub opgericht, hè? Ik doe ook mee, hoor. Ik heb de

centen ervoor al bij mij. Hoeveel moet ik betalen?’

‘Jij?’ vroeg Paul verbaasd. ‘Jij aan “Sparta” meedoen?’

‘Wel ja,’ zei Tijs, ‘waarom niet?’

Het voorstel kwam Paul zoo brutaal voor, dat hij er nauwelijks zijn verbazing over wist te luchten.

‘Jij?’ herhaalde hij. ‘Dacht je, dat we schooiers in de club wouën hebben?’

Het was zeer onvoorzichtig van Paul, dit woord te gebruiken, want Tijs ontstak daardoor in woede.

‘Schooiers?’ schreeuwde hij. ‘Wie is hier een schooier? Zeg je dat alleen, omdat ik maar een arme jongen ben? Dacht je, dat ik niet even goed betalen kan, als jullie? Véél beter, véél beter!’ Met deze woorden stak Tijs de hand in den zak en liet een menigte koper- en zilverstukies zien.

‘Hoe kom jij aan dat geld?’ vroeg Dolf.

‘Zou je dat graag willen weten? Neen gekken, zóó dom ben ik niet! En probeer het niet weer om mij schooier te noemen, want...’

‘Kom mee, Dolf,’ zei Paul, en hij draaide Tijs den rug toe.

Maar zoo gemakkelijk kwamen ze niet van hem af. Tijs liep hen na en greep Paul bij de schouders.

‘Nou, hoe is 't?’ siste hij nijdig. ‘Kan ik meedoen, ja of nee?’

‘Laat los kerel!’ riep Paul en hij rukte zich woest van Tijs af, zwaaide wild zijn armen en

gaf, zonder het bedoeld te hebben, hem een slag in het gezicht. Dat deed de woede van den knaap ten top stijgen. Hij wilde zich op Paul werpen met de bedoeling, hem een pak slaag te geven, toen opeens een stem hem toeriep:

‘Heidaar, wil jij je handen wel eens thuishouden?’

Het was de smid, die uit zijn smederij naar buiten kwam en dreigend de vuist tegen Tijs hield opgeheven. Deze vond het raadzamer zijn drift wat op te schorten en bleef weifelend staan.

‘Maak dat je wegkomt!’ bulderde de smid hem toe. ‘Haal je streken maar uit op de hei, daar heb je de ruimte en heeft niemand last van je!’ En bij deze woorden deed hij eenige stappen in de richting van Tijs, die nu een goed heenkomen zocht. Paul en Dolf vervolgden intusschen verder ongestoord den weg naar huis. Zij dachten al spoedig niet meer aan de onaangename ontmoeting, vervuld als zij waren van blijdschap over de vakantie, die aangevangen was. Ze spraken dan ook heel gauw weer over de voetbalsport en hadden het daar nog druk over, toen ze zich thuis aan de koffietafel zetten. Moe had weinig met die armen- en beenenbrekerij op, maar pa, die een eerste sportliefhebber was, wist de belangen van zijn zoons zóó goed bij moe te bepleiten, dat ze er ten slotte in berust had. Jo en Greta, de zusjes, zaten eveneens aan den welvoorzienen disch.

Juist was de koffie-maaltijd begonnen, toen het dienstmeisje een brief binnenbracht voor

den jongeheer Paul Hartink. Het was een gewichtig oogenblik voor onzen Paul, toen hij, al etende met propvollen mond, naar het couvert tuurde en aller oogen op hem gericht waren. Hij wist zelf niet, wat hij doen zou, den brief in aller tegenwoordigheid openen, of hem tot straks bewaren. Het poststempel vermeldde 'Den Haag.' Dat moest dus bepaald een brief zijn van oom Karel of tante Jo. Aardige menschen waren dat, maar ze hadden een eenig zoontje, en dat ventje was onuitstaanbaar verwaand. Paul vermoedde reeds, dat de brief afkomstig was van het trotsche neefje, en dat verbaasde hem bij voorbaat niet weinig.

'Toe Paul, maak eens open!' verzocht Jo, die zich voor de belangen van haar tweelingbroeder bijzonder interesseerde.

't Zijn zaken Jo, die jou niet aangaan,' beweerde Dolf deftig, terwijl hij zijn boterham dik met jam besmeerde.

Jo was juist van plan, Dolf een pittig antwoord te geven, toen Paul met zijn vette vingers den brief opnam en het couvert openscheurde. Maar hij zag niet, hoe pa en moe een blik van verstandhouding met elkander wisselden, en met groote aandacht Paul's bewegingen volgden. Vluchtig doorlas Paul den brief, kleurde toen tot achter zijn ooren en liet zich driftig ontvallen:

'Sapperloot, wat een reuzenstrop!'

'Wat is er?' vroeg pa belangstellend.

Het duurde eenige oogenblikken, alvorens Paul de juiste woorden gevonden had, om zijn teleur-

stelling en spijt uit te drukken.

‘t Is een brief van neef Anton uit den Haag,’ zuchtte hij, ‘we krijgen dat mirakel, dat twintigste-eeuwsche wereldwonder hier te logeeren!’

Pa en moe keken elkaar glimlachend aan.

‘Laat eens hooren, Paul, wat Anton schrijft?’ vroeg moe.

Paul begon den brief voor te lezen en maakte telkens zijn opmerkingen over het geschrevene:

Den Haag, 1 Augustus 19...

Waarde neef Paul!

Het is mij erg aangenaam (mij ook) je te kunnen melden, dat ik waarschijnlijk voor een week of wat bij jullie kom logeeren. Je zult het zeker ook wel prettig vinden (nou!) en ik hoop, dat we véél plezierige wandelingen door de mooie omstreken van je afgelegen dorpje zullen maken. (Wat een mispunt!) Bovendien zal je daar niet veel lui ontmoeten, zoodat je het wel amusant zult vinden, eens een kameraad uit een groote stad bij je te krijgen. Nu waarde Paulus, groet je ouders van mij en zeg hun, dat ik hoop, dat de besprekingen met mijn ouwelui over het logeeren goed mogen slagen. Ook mijn compliment aan Dolf en je zusters.

Saluut zeg!

ANTON VISSER.

‘Asjeblieft!’ vervolgde Paul, den brief op tafel néersmijgend, waar hij in den schotel aardbeien rechtop bleef staan. ‘Dat kan een plezierige vakantie worden!’

‘Je neemt het nogal zwáár op,’ zei pa glimlachend.

‘En wat denken de anderen er van?’ vroeg moe.

‘Ik vind Anton een verschrikkelijken engerd!’ zei Jo, met vuur.

‘En ik vind hem een dooien Piet!’ zei Dolf.

‘En jij, Greta?’

‘Och, het ventje is wat verwaand, overigens vind ik hem wel een lief kindje.’

Ze moesten allemaal lachen om dat moederlijke antwoord van Greta, die zich bij voorbaat al voorgenomen had, het onuitstaanbare Haagsche neefje als een bewaarschoolkind te behandelen.

Het zag er op die manier voor Anton niet bepaald amusant uit, en wanneer hij vooruit geweten had, op welk een aardige manier de neefjes en nichtjes over hem spraken, dan zou hij misschien rustig in de stad gebleven zijn. De zaak was echter, dat door Anton's ouders aan den heer en mevrouw Hartink logies was gevraagd voor hun zoon en dat dit verzoek vriendelijk was toegestaan. De kinderen waren vroeger reeds een week te 's Gravenhage uit logeeren geweest, bij welke gelegenheid zij Anton als een modepop en verwaanden gek hadden leeren kennen.

‘Nou, en ik zeg je, dat onze vakantie naar

de maan is, als die bleekneus hier komt!’ mopperde Paul.

‘Och,’ zei pa vergoelijkend, ‘dat zal zich wel schikken. Wanneer jullie nu al begint, om het Anton zoo onaangenaam mogelijk te maken, dan zal de jongen zijn plezier ook wel op kunnen. Hoe zou jij het bijvoorbeeld vinden, Paul, als jij eens in zijn plaats was en door je familie zóó behandeld werd?’

‘O-o... ik...’ zei Paul, ‘maar ik ben toch niet zoo'n vervelende kerel als Anton?’

‘Misschien in je eigen oogen niet,’ zei pa, ‘maar je moet ook eens overwegen, hoe anderen over je denken. Wellicht denkt Anton, dat zijn komst jullie heel aangenaam is, 't blijkt trouwens ook wel uit zijn brief, al is die wel een beetje vreemd opgesteld.’

‘Dáár - nou zegt u 't toch zelf!’ sprak Paul, ‘die brief is vreemd, zegt u. O zoo, pa, en erg vreemd ook. *Afgelegen dorpje*. Een mooi compliment.’

‘Nu ja,’ vervolgde pa, die er een eind aan wilde maken, ‘in ieder geval verlang ik van jullie, dat je je tegenover Anton vriendelijk en voorkomend zult gedragen en ik verzeker je, dat ik van bedekte hatelijkheden van jullie kant niets wil hooren. En daarmee, basta! Anton zal de volgende week Woensdag komen en ik belast Paul om hem te schrijven, dat zijn neefjes aan 't station zullen zijn, om hem te halen.’

Tegen pa's uitdrukkelijk verlangen viel niet te redeneeren en daarom zweeg Paul. De koffiemaaltij'd verliep spoediger dan anders. De schim

van Anton uit het Haagje zweefde door de kamer en dat maakte de stemming gedrukt. Na afloop ging ieder naar zijn bezigheden en Paul ging met Dolf naar den tuin.

IV. De inbreker.

Als Paul en Dolf in de meening waren, dat zij na de ontmoeting met Tijs Borger niets meer van hem hooren zouden, hadden zij het mis. Hoe het echter mogelijk was, dat een jongen als Tijs ook maar één oogenblik de gedachte kon gehad hebben, dat ‘Sparta’ hem wel als medelid zou opnemen, is bijna niet te begrijpen. Misschien ook wist de jongen zelf wel beter, en had hij het praatje alleen maar verzonnen om een reden te hebben tot ruzie maken. En nu was hij zoo botweg afgewezen en ze hadden hem een schooier genoemd!

O, dat zou hij dien jongeheertjes betaald zetten!

Knarsetandend van machteloze woede was Tijs voor de dreigende vuisten van den smid op den loop gegaan, maar in stilte smeedde hij de meest heillooze plannen om ‘Sparta’ eens heel gevoelig te treffen.

Volgens afspraak kwamen de clubleden om half twee dien middag bij de loods tezamen. Dirk had den sleutel, hij opende de deur en met

een stormachtig gejuich namen de jongens hun clublokaal in bezit. Het bekijken van hun nieuwe koninkrijk was gauw afgelopen en al spoedig ging het in dartele uitgelatenheid, ballen en palen en vlaggen met zich meevoerend, naar het in de onmiddellijke nabijheid liggend voetbalterrein. Daar verscheen ook meester Hilgers en onder diens leiding begonnen de knapen de eerste beginselen van het heerlijke voetbalspel te beoefenen.

Het spreekt vanzelf, dat er dien middag nog heel wat fouten en ongeoorloofdheden door de jongens werden begaan. De een raakte telkens den bal met de handen aan, wat alleen de 'keeper', die tusschen de palen stond, mocht doen, een ander duwde weer herhaaldelijk met uitgestoken handen zijn tegenpartij weg, wat ook niet mocht. Meester Hilgers deed zelf dapper mee, hij had er de jas bij uitgetrokken en rende met den bal over het veld, of hij zoowaar zelf nog een jongen was. Soms gaf meneer den bal een zoo kei-harden kick, dat hij wel dertig meters hoogte bereikte. Dat wou Paul ook eens handig nadoen, maar hij miste den bal en maakte een lichtsprong, waarna hij achterover viel.

Heel den middag werd aan het voetbalspel besteed, totdat zoowel meester Hilgers als de jongens zóó moe waren, dat ze den bal nauwelijks meer van zijn plaats konden krijgen.

Terwijl 'Sparta' nog druk aan het oefenen was, sloop een vreemde gedaante rondom het clubhuisje. Dirk had bij het heengaan niet noodig gevonden, de deur geheel af te sluiten, omdat

er toch feitelijk niets te stelen viel en ook niemand in heel den omtrek op die gedachte zou komen. De ongenoodigde bezoeker kroop op handen en voeten om het huisje heen en tuurde dan naar de spelende knapen.

Het was Tijs Borger!

Stil - de deur hadden zij opengelaten... die domkoppen! Haha, nu zou hij toch eens op zijn gemak een kijkje nemen. Komaan, voorzichtig naar binnen geslopen... niemand, die het had gemerkt. Dat zag er hier best uit, flinke banken, mooie platen, kapstokken. En daar in den wand twee vensters, die konden opendraaien. Met een haakje werden ze aan den binnenkant vastgezet. Tijs probeerde eens of het raampje gemakkelijk openging. Dat lukte wel, al klemde het nog wat door de versche verf. Ziezoo, als hij nu eens heel toevallig het haakje niet vastzette, dan zou hij zonder veel moeite bijvoorbeeld het raampje aan den buitenkant kunnen openen, nietwaar? Wacht maar 'Sparta' Tijs Borger zal je eens laten voelen, dat hij zich niet straffeloos laat beleedigen!

Tijs deed - wat hij dacht.

Hij trok het venstertje weer dicht... maar vergat met opzet het haakje vast te zetten.

Toen sloop hij weer terug.

De club keerde terug en bracht de gereedschappen in het huisje. De kleeren werden in orde gemaakt en in vroolijke stemming gingen de knapen met meneer huiswaarts. Dirk sloot zorgvuldig de deur en stak den sleutel bij zich.

Morgen zouden ze opnieuw beginnen, hè, was het maar weer zoo ver! Maar de jongens dachten er volstrekt niet aan, dat hun den volgenden dag geheel andere dingen wachtten!

Het was avond geworden.

Negen slagen had de Westenbergsche torenklok over dorp en heide gedreund, duisternis hing over het landschap, dat zweeg bij 't naderen van den nacht. In en om het dorp zag men hier en daar nog groepjes huisgenooten onder de veranda's zitten, geschaard om een tafel, waar een zachtroode schemerlamp een tooverachtigen schijn verspreidde, ginds klonken tonen van een piano, ruischte een slepende walsmelodie door de mooie stilte van den sterrenavond. Maar wat verder buiten het dorp, waar de heide begon en zich in nachtzwarde duisternis naar den horizon uitstreckte, daar was het doodstil en donker. Als een zwarte schaduw stond daar het clubhuisje van 'Sparta', waar voor eenige uren nog het schaterende gejuich der jongens weerklonken had.

Er was geen zuchtje, geen heideplantje bewoog.

Luister... ritselde daar niet wat in de nabijheid van het clubgebouwtje... kwam daar niet een donkere schaduw over den grond aangeslopen... dáár... bij de deur?

Een arm werd zichtbaar, een arm, die zich van den grond ophief en den knop van de deur betastte...

Ontwaak, Sparta! Er dreigt gevaar! Daar wil iemand uw clubhuisje binnendringen, mis-

schien daar wel stelen!

Maar Sparta dacht daar niet aan, ze dacht alleen maar aan het verrukkelijke spel, dat morgen weer aanvangen zou! De deur bleek stevig gesloten... maar nu kroop de vreemde verder, tot hij bij een der vensters gekomen was. Hij haalde een zakmes te voorschijn en werkte daar het raampje mee open. Toen grinnikte hij in zichzelf, keek eerst nog eens behoedzaam om zich heen... en klom dan naar binnen. Vlug ontstak hij een lucifer, die de ruimte gedurende een oogenblik zwak verlichtte, en bij welks schijnsel hij vond, wat hij zocht.

Vanuit een hoek raapte hij de twee fonkelnieuwe ballen op, droeg ze aan het leertje en klom er mee naar buiten. Toen sloot hij het raampje, zoals hij het gevonden had.

Een oogenblik later was de inbreker verdwenen.

Nacht en stilte hing over de heide... de sterren flonkerden aan den donkeren hemelkoepel. Ze hadden het wel gezien, maar konden het niet zeggen.

En morgen zou het heerlijke voetbalspel opnieuw beginnen!

V.**Een veelbewogen dag.**

Toen de familie Hartink den volgenden morgen aan de ontbijttafel zat, werd er een telegram bezorgd. Papa opende het, las en... glimlachte.

‘Komaan,’ sprak hij, ‘dat zullen we dan maar doen. Hier is een telegram van Karel en Jo uit den Haag, moe. Ze moeten vandaag onverwachts op reis en seinen ons, dat neef Anton, inplaats van morgen, vandaag aankomt, met den trein van twee uur vijftien.’

‘O bah,’ van Jo.

‘Akeba,’ was Dolfs meening.

‘Wat een reuzendas,’ zei Paul.

‘Och - dat wurm,’ zei Greta meewarig.

Maar Paul en Dolf vonden het inderdaad verschrikkelijk. Ze hadden zóó gehoopt, heel den dag te kunnen voetballen, en nu kwam me dat Haagsche exemplaar ineens de pret bederven!

‘Denk er om,’ zei pa, ‘dat je vanmiddag op tijd aan het station bent.’

Paul en Dolf zeiden niet veel; met hangende pootjes gingen ze naar buiten, waar Dirk en de

andere jongens op den weg stonden. Het waren nog Frits Berkens, de grappenmaker, Harry Warsthof, zoon van een zeer rijk grondeigenaar, Dorus Dekker, een studiebol en Gerard Kouters, die den bijnaam 'lobbes' droeg, omdat hij altijd alles goed vond en steeds met zich liet sullen.

'Hallo!' riep Harry, 'daar heb je de Hartinks ook! Zeg, hebben jullie Jan Konijn niet gezien?'

'Neen,' antwoordde Paul, 'die zal straks wel komen.'

'Zeg,' zei Dorus Dekker, 'scheelt er wat aan, dat jullie met zoo'n treurig gezicht komen aanzeilen?'

'Och, we hebben een beetje het land,' zei Paul.

'Waarover?' vroegen de anderen.

'Omdat onze prettige vakantie op een reusachtige manier bedorven zal worden.'

'Wat? Bedorven? Door wien?'

'Door een lorrig exemplaar van een neef, die ons uit den Haag op ons dak gestuurd zal worden.'

'Is dat alles?' vroeg Gerard. 'Hoe meer zieltjes, hoe meer vreugd.'

'Wanneer je mijn neef kende, zou je wel anders spreken.'

'Is het dan zoo'n dwarskijker?' vroeg Dorus.

'Dwarskijker?' herhaalde Paul, 'och, dat zal ik nu juist niet zeggen, maar 't is een verwaande gek, een opgedirkte modepop, een mispunt in 't kwadraat!'

'Dat ziet er gezellig uit,' meende Frits Ber-

kens. ‘En wanneer komt dat aangename jongmensch hier?’

‘Vanmiddag,’ zuchtte Dolf.

‘O wee, voor hoe lang?’

‘Heel de maand uit! Je zult er wat van beleven! Maar ik ben vast niet van plan, om mij aan dien gek te storen!’ riep Paul woedend uit. ‘Hij kan voor mijn part hier alleen zijn fortuin zoeken. Ik bemoei mij niet met hem!’

‘Of je gelijk hebt!’ besloot Harry. ‘Als 't zoover is, zullen wjj je helpen, om dat heer zoo gauw mogelijk weer op den trein naar huis te krijgen.’

‘Komt jongens, we gaan voetballen!’

Dat woord deed den Haagschen neef vergeten, en dadelijk begaf het vroolijke clubje zich naar het terrein.

Dirk stak den sleutel in het slot en opende de deur. Met een hoera-tje stoven de jongens naar binnen, de een om een bal, de ander om een paal naar het veld te brengen.

Toen...

‘Waar liggen de ballen?’ vroeg Dorus.

‘In den hoek natuurlijk,’ zei Dirk.

‘Welneen, hier zijn ze niet.’

Geen minuut later kwam de club tot de ontdekking... dat de splinternieuwe ballen verdwenen waren.

Groot was de ontsteltenis onder de knapen, zij liepen eerst als dwazen door elkander, keken in alle hoeken en gaten, maar de beide ballen waren nergens te vinden.

‘Ze zijn gestolen!’ riep Dolf.

‘Och kom,’ zei Dirk, ‘wie zou dat gedaan

moeten hebben? Hier in Westenberg houden we er geen dieven op na, en wat zou men aan zulke ballen hebben? Neen, gestolen zijn ze niet.'

Daar kwam meester Hilgers aan, die zich al verwonderde, dat de jongens nog niet aan 't spelen waren. Spoedig was hij van den stand van zaken op de hoogte gebracht, en ook hij was door die tijding zeer ontsteld. Maar wat kalmer dan de plotseling zoo opgewonden leden van 'Sparta', ging hij eens op zijn gemak een kijkje nemen in het clubhuisje, terwijl hij de jongens naar buiten stuurde. Mijnheer Hilgers keek eerst eens in het rond en bestudeerde daarna met veel aandacht het sleutelgat van de deur. Dat daaraan niet het minste spoor te bemerken was, had hij gauw gezien. Toen stapte hij bedaard naar de vensters. Ook aan het eene raam was niet het minste te bespeuren. Aan het andere echter zooveel te meer. In de eerste plaats liepen er verscheidene zwarte vegen en strepen over het pasgeverfde witte kozijntje, in de tweede plaats waren vettige vingerafdrukken zichtbaar op de ruit en in de derde plaats was het haakje losgemaakt.

Meneer Hilgers riep Dirk binnen.

'Dirk, bekijk jij dat raam eens,' sprak hij ernstig. Dirk deed het en keek toen zijn meester ontsteld aan.

'Hier is een dief binnengekomen, mijnheer,' sprak hij verschrikt.

Mijnheer Hilgers knikte.

'Zoo is 't, jongen. Maar ik kan mij toch niet begrijpen, hoe die sinjeur binnengekomen is.

Toen wij gistermiddag hier waren, heb ik gezien, dat de raampjes waren gesloten. Van buiten waren zij absoluut niet te openen zonder een ruit te breken. Dat is raadselachtig!’

Nu kwamen ook de anderen erbij. Dirk wees hen de sporen, die zij allen aandachtig bekeken, maar die hen toch niet wijzer maakten.

‘Hoor eens, jongens,’ sprak mijnheer Hilgers, ‘er is door iemand, die ons kent, en die denklijk geen vriend van ons is, een laffe streek uitgehaald. Een bepaalde dief zal het niet geweest zijn, want die steelt liever wat anders. Het moet een jongen geweest zijn, die waarschijnlijk om de een of andere reden wraak wil nemen op ons. Een volwassen man doet zoiets niet.’

Dat begrepen de jongens ook, maar het bracht hen geen stap verder. Zou het een der overige schoolmakers zijn?

Plotseling ging Paul eenig licht op.

Zou misschien... Tijs Borger?...

De ruzie van gister... kon misschien wel voor hem aanleiding geweest zijn, zich aldus op de club te wreken... en...

‘Meneer!’ riep Paul. ‘Ik weet het misschien!’

‘Jij, Paul? Vertel dan eens!’

En nu vertelde Paul aan den heer Hilgers en zijn kameraden, hoe Tijs Borger hem gisteren had aangesproken en hoe nijdig die geworden was, toen hij niet met de club mocht meedoen en Paul hem een ‘schooier’ genoemd had.

‘Het is heel dom van je geweest, Paul, om Tijs dat scheldwoord naar het hoofd te slingeren,’ zei mijnheer Hilgers. ‘Intussen is het

zeer wel mogelijk, dat Tijs daarom wraak heeft willen nemen. Een andere oplossing weet ik op het oogenblik voor het raadsel niet! Weet je wat we nu doen zullen, jongens? In geen geval mogen we aan dengene, die het gedaan heeft - wie het ook is - laten merken, dat we verdriet hebben door zijn streek. Ik heb nog altijd onder in mijn boekenkast een ouden voetbal liggen uit mijn jongensjaren; hij is wel erg versleten en opgelapt, maar het zou me toch verwonderen, als hij niet nog uitstekend voor een poosje te gebruiken was. Ik zal dien bal even voor jullie in orde maken en onderwijl jullie ermee spelen, ga ik een onderzoek instellen naar den diefstal. Dus niet getreurd, boys. Straks ben ik terug en word opeens Sherlock Holmes!’

Ondanks hun teleurstelling en verdriet moesten de jongens toch lachen bij de opwekkende woorden van meester Hilgers. Met zoo'n vriend en raadsman rolde je door alle bezwaren en moeilijkheden heen! Terwijl nu de heer Hilgers even naar huis ging, spraken de clubleden druk met elkander.

‘Het móét wel Tijs geweest zijn,’ zei Paul.

‘Natuurlijk, hij heeft de ballen gestolen.’

‘We moeten de herdershut overrompelen.’

‘Neen, laat meneer Hilgers het zaakje nou maar onderzoeken.’

‘Gelukkig, dat we tenminste nog kunnen spelen.’

‘Welja, 't zal best terechtkomen, hoor!’

Niemand van ‘Sparta’ was nog treurig en na een kwartiertje kwam mijnheer Hilgers met zijn voetbal aangestapt. Deze werd stevig opge-

pompt en kon, al was hij wat oud, nog best een stootje velen.

De jongens gingen nu aan 't spelen, terwijl de heer Hilgers zijn schreden richtte naar de herdershut en vervolgens naar den veldwachter.

VI.

De Haagsche neef.

De diefstal van de twee splinternieuwe voetballen verwekte heel wat sensatie in het dorp! Dienzelfden dag werd er gedurende het koffieuurtje heel wat over gesproken, maar dat nam toch bij Paul en Dolf de gedachte niet weg, dat ze straks naar het station moesten om neef Anton af te halen. Alleen de zusjes der jongens dachten wat milder, wat barmhartiger over den gast, die weldra verschijnen zou. Jo en Greta hadden al aan Dora van den burgemeester verteld, dat neef heusch een aardige jongen was en o, zoo chic gekleed. Bij de meisjes maakte dat net gekleed gaan vooral indruk. Haar broers maalden hier niet om Zondagsche pakjes en witte boordjes, die liepen altijd maar in een stevig pak, dat een stootje velen kon. Het valt dus licht te begrijpen, dat de meisjes over het algemeen met een zekere spanning naar de komst van dat heertje uitzagen.

Tegen één uur kwamen Paul en Dolf weer naar buiten, waar zij al spoedig de andere jongens vonden. Paul gaf er zijn spijt over te ken-

nen, dat hij vanmiddag niet kon meespelen.

‘Welnu, ik weet het goed gemaakt,’ stelde Jan Konijn voor. ‘We zullen met je meegaan en een eerewacht vormen, om je neef heel deftig te ontvangen!’

‘Ja, dat is een fijn idée!’ riep Frits Berkens. ‘En je zusjes moeten dan ook maar een heelen schep meiden meebrengen!’

‘Dat doen ze trouwens t och al, geloof ik,’ zei Paul. ‘Die schapen denken, dat Anton een heele vent is! Ik geef geen duit voor hem! Had-je me die Dora van den burgemeester moeten hooren! Komt je neef uit den Haag?’ zei ze tegen mijn zusje, dan moet je hem bepaald eens bij ons brengen! Wat zeg je me daar wel van?’

‘Heeft Dora dat gezegd?’ stoof Harry Warstrof ineens op, terwijl hij een kleur kreeg als een gekookte kreeft.

‘Ja. Wordt jij daar zoo nijdig om?’ vroeg Dorus Dekker.

‘N... nijdig... wel... welnee...’ stotterde Harry. ‘Maar wat verbeeldt zoo'n... zoo'n aap van een jongen zich wel... om... om...’

‘Hoor nou eens aan!’ lachte Frits. ‘Hoe kun je nou toch zoo te keer gaan? Denk je nou, dat die Haagsche neef dadelijk met Dora zal uitgaan?’

‘Als-t-ie 't waagt om 'r aan te raken, krijgtie een pak slaag van me!’

De jongens lachten hartelijk om Harry. De goede jongen was van jongsaf al beste kameraadjes met Dora Masthof geweest; ze hadden reeds samen de bewaarschool bezocht en zoo was

er altijd vriendschap tusschen die twee gebleven. Harry kon het niet uitstaan, dat Dora een ander vóórtrok boven hem. Inderdaad kwamen nu Jo en Greta met eenige vriendinnen aanwandelen, ook zij wilden getuigen zijn van de ontvangst van neef Anton.

't Sation was niet ver van de dorpsstraat. Perronkaartjes nemen was overbodig; ze bestonden hier niet. Het duurde niet heel lang, of de trein doemde op, wolken puffend aan het verre eind der baan. Grooter en grooter werd hij, roemboemend kwam hij aandreunen, nader en nader, tot hij knarsend gleeed onder het kleine stationsafdak en met zware rookplofften hijgend staan bleef. Niet veel reizigers stapten uit, zoodat het slechts enkele minuten duurde of de lange wagensliert schoof weer verder.

De jongens en meisjes rekten de halzen, om toch maar 't eerst neef Anton te kunnen ontdekken. En als uit één adem, alsof het afgesproken was, riepen ze allen: 'Daar heb-je 'm!'

Een piekfijn jongeheertje, naar de laatste mode gekleed, stapte op de eerewacht toe. Jo en Greta liepen hem tegemoet, Paul, uit beleefdheid, volgde.

'Dag Anton! Dág! Hoe gaat het met je?'

'Dèg, Johennè! Deg, Gretè! Dèg Póól! Hoe mèk jullie het?'

'O, erg best! Kijk eens, daar staan ze allemaal!'

En Paul wees op het clubje, dat bij het hooren van Anton's stem te grinniken stond van inwendige jool.

‘Zeu, det's een heel gezelschèp!’ zei Anton verwonderd.

Daarop haalde hij een lorgnet uit zijn vestzakje, zette dit heel bedaard op den neus en bekeek de eerewacht eens van nabij.

‘Zeu, zeu,’ ging hij voort, ‘en zijn dèt èllemèl vrienden en vriendinnen?’

‘Ja, 't is een heele bende, hè?’ zei Paul.

‘Nò, een *bende* is 't nu bepèld niet... en hoe gèt et met oom en tènte, Póól? En de meisjes ook goed?’

‘Ja hoor,’ lachte Jo, ‘wij zijn allemaal zoo gezond als een vissie, maar nu moet je eerst even kennis maken met ons clubje.’

‘Heel grèg... heel grèg!’ En Anton lachte als een boer met kiespijn, zoodat het lorgnet van zijn neus op den grond viel. De eerewacht had pret voor zes! Frits Berkens, de clown van de troep, maakte stilletjes grimassen en zei geaffecteerde woorden tegen de anderen, die daardoor een benauwdheid kregen van ingehouden lachen.

‘Kijk,’ zei Jo vriendelijk, ‘dit is Mina Zeegers, dat Rika Wouters, Alida de Wild, Greta ken je al en dit is Dora Masthof.’

‘Zeu, zeu.’

‘En dat is Harry Warsthof, Dirk van den Heuvel, Frits Berkens, Dorus Dekker, Gerard Koutens, Jan Konijn, Dolf en ikke,’ vervolgde Paul, aldus de jongens voorstellend.

‘Zeu, zeu.’

De stoet zette zich in beweging. Paul met neef Anton en Jo voorop, de anderen daarachter.

‘Wèl, hoe vin jullie nô neef Eenteun, dèmes?’ vroeg Frits grappig. De jongens grinnikten, maar de meisjes vonden Anton toch wel een ‘echt heertje’. Natuurlijk paste Frits wel terdege op, dat Anton niets van zijn spotternijen hoorde. Trouwens was deze zóó druk met Paul en Jo in gesprek, dat hij weinig of niet op de anderen lette. Het onderscheid tusschen hem en de Westenbergsche jongens was opmerkelijk groot. Zooforsch en struisch en bruingebrand als de laatsten waren, zoo teer en fijn en blank was de eerste. Anton droeg geen buis of kiel, maar een echt jongeheerenpakje met vest en boordje. Een fijne, zijden das was zorgvuldig om zijn boord gestrikt, en een klein strooioedje, laatste mode, bedekte zijn gepomadeerde kuif en in de met glacé bekleede hand droeg hij een lang, dun wandelstokje, dat hij zijn *bedientje* noemde.

Dit was Anton Visser, voor zoover 't zijn uitwendig voorkomen betrof. Maar van binnen was hij volstrekt niet de verwaande fat, waarvoor de jongens hem aanzagen. Och, jongens - en groote menschen helaas ook - beoordeelen een ander maar al te vaak naar 't uiterlijk, en komen dan later tot de ontdekking, dat ze dit of dat toch niet van zoo iemand hadden gedacht.

Schijn bedriegt, dat zouden ook de leden van ‘Sparta’ maar al te spoedig bemerken.

VII.

Een raar geval.

Jongens zijn verbazend wispelturig. Telkens willen ze wat anders; nauwelijks is een nieuwe wensch vervuld of ze hebben weer een anderen, maken nieuwe plannen en vinden de vorige al weer oud. Ondanks alle ijverige nasporingen van den heer Hilgers, die zelfs Tijs Borger ondervraagd had, waren de gestolen voetballen nog niet terecht gekomen. Drie dagen nu hadden de jongens met meesters voetbal gespeeld, totdat die eindelijk zoo beschadigd werd, dat hij niet meer te gebruiken was. Nu vonden de jongens het voetbalspel ook niet zoo aardig meer, de zonnewarmte deed er het hare bij en zoo gebeurde het, dat de jongens op den vierden dag van de vacantie inplaats van naar het voetbalterrein, naar de bosschen togen, om daar een nieuw spel te beginnen.

Neef Anton had gedurende die dagen, zoo goed en kwaad als dat ging, met de jongens mee gedaan. Veel plagerijen had hij van hen moeten verduren, maar hij doorstond ze als een man, hopende, dat er eens een gelegenheid

komen zou, waarbij hij zijn plaaggeesten toonen kon, dat ook hij inderdaad een Hollandsche jongen was. En die gelegenheid kwam eerder, dan hij gedacht had.

Het was middag en de jongens waren bijeen gekomen om naar de bosschen te gaan.

‘Ik heb een mooi plannetje gemaakt,’ zei Dorus Dekker. ‘We moeten een roovershol maken!’

‘Een roovershol? Wat moet dat nu beteekenen?’

‘Wel, we gaan een verborgen plaats zoeken, waar we onze voorraden kunnen bergen en waar we desnoods ook kunnen wonen. Daar bewaren wij onze roovertpistolen en andere wapens.’

‘Ja, dat is een fijn idée!’ riep Paul opeens uit, ‘en dan moet Anton door roovers geplunderd en gevangen genomen worden!’

‘Ja, doèn, doèn!’ klonk het uit aller mond. Anton glimlachte maar eens. Ze meenden het immers zoo kwaad niet?

Het was heerlijk koel in het bosch. In clubjes van twee en drie liepen de jongens achter elkaar aan, genietend van den frisschen dennengeur, genietend van hunne vrijheid, hun jonge leven! Een oogenblik gingen ze zwijgend voort, en allen voelden in zich die tinteling van vreugd, een steeds stijgende vroolijkheid van hart, die zich tenslotte uitte in een juichkreet, een fors klinkend lied of een dollen wedren. Harry Warsthof was de eerste, die de stilte verbrak.

‘Hoor eens, jongens,’ sprak hij, ‘laten we nu een roovershol opzoeken. In vier clubjes van drie zullen we het bosch in verschillende richtingen doorkruisen. Maar niemand mag ons zien. Denk vooral aan den boschbaas, want als die ons roovershol ontdekt, is de aardigheid eraf. Wie een mooi verborgen hoekje ontdekt, heeft, moet de anderen roepen. Kan je allemaal kraaien als een haan?’

Onmiddellijk begon het heele gezelschap zijn bekwaamheid in het kraaien te toonen, wat zoo'n heidensch lawaai veroorzaakte, dat Harry zijn vingers in de ooren stopte.

‘Schei maar uit!’ riep hij. ‘Ik hoor het al. Dus allemaal goed begrepen? Dan zal ik de vier doorzoekings-patrouilles indeelen.’

Toen dat gebeurd en ieders richting aangegeven was, trokken de jongens het bosch in, vroolijk en uiterst voorzichtig zich een weg banend door het dichte dennenloof. En waar de takken heel laag groeiden, kropen zij over het zachte mos, hielden af en toe even stil om de omgeving te verkennen, en slopen dan zachtjes weer verder.

Anton, de Haagsche neef, vond het leven in de bosschen heerlijk. Dat voorzichtige, geheimzinnige, zwijgende doorzoeken van den omtrek, wekte bij hem de herinnering op aan zijn boeken, waarin hij dikwijls dergelijke avonturen gelezen had. Hij was ingedeeld bij Paul, Dirk en Dolf, maar bij een toevallige afdwaling van de juiste richting, hadden die drie hem opeens in den steek gelaten, met de bedoeling van hem af te

zijn. Anton van zijn kant deed ook volstrekt geen moeite, hen terug te vinden. Hij vond het heerlijk in de bosschen en genoot alleen veel meer dan met de anderen, die hem lang niet aardig behandelden. Toch wou hij ook wel zoeken naar een mooie plek voor een roovershol. Het geboomte werd steeds dichter, hij moest meer en meer moeite doen om er door te komen.

‘Kolossaal,’ mompelde Anton in zichzelf, ‘wat is 't hier dichtbegroeid... wacht eens... zie ik daar een open plek?’ ...

Tusschen 't donkere loof schemerde wit zand.

‘Ik zal eens zien, wat daar is,’ dacht Anton, en een oogenblik later lag hij aan den rand van een diepen kuil. Rondom was ondoordringbaar dicht geboomte. Maar wat wel heel vreemd was... tegen den wand van den kuil stond schuin een laddertje. Anton was volstrekt niet bang uitgevallen, wèl heel nieuwsgierig en daarom kon hij dan ook het verlangen niet bedwingen, eens een kijkje in den kuil te nemen. Eerst keek hij nog eens voorzichtig om zich heen... toen daalde hij stil het laddertje af en bemerkte eerst toen hij beneden was, dat er in een der zijwanden zich een klein deurtje bevond. Het kostte hem geen moeite, het te openen. Maar toen hij een blik naar binnen wierp, kon hij een kreet van verbazing niet onderdrukken. De zijwand van den kuil was in het vierkant uitgegraven, en vervolgens waren de zoldering en de zandmuren met planken en balken gestut, om instorting te voorkomen. Een onderaardsch verblijf! In die kleine, donkere, vierkante ruimte stond een houten

stelling, die waarschijnlijk een tafel moest voorstellen. Een klein stompje kaars was er op vastgesmolten. Tegen een der planken zijwanden stond een gebrekkig getimmerde bank. Tot zijn groote blijdschap ontdekte Anton een doosje lucifers. Haastig stak hij de kaars aan en wierp onderzoekende blikken om zich heen.

Nu kon hij de dingen beter onderscheiden. In den achterwand, gevormd door oude, halfvergane planken, hingen verschillende gereedschappen. Groote en kleine steekbeitels, een lantaarntje, een hamer, en zelfs een klein pistool.

Anton ondervond een vreemde gewaarwording, toen hij dit alles aanschouwde.

Wat beteekende dit verborgen hol?

Opeens ging hem een licht op. Natuurlijk, het was een goed verborgen roovershol van andere jongens! Neen maar, dat was prachtig! Wat een vondst! Hij moest nu dit hol voor zijn kameraden in bezit nemen en later zouden dan de vijanden komen, om het weer op te eischen! Een formeele oorlog in het bosch zou dat worden, de strijd tusschen twee vijandelijke legers! Prachtig, prachtig!

Nu maar dadelijk de andere jongens gewaarschuwd! Anton ging naar buiten, klom weer tegen het laddertje op en liet het afgesproken signaal hooren.

‘Kuukleku! Kuuklekúú!’ klonk het.

‘Kikereki!’ kwam 't uit de verte.

Nog eenige malen werd het geluid van verschillende kanten herhaald en eindelijk hadden de jongens Anton gevonden.

‘Heb jij wat ontdekt?’ vroegen er een paar verwonderd.

‘Ssst... een beetje stil,’ vermaande Anton. ‘We zijn hier bij het hol van een andere rooversbende.’

Ze trokken zich over den rand van den kuil en keken naar beneden.

‘Nou, ik moet zeggen, het is fijn verborgen,’ sprak Dorus Dekker, naar de omringende boomen kijkend, ‘t Is een verbazende toer om dit plekje te vinden en je moet het bepaald *weten*, om er iets van te zien.’

‘Zullen we eens binnen gaan, jongens?’

‘Goed,’ zei Paul, die neef Anton al een beetje met andere oogen aankeek, omdat *hij* het verborgen hol gevonden had, ‘maar dan blijf ik hier op den uitkijk en als de vreemde jongens mochten komen, zal ik direct waarschuwen.’

Inmiddels stapten de jongens, voorgegaan door Anton, het zonderlinge verblijf binnen. De ruimte was maar juist genoeg om hen allen te bevatten.

‘Kijk eens, een pistool!’ riep Frits Berkens uit. ‘Dat lijkt hier een wáár moordenaarshol!’

‘En die beitels en die lantaarn!’ wees een ander.

‘Dat schijnen wel inbrekerswerktuigen te zijn,’ meende Jan Konijn.

‘Och kom, 't zijn natuurlijk allemaal dingen voor de grap,’ lachte Harry Warsthof.

Maar hoe aardig en interessant de jongens het verblijf ook vonden, gerust waren ze niet. Je kon toch nooit eens weten, welke schurk hier misschien verblijf hield. Maar wie die gedachte

uitspraak werd dadelijk door de anderen om zijn bangheid uitgelachen en zoo wilde niemand voor zijn kameraden eenige vrees laten blijken.

Dorus Dekker kreeg een plotselinge ingeving.

Hij nam een kaarsje en onderzocht den vloer. Onder de tafel meende hij hout onder het zand te bespeuren. Hij streek het wat terzijde en bemerkte inderdaad een soort van luikje. Ook de anderen bukten zich, en toen Dorus er eindelijk, na lang aarzelen, toe overging, om het luikje op te lichten, heerschte er een spannende stilte in het roovershol. Daar rees het plankje. Het bedekte een kuil van ongeveer vijftig centimeter diepte. En in dien kuil... lagen de gestolen voetballen.

Een kreet van verbazing steeg uit de jongens op, toen zij hun eigendom herkenden!

Wie had dat gedacht! Midden in de bosschen, op een nog door niemand hunner ooit te voren geziene plek, moesten zij heel toevallig de ballen terugvinden. Heel toevallig, dat is waar, maar het was dan toch maar aan de oplettendheid en durf van den Haagschen neef te danken, dat dit geluk hun ten deel viel! En juist wilden de jongens door allerlei uitroepen hunne vreugde daarover te kennen geven, toen Paul, die boven de wacht hield, een sein gaf.

‘Paul waarschuwt! Pak-je weg!’ riep Harry, terwijl hij de voetballen weer in den kuil legde en met het plankje bedekte.

Zenuwachtig als de jongens waren, duwden ze elkander haastig naar de opening. Holderdebolder ging het weder tegen het laddertje op.

Paul was nergens te zien.

‘Miauw!’ klonk het zacht naast hen. Verborgen in het dichtbegroeide deel van een pijnboom zat Paul gehurkt tusschen de takken. De jongens waren gauw bij hem. Paul legde den vinger op de lippen en beduidde zijn kameraden, dat ze zich eveneens voorzichtig verbergen zouden. Dorus Dekker, die naast Paul gekropen was, fluisterde hem in het oor: ‘Wat is er?’

Paul antwoordde niet, maar wees naar den overkant van den kuil, waar beweging in de takken kwam. Ook de andere jongens hoorden het geritsel en met kloppend hart keken allen naar de plek, waar de takken steeds meer en meer in beweging kwamen. Toen werd een hand zichtbaar, die de takken boog... een arm... een hoofd...

Het was... Tijs Borger!

Hij scheen niet het minste vermoeden te hebben, dat hij bespied werd. Maar aan den rand van den kuil gekomen, bleef hij plotseling staan en staarde verschrikt naar de vele voetstappen, die er te voren niet geweest waren. Nauwkeurig bekeek hij de indrukken der laarzen en kwam toen al spoedig tot de ontdekking dat het hoogstwaarschijnlijk een troep jongens geweest was, die zijn verblijf met een bezoek had vereerd. Snel daalde hij zijn laddertje af en drong zijn geheime verblijfplaats binnen.

Plotseling rees Anton Visser overeind...

Zonder iets te zeggen snelde hij naar den kuil, sprong er in en wierp het deurtje dicht. Toen drukte hij stevig de schouders er tegen. Dadelijk

kwamen de anderen kijken, wat Anton toch wel bewoog om zoo pardoos in den kuil te springen. Maar toen zij zagen, hoe hun makker den knaap gevangen hield, kwamen ze hem dadelijk te hulp. Met hun zessen bewaakten zij de deur, terwijl Paul, die de beste hardlooper was, naar het dorp snelde, om den burgemeester te waarschuwen. Zoodra Tijs Borger begreep, dat hij in zijn eigen hut gevangen was, trachtte hij de deur te forceeren. Met vereende krachten hielden de jongens die dicht, zoodat de booswicht geen kans zag te ontsnappen. Toen probeerde hij het met vriendelijkheid en zachtheid.

‘Och toe, jongens, laat me er asjeblijft uit. Ik zal niemand van jullie kwaad doen!’

Tijs zei dit op zulk een deerniswekkenden toon, dat sommige jongens iets van medelijden begonnen te voelen en de deur al minder drukten.

‘Houd tegen!’ riep Anton. ‘Hij mag ons niet ontsnappen!’ Toen begon Tijs zoo verschrikkelijk te vloeken en te schelden, dat de jongens er koud van werden. Maar toch weken zij niet van hun plaats. Nogmaals beproefde de gevangene een poging tot ontsnapping. Met zijn beitels begon hij nu zijn eigen deur te forceeren en daar was het wrakke getimmerde niet best tegen bestand. Naar buiten kon het deurtje niet open door den tegenstand der jongens, welnu, hij zou trachten, de scharnieren te verbreken, zoodat de deur door den sterken druk naar binnen moest tuimelen. Nog een paar rukken met den steekbeitel - en de hengsels bezweken.

De jongens, die het govaar hadden zien aan-

komen, weken een stap achteruit. Maar zij hielden den kring stijf gesloten. Tijs Borger kwam naar buiten en wilde zich juist op zijn vijanden werpen, toen opeens een heldere stem weerklonk: ‘Wij komen al, jongens!’

Paul Hartink was inmiddels weer op den boschweg gekomen en rende als een pijl uit den boog naar het dorp. De afstand was vrij groot, want de jongens waren nogal ver afgedwaald. Steeds meer spande Paul zich in, om de grootst mogelijke snelheid te bereiken, maar door zijn zenuwachtigheid gebruikte hij geen overleg bij zijn loopen, met het gevolg, dat hij zich overliep, d.w.z. langer en harder liep, dan hij feitelijk wel doorstaan kon. Totaal uitgeput viel hij voor het huis van den burgemeester neer. Dat zag juist Bos, de koetsier, die een emmer water voor het paard van den burgemeester gehaald had.

‘Wel, heb ik van mijn leven!’ riep de man uit. ‘Kijk me zoo'n hardlooper daar eens neerploffen!’

Bos ging dadelijk naar Paul en trachtte hem op te beuren. Maar jawel, de jongen zakte dadelijk weer in elkaar.

‘Dat is hommelus!’ sprak Bos in zichzelf. ‘Wacht, een beetje koud water zal hem misschien opfrissen!’

Toen begon hij de handen van Paul in den emmer heen en weer te bewegen en bette hem het voorhoofd met een kletsnatten doek.

Loom opende Paul de oogen.

‘Dief!’ zei hij heesch. ‘Dief...’

‘Wel nou nog mooier!’ riep Bos, ‘is dât nou m'n dank? Daar help ik me dien snijboon zoo goed ik kan, en op den koop toe scheld-ie me voor dief.’

‘Dief,’... herhaalde Paul met moeite, ‘Tijs... in bosch... jongens...’

‘Daar is bepaald wat aan de hand,’ dacht Bos. ‘We zullen dien vriend even naar binnen transpireeren.’ Bos bedoelde natuurlijk *transporteeren*, maar hij nam het zoo nauw niet. De daad bij het woord voegende, nam hij Paul van den grond en droeg hem het huis in.

‘Wat breng je me daar voor een cadeautje binnen?’ vroeg de burgemeester, die in de gang verscheen.

‘Zegt u dat wel, burgemeester. De snoeshaan komt me als een wervelwind aangevlogen, en valt als een blok voor het huis neer. Ik heb hem bijgebracht met wat water en toen praatte-die over een dief in het bosch en over jongens...’

‘Hm, hm, zoo!’ zei de burgemeester. ‘Dan moet er bepaald iets niet in orde zijn! Leg den jongen op de sofa in de achterkamer en haal fluks een kom water met azijn!’

Bos deed wat hem gezegd werd en na enkele minuten was Paul weer in staat om te spreken.

‘Waarom heb-je zoo onzinnig gehold, jongen?’

‘O burgemeester! We hebben een dievenhol gevonden!’

‘Hahaha! Een dievenhol? Jongen, je droomt!’

‘Nee burgemeester, 't is heusch waar! Mid-

den in 't bosch. In een zandkuil. We hebben er de gestolen voetballen gevonden.'

De burgemeester sprong op.

'Heb je ze daar gevonden?'

'O, burgemeester, stuur toch gauw den veldwachter. De jongens houden den dief gevangen in zijn eigen hol!'

'Alle mensen! Bos, dadelijk inspannen en den veldwachter halen!'

'Ik ben al bezig, burgemeester!'

Geen vijf minuten later was de veldwachter present en snorde het lichte, sierlijk gebouwde karretje van den burgemeester over den weg, die naar het bosch leidde. Vosje draafde, dat de droge kluiten links en rechts vlogen. Tot aan de kromming van den weg, midden in het dennenbosch, reden ze voort.

'Hier moeten we zijn,' sprak Paul.

Haastig sprongen ze uit het rijtuigje. Bos bond het paard aan een boom en ging mee, om zoo noodig hulp te bieden. Met moeite, voorafgegaan door Paul, die nu den weg naar den kuil wel wist, baanden ze zich een weg door de dichte takken.

Daar was de open plek.

'We komen al, jongens!' riep Paul zijn kameraden toe.

Als de nood het hoogst is, is de redding nabij. Juist wilde Tijs Borger den aanval op zijn belegeraars wagen, toen de hulptroepen aanrukten. Op het gezicht van den veldwachter wilde Tijs gauw de plaat poetsen, maar opeens grepen de

jongens den woesteling bij de beenen en in een ommezien lag hij op den grond.

‘Zoo, zoo,’ zei de veldwachter, ‘daar hebben we Tijsje dan eindelijk weer eens! Komaan vriend, sta maar op. En is dit je zomerverblijf? Wacht ventje, ik zal je eerst even mijn ijzeren polsmofjes aandoen, die zitten lekker warm.’

‘Laten we nu zijn hut eens onderzoeken,’ sprak de burgemeester, ‘wie weet, wat we nog vinden!’

De burgemeester stelde een onderzoek in, doch vond niets anders dan de twee nieuwe voetballen, die thans door hem in beslag werden genomen om als bewijsstukken te dienen.

‘Vooruit dan maar,’ commandeerde hij, toen hij weer buiten kwam. ‘Jongens, wij gaan naar huis rijden, komen jullie straks even bij mij aan? We hebben nog een en ander te bepraten.

Allen verlieten den kuil, die dezen middag het tooneel was geweest van een niet alledaagsche gebeurtenis. Tijs Borger werd in verzekerde bewaring gebracht, totdat hij nader door de justitie verhoord zou worden. Ook de knapen moesten later voor den rechter komen om getuigenis af te leggen van hetgeen zij hadden gezien. Het verloop van die rechtzaak heeft echter niets met ons verhaal te maken, zij het dus genoeg, te vermelden, dat Tijs Borger gestraft werd met opzending naar een tuchtschool voor den tijd van één jaar, en dat de leden van de voetbalclub ‘Sparta’ een pluimpje kregen van den officier van justitie, in 't bijzonder Anton Visser, de Haagsche neef, voor hun kordaat en handig

optreden. Van nu aan beschouwden de jongens hem niet meer als een pedant, verwaand ventje, waar geen pit in zat, maar waren ze tot het beseft gekomen, dat men nimmer naar den schijn moet oordeelen, want dat schijn heel vaak bedriegt!

VIII.**Voetballers in angst.**

Een half uur buiten Westenberg, - tegen de helling van een der hoogste heuvels, en dicht begroeid met eeuwenoude dennen, stond de ruïne van een slot, dat volgens de geschiedenis tot verblijf strekte van graven uit het Hollandsche Huis. Anderen weer beweerden, dat het behoord had aan een voormalig roofridder, die de reizigers en kooplieden, welke deze streek bezochten, van hun geld en goed beroofde, en bovendien door hun familie hooge losprijzen liet betalen. Weer anderen vertelden, dat het gebouw volstrekt niet zoo oud was, als men veronderstelde, maar dat het tijdens de Fransche overheersching door de vijanden was in brand gestoken. Hoe het ook zij, de ruïne stond er en was het doel van menige wandeling. Men kon er, genietende van de schoone omgeving en in de nabijheid van die oude muren, zoo heerlijk mijmeren over vervlogen eeuwen en 't laat zich dan ook best begrijpen, dat de jeugd van Westenberg trotsch op de ruïne was. De jongens deden er de zonderlingste verhalen van. Allen waren het er over eens, dat het 's nachts binnen die afgebrokkelde

muren geweldig spookte, en menig griezelig vertelsel of verzinsel deed de ronde.

Ook Anton was er door de jongens op zekeren dag heengeleid, hoewel ze hem nog niet de zonderlinge verhalen verteld hadden, omtrent hetgeen er 's nachts in het oude kasteel gebeurde. Maar Anton had hen al bij voorbaat uitgelachen en hen bange wezels genoemd. 'Kom, loop heen.' had hij gezegd. 'Jullie lijkt wel oude wijven!' En dat hadden de jongens hem wel een beetje kwalijk genomen.

'Ik wil er wat onder verdedden,' zei Anton, 'dat er 's nachts net zoo min iets tusschen die muren is als overdag!'

'Om wat wed je?' vroeg Paul.

'Om... om een fijn boek uit mijn koffer.'

'Aangenomen.'

'Maar hoe zullen we nu te weten komen, wie er gelijk heeft?' vroeg Dirk.

'Wel, dat is eenvoudig genoeg,' meende Anton. 'We gaan er met ons allen vannacht op uit.'

'Goed. Wie gaat er mee, jongens?' vroeg Paul.

'Ik,' zei Harry.

'Ik ook,' sprak Dirk.

De anderen zwegen. Ze vonden het blijkbaar niet in den haak, om 's nachts in stilte het huis te verlaten en op onderzoek uit te gaan, of het in de ruïne soms spookte. Misschien ook durfden zij den tocht niet al te best aan; in elk geval, ze hadden geen lust mee te gaan.

'Dan zijn we met ons vieren,' zei Paul, 'want ik wil er ook bij zjjn. Hoe laat willen we

afspreken?’

‘Twaalf uur,’ zei Anton.

‘Nee, niet om twaalf uur!’ riep Dorus Dekker uit. ‘Dat is juist het spookuur!’

‘Bakerpraatjes!’ lachte Anton.

De anderen keken ernstig. Ze hadden al zóó dikwijls, en reeds van hun vroegste jeugd, die zonderlinge ruïne-verhalen aangehoord, dat ze aan de waarheid ervan niet meer durfden twijfelen.

‘Maar, vertel me toch eens, wat daar dan toch des nachts gebeurt?’ vroeg Anton.

‘Luister, dan zal ik het je vertellen,’ zei Dorus ernstig. ‘Honderden jaren geleden leefde er in de buurt van Nijmegen een ridder van een rijk en roemrijk geslacht. Hij had vier zoons, die allen even dapper en sterk waren. De drie oudste zoons zijn later getrouwd met gravinnen, maar de jongste zoon, die Herman heette, was een deugniet van de ergste soort. Toen hij nog een jongen was, stal hij al verschillende voorwerpen uit het kasteel van zijn vader en moeder en verkocht die kostbare dingen aan reizende kooplui en kramers. Het geld dat hij daarvoor kreeg, gebruikte hij om te dobbelen, want zijn vader gaf hem wel goed eten en drinken, maar geen geld. In den eersten tijd werd van diefstal niet veel bemerkt, er was trouwens zulk een rijkdom van kostbare gouden en zilveren sieraden in het kasteel, dat men de verdwenen voorwerpen niet eens miste. Jonker Herman dobbelde meer en meer, hij bedronk zich vaak en ging met slechte vrienden om. Die haalden hem er

wel eens toe over, op rooftocht met hen uit te gaan en juist op die tochten bemerkten zij, wat een handige dief jonker Herman was. Op een keer had Herman twee gouden candelabres uit de ridderzaal van zijn vader gestolen, en wilde die nabij het dorp aan een koopman verkoopen, toen juist zijn vader van een jachtpartij terugkeerde en den diefstal ontdekte. De vader herkende zijn eigendom onmiddellijk en de zoon werd door de krijgsknechten, die in het gevolg waren, gevankelijk naar het slot gebracht. Toen kwamen ook vanzelf de andere diefstallen aan het licht, en tot straf werd jonker Herman uit het kasteel verjaagd. Nimmer mocht hij weer de brug betreden, die naar de poort voerde, en met een groote som geld, voldoende om een jaar van te leven, werd hij weggestuurd. Het geld was spoedig verbrast, en nu peinsde Jonker Herman op middelen om tot rijkdom, eer en aanzien te geraken. Het eenige, wat hij geleerd had, was schieten, jagen, stelen en rooven, en dat leek hem voldoende, om zijn doel te bereiken. Hij nam wapenknechten in zijn dienst, beloofde hun gouden bergen, en trok op zekeren nacht met hen naar dit kasteel, dat aan een rijke Hollandsche gravin behoorde. De gravin woonde er met haar zoon en een grooten stoet bedienden. Hij wist met zijn mannen het kasteel binnen te dringen, vermoordde de gravin en haar zoon en verjoeg het grootste deel van het personeel, behalve den kok en den keldermeester. Midden in den nacht heeft hij daar met zijn mannen, die niet meer dan gemeene soldaten waren, gebrast

en gedronken, terwijl de verslagenen op den grond lagen. Toen heeft hij het kasteel in bezit genomen en van daaruit ondernam hij verschillende rooftochten. Hij was de schrik van deze streek en menigeen is door hem van al zijn bezittingen beroofd. Dat heeft geduurd, totdat de bisschop van Utrecht een leger op hem afzond, dat het kasteel verwoest en ridder Herman gevangen genomen heeft. En dat is nu de geschiedenis van de ruïne.'

'Erg mooi,' zei Anton. 'Ze lijkt precies op alle andere ridderverhalen. Maar nu begrijp ik toch niet, waarom het er 's nachts spookt!'

'Begrijp je dat niet?' vroeg Dorus.

'Nee, 'k zou niet weten, waarom!'

'Iederen nacht als de klok twaalf uur slaat komt de gravin met haar zoon uit den grafkelder onder het kasteel. Dan zetten ze zich zwijgend aan een venster en staren naar buiten. Men zegt dat zij uitzien naar een ridder die de misdaad van jonker Herman wreken zal. Maar hij moet nog altoos komen. Daarna beginnen zij te jammeren en te weenen en dat kan je soms buiten hooren.'

'Hahaha!' lachte Anton. Maar zijn lach was niet van harte.

Nadat de jongens met elkander hadden afgesproken, dat het plan strikt geheim moest blijven, en ook de anderen, die niet mee zouden gaan, dit beloofd hadden, werd de samenkomst bepaald op denzelfden avond, precies elf uur bij den laatsten boom van den straatweg, die naar de ruïne leidde.

Dien middag oefenden zij zich weer eenige uren op het voetbalterrein, maar ze waren toch niet zoo luidruchtig en vroolijk als gewoonlijk. Nog nooit had een hunner er in ernst over gedacht, om des nachts een bezoek te gaan brengen aan de ruïne. Het denkbeeld vervulde hen beurtelings met nieuwsgierigheid en vrees, en ook leek het hun wel avontuurlijk, om in het geheim zulk een nachtelijken tocht te ondernemen. Aan toestemming vragen dachten zij in het geheel niet; zij begrepen, dat de ouders nimmer hun toestemming zouden geven voor zulk een onnoodig uitstapje en daarom moest alles zoo geheim mogelijk blijven.

Toen de familie om negen uur de avondboterham genuttigd had en de twee broers met hun neef naar boven waren gegaan, werden de jongens nog stiller, nog kalmer, dan zij overdag reeds waren.

‘Zouden we nog naar bed gaan?’ vroeg Paul.

‘Wel, natuurlijk. Ik ben heelemaal niet bang, dat ik me verslapen zal,’ zei Anton uit de hoogte.

‘Nee, bang ben ik ook niet,’ haastte Paul zich te zeggen, ‘t Is alleen maar de zaak, om ongemerkt uit huis te komen. Als Dolf ons nou helpt, zal het best lukken.’

‘Ik? Wat moet ik dan wel doen?’ vroeg zijn broer.

‘Jij moet op den uitkijk staan en ons waarschuwen als er iemand naar boven komt,’ zei Paul.

‘Mooi baantje,’ bromde Dolf. ‘En moet ik

daarvoor expres uit mijn bed komen?’

‘Nou, als je niet wilt, zeg het dan maar.’

‘Och, klets niet. Ik help natuurlijk!’

‘We kunnen natuurlijk niet de huisdeur uitgaan,’ zei Paul, ‘want die doet pa altijd op het nachtslot en als je dat opent, maakt het een leven als een oordeel.’

‘Hoe dan?’ vroeg Anton.

Paul wees op het raam.

‘t Is niet zoo heel hoog. Twee beddelakens aan elkaar zijn voldoende. Durf je?’

‘Ik ben niet bang,’ zei Anton.

‘Goed, ik zal je tegen elf uur wekken. Nu gaan we nog twee uurtjes slapen. Tot straks, hoor!’

‘Wel te rusten... tot straks!’

Het was nacht...

Doodsche stilte heerschte overal; alleen hier en daar klonk 't eentonig gekwak van kikkers in een greppel. De boomblaadjes stonden stil in de onbeweeglijke lucht, ginds fladderde een nachtvlinder. Alles sliep, alles rustte. En de sterretjes staarden rustig naar de slapende wereld omlaag. Maar op het jongensslaapkamertje der Hartink's werd al bitter weinig gerust. Alleen Dolf snorkte, zooals een Hollandsche jongen maar snorken kan. Anton en Paul hadden den slaap niet kunnen vatten, ze wentelden zich van rechts naar links, wierpen het dek van zich, trokken het dan weer over zich heen en probeerden vergeefs in slaap te komen. Soms vielen ze even in een lichten sluimer, en verbeeldden zich dat ze bij de ruïne waren. Ze keken

naar binnen... ja, daar zaten ze aan het oude venster... de gravin en haar zoon. Daar schrikten de jongens weer ineens wakker en keken met kloppende harten het kamertje rond, waar het nachtluchtje flikkerde op tafel.

Tien uur sloeg de dorpsklok.

‘Nog een uur,’ dacht Paul. ‘k Wou, dat het maar alvast achter den rug was. Ik houd niet van die grapjes, maar ik wil Anton toch laten zien dat ik net zoo min bang ben als hij.’

‘Nog maar een uurtje,’ dacht Anton. ‘Straks gaat het er heen. Of de andere twee ook zullen komen? Ze denken bepaald, dat ik niet durf. Haha, ik ben nergens bang voor... Plotseling schoot hij met een kreet van schrik onder zijn deken. ‘Hu! Wat was dat? Wat viel daar?...’

Hij hoorde niets meer. Het bleef stil. Toen waagde hij het even zijn hoofd boven 't dek te steken en naar den grond te turen. Een oogenblik later glimlachte hij. Het blaadje van den scheurkalender, met een speld vastgestoken, was naar beneden gevallen.

‘Domkop, die ik ben, om zoo te schrikken van niets,’ mompelde hij, ‘die roovers-geschiedenissen maken je bepaald zenuwachtig.’

Nog een uur van rusteloos draaien en woelen... en toen sloeg de klok elf. Zóó onverwacht en gelijktijdig sprongen Paul en Anton uit hun ledikant, dat ze er beiden van ontstelden en riepen:

‘Wat is er?’

Toen lachten ze even met een zuur-zoet gezicht van hè-wat-schrik-ik-daar!

‘Elf uur,’ zei Anton, ‘t is tijd. Roep je Dolf even.’

Paul wekte zijn broer met gedempte stem.

‘Héé... pssst... wor's wakker!’

Dolf knorde als een biggetje.

‘Dolf... sta op!... 't Is elf uur!’

Paul kneep zijn broer in den arm.

‘Breda door middel van een turfschip ingenomen... au!’ Dolf, die van de Vaderlandsche geschiedenis lag te droomen, sprong ineens overeind.

‘Nee, wees gerust, de Spanjaarden zijn hier niet,’ lachte Paul. ‘Kom jij er maar eens als een brave jongen uit en houdt de wacht.’

‘O, dat is-e waar ook!’ geeuwde Dolf. ‘Sapperdeknikkerpot, wat heb ik een màf. Waar moet ik gaan staan, hè?’

‘Ga jij nou bij de trap hangen - zitten mag je ook,’ zei Paul. ‘En als je beneden wat hoort, kom je ons waarschuwen. Anton, geef jou laken eens.’

Anton, die reeds halverwege gekleed was, trok een laken van zijn ledikant, Paul deed het eveneens, en samen bonden ze de lakens met een stevigen, dubbelen knoop aaneen.

‘Luister nou eens goed,’ zei Paul tot zijn broer en Anton, terwijl hij zich haastig kleedde, ‘bind het eind van dit laken aan den poot van de kast bij het raam, gooi het dan naar buiten en maak geen leven.’

Anton deed, wat gezegd was. Dolf stond by de trap op post.

‘Klaar,’ fluisterde de eerste.

Toen klommen ze in de vensterbank en keken in den donkeren nacht.

‘Niets te zien,’ zei Paul. ‘Pas op, eerst ik!’

Voorzichtig liet hij zich naar beneden glijden en bereikte het eind van het tweede laken, maar had nog geen grond onder de voeten. Op goed geluk liet hij de handen los. Drommels, de hoogte viel hem toch tegen. Het was nog een heele sprong naar omlaag. Maar hij kwam ongedeerd op zijn pootjes terecht. Toen zag hij, hoe Anton volgde. Die liet zich een beetje te vroeg los, meenende, dat hij al dicht bij den grond was...

En opeens viel hij.

Het was een heele dreun op den grond.

‘Val je?’ vroeg Paul onnoozel.

‘Nee, ik lig al!’ steunde Anton. ‘Drommelkaters, ik zit met mijn been in den knoop en ben met mijn neus in een rozenstruik geduikeld!’

Paul hielp zijn vriend overeind.

Anton wreef waar hij maar wrijven kon.

‘Ben je nog heel...?’ vroeg Paul.

‘Ja, behalve mijn neus... Verdikkie zeg, die bloeit!’

‘Laat bloeien,’ zei Paul. ‘Kom nou mee!’

‘Stil, ik hoor wat!’

‘Waar?’

‘Boven, geloof ik!’

Aan het raam verscheen de witte figuur van Dolf, die met gedempte stem haastig naar beneden riep:

‘Pa!’

Verschrikt keken Anton en Paul elkaar aan.

‘Wat doen?’ vroeg Paul.

‘Gauw weg! gauw, gauw!’

De jongens maakten, dat ze wegkwamen.

Wat verder hielden ze den pas in, liepen zachtjes door de doodstille, verlaten dorpsstraat.

‘Zeg,’ fluisterde Anton.

‘Wel?’

‘Kijk de lucht eens donker wezen!’

‘Wat zou dat? Een regenbuitje misschien.’

‘Ssst! daar komt iemand aan! Gauw in dat gangetje!’

De jongens slopen haastig in een steenen doorgang. Met kalmen pas kwam een nachtwaker aanstappen. Hij keek even in de nauwe doorgang en vervolgde toen weer zijn weg.

‘Dat scheelde ook weinig,’ zei Paul.

‘Nou. Ik geloof, dat we aardig laat zijn, zeg. Wie weet, hoelang de andere twee al gewacht hebben.’

‘Laten wachten,’ meende Paul. ‘Wij hebben den tijd.’

Eindelijk hadden ze de afgesproken plaats, den laatsten boom van den straatweg, bereikt. Inderdaad stonden daar Harry en Dirk reeds te wachten.

‘Zijn jullie al lang hier?’

‘Nee, zoowat vijf minuten. Gaan we nog?’

‘Of we nog gaan?’ vroeg Anton. ‘Je zoudt me immers je spoken laten zien?’

‘Goed,’ bromde Dirk, ‘kom mee dan!’

Het donkere luchtje, dat Paul voor een regenbuitje had aangezien, breidde zich meer en meer uit over den donkerblauwen hemelkoepel en verduisterde de milliarden sterrelichtjes. De grint-

weg, eerst nog vaag schemerend in den nacht, werd nu even zwart als de omgeving en was tenslotte niet meer te onderscheiden. Een zacht gerommel klonk heel van ver, héél ver...

‘Laten we elkaar vasthouden, jongens,’ zei Dirk. ‘t Is zóó ontzettend donker, dat we mekaar wel kunnen kwijtraken.’

Zwijgend gingen ze hand aan hand. Zoo liepen ze wel ruim een kwartier. Ze wisten niet, waar ze waren. Was de heuvel nog ver? En waar was de ruïne ergens?

Aan den verren Oosterhorizon weerlichtte het.

‘Als we maar geen onweer krijgen,’ zuchtte Anton, ‘want ik...’

‘Ben je er bang voor?’

‘Een beetje wel. Jullie dan niet?’

‘Niet erg, ofschoon we 't hier veel erger hebben dan bij jullie in de stad. Hier hangt een onweer soms dagen lang over de bosschen.’

‘Kijk daar staat iemand!’ zei Anton met heesche stem.

Een zwarte figuur stond dicht bij hen.

‘Wie... wie is daar?’ stamelde Paul klappertandend.

Er kwam geen antwoord.

Geen wonder, 't was de wegwijzer van den viersprong. Dirk zag het 't eerst.

‘Kom maar gauw mee!’ sprak hij. ‘We stellen ons aan als kleine kinderen.’

Rommelend rolde de donder - eerst van ver, dan geleidelijk nader, met doffe rolslagen. 't Was benauwd drukkend in de lucht. Weer blauwde even een lichte gloed, nu sneller gevolgd door

den rollenden donder.

‘We moeten voortmaken, jongens,’ sprak Dirk.

‘Zouden we niet terugkeeren?’ vroeg Paul.

‘Terugkeeren? En we zijn nog niet eens bij de ruïne geweest!’

‘We gaan verder. Kom mee!’ zei Harry.

Plotseling vloog een witte bliksemstraal, die den omtrek deed opschitteren in fellen glans, boven hunne hoofden... een donderende knal daverde door de lucht...

Toen barstte een hevige hagelbui los.

En onder een groote denneboom lagen de vier jongens, die van schrik tegen den grond waren geslagen.

De Hartinks gingen altijd om 10 uur naar bed. Maar dezen avond had pa, die laat thuisgekomen was, nog lang in zijn boeken zitten rekenen en schrijven, zoodat hij eerst tegen elf uur gereed was. Juist wilde hij zich naar bed begeven, toen hij boven een der jongens ‘au’ meende te hooren roepen. Daarop vernam hij het geloop van kousevoeten heen en weer, af en toe hoorde hij gedempte geluiden, zoodat pa niet anders dacht, of de jongens waren nog niet naar bed geweest. Op hetzelfde oogenblik, dat Paul en Anton langs het laken den grond bereikt hadden, kwam de heer Hartink naar boven. Dolf, wit van schrik, stond bij het open raam.

‘Wat gebeurt hier?’ vroeg pa, met verbazing naar het venster ziende.

Er kwam geen antwoord.

Pa keek in de bedden - de bewoners ervan

ontbraken op 't appèl.

‘Waar zijn Paul en Anton?’

‘Ik... ik... weet... niet... pa!’

‘Wéét je dat niet? Weet je niet waar ze zijn? Spreek op, vlug!’

‘N... naar buiten, pa, heusch!’

‘Door het raam?’

De heer Hartink zag het vastgebonden laken.

‘Groote hemel, die schandelijke waaghalzen? Zeg op, Dolf, waar zijn ze heen?’

‘Naar... de ruïne, pa!’

‘Wat voeren ze daar uit, in zoo'n weer?’

‘Ik weet niet... o ja... ik... ze gaan met z'n vieren... omdat Anton niet gelooven wou dat het er spookte...’

‘Goeie hemel, wat een idioten!’ riep pa uit. ‘Haal gauw dat laken naar binnen, 't raam dicht en marsch, naar je bed!’

Toen snelde de heer Hartink naar beneden, en zonder zijn vrouw te wekken, nam hij zijn rijwiel uit den corridor, ontstak zijn carbidlantaarn en verliet geruischloos het huis. Het was nog droog, toen hij de dorpsstraat uitreed, maar even buiten het dorp kwam die verschrikkelijke slag, die den heer Hartink bijna van zijn fiets deed vallen van schrik. Toch hield hij vol, hij hoopte de jongens nu spoedig in te halen. De lantaarn wierp een breeden bundel helderwitte stralen op den weg, recht voor zich uit verlichtend den striemenden-hagelslag. Bij de eerste boomen ging het nu wat langzamer en door een toevallige wending van het stuur, waardoor het lantaarnlicht wat buiten den weg viel, meende

de heer Hartink een hand onder een boom te onderscheiden. Dadelijk steeg hij af en verlichtte den grond onder den boom. Daar lagen vier jongens!

Paul en Anton, met Harry Warsthof en Dirk van den Heuvel!

‘Slieden ze?’

Waren ze dood?

De verschrikte vader nam de lantaarn van zijn rijwiel en verlichtte de aangezichten der jongens. Ze ontwaakten, toen hij hen bij de armen schudde en versuft keken ze in den hellen lichtgloed.

‘Kom, sta op!’ riep de heer Hartink, wel begrijpende, dat de jongens door den geweldigen donderslag versuft waren. De knapen stonden dwaas te kijken, maar Pauls vader beval hun, hem onmiddellijk te volgen.

‘Loop een beetje vlug, als je kunt, want er zit nog een geweldige donderbui in de lucht.’

Dicht opeen liepen ze een stijgenden weg op, sloegen links een paadje af...

De heer Hartink vond het, met het oog op het noodweer wel noodig, eenige beschutting te zoeken, en die vond hij in de ruïne, waar ze zoo dichtbij waren. Het was er in elk geval beter dan onder de boomen of op den vlakken weg. De carbidlantaarn verlichtte het steenige pad, dat naar boven voerde. Zij stapten over enkele muurblokken heen en kwamen in een der onderste, naar alle zijden open kamers, waar zij tenminste een beschutting boven hun hoofd hadden, al was het dan ook een ruïne. Toen ze nu

allemaal daar zoo bijeenstonden en de lantaarn de ruimte voldoende verlichtte, sprak de heer Hartink:

‘Zeg me eens, Paul, wat jullie ertoe gebracht heeft, om midden in den nacht naar de ruïne te gaan?’

Zenuwachtig, bevend van het hoofd tot de voeten, deed Paul nu het verhaal van het gebeurde, waarop zijn vader bedenkelijk het hoofd schudde.

‘Ik zal je er niet voor straffen,’ sprak hij eindelijk, ‘omdat de angst en de schrik van dezen nacht je wel van dergelijke grapjes zullen genezen hebben. Maar ik vind het erg dwaas en kinderachtig van zulke groote jongens, om zelfs dergelijken onzin nog te willen onderzoeken. En Anton, - hoewel zijn meegaan met jullie al even dwaas is - heeft groot gelijk gehad met te zeggen, dat hier 's nachts volstrekt niets voorvalt. Wanneer straks het onweer wat afgetrokken is, zullen we met den lantaarn de ruïne eens bekijken.’

De jongens waren beschaamd over hun kinderachtige vrees.

Toen het weer wat bedaard was, nam Pauls vader hen mee en samen doorwandelden zij de kille, leege zalen van het oude slot. Nu waren de jongens niet bevreesd meer, en ze waren hartelijk blij, toen ze een half uurtje later weer veilig en wel in hun bed lagen. Anton had de weddenschap gewonnen en de jongens hadden nu weer een reden te meer, om den Haagschen neef achting en vriendschap toe te dragen.

IX.**Een prettige tijding.**

Naar hartelust had 'Sparta' heel den volgenden morgen onder leiding van mijnheer Hilgers op het voetbalterrein gespeeld. De jongens kwamen er nu goed in, en hun onderwijzer, die in deze vacantie zoo'n recht gezellige kameraad voor hen was, richtte hen meer af op zuiver, kalm berekend spel, dan wel op ruw geweld en onnoodige inspanning. Daardoor gaf de club meestal prachtig spel te zien, waar oudere spelers hun bewondering voor zouden uitgesproken hebben. Toen het nu tegen twaalfen liep en ze de gereedschappen in het clubhuisje hadden opborgen, ging de heele troep huiswaarts. Even voor het dorp, moesten ze den overweg van de spoorbaan, die de heide doorsneed, passeeren. Juist, toen zij daar waren aangekomen, werden de afsluitboomen neergelaten. In de verte kwam de trein uit de richting Utrecht en hier en daar zag je de menschen met 't hoofd uit de raampjes hangen.

Opeens hoorden de jongens Anton schreeuwen:

'Pa! Daar zit pa! Pa zit in den trein! Hoerá!'

‘Waar? Waar?’

‘Kijk, hij zwaait met zijn hoed!’

Alle jongens zwaaiden terug met de petten.

‘Sapperloot, dat vind ik leuk, dat pa eens komt ovenvippen.’

‘Ja,’ zei Paul, ‘dat hadden we niet verwacht. Willen we gauw allemaal naar 't station rennen? Vooruit dan!’

De trein was echter al lang aangekomen, vóór de jongens het station konden bereiken, zoodat ze al niets anders konden doen, dan den heer Visser tegemoet loopen. In de Stationsstraat kwamen zij hem dan ook tegen. Anton holde een eind vooruit.

‘Dág pa! Wat écht, dat u eens komt!’

‘Zoo jongen, beste Anton. Sapperloot, wat zie je bruin! Je lijkt wel een neger! 't Schijnt hier heilzaam voor je te wezen!’

‘O pa, 't is hier zoo gezond en zoo mooi! Kijk, daar hebt u de jongens! We gingen juist naar huis, toen we u in den trein zagen!’

Vroolijk pratend wandelde het troepje, met den heer Visser in het midden, naar het huis der Hartinks. Daar werd oom heel hartelijk door den heer en mevrouw Hartink ontvangen, het was een heel aardige verrassing.

Het is te begrijpen, dat Anton dien middag wat meer in de buurt van huis bleef dan anders. Telkens was hij dan ook bij zijn vader, en ze gingen saampjes den grooten tuin eens in, om eens wat vertrouwelijk te kunnen praten. Met opzet, uit bescheidenheid gingen Paul en Dolf, noch Jo en Greta met hen mee; men begreep,

dat die twee elkander eens onder vier oogen moesten spreken.

Tijdens de koffie beloofde Anton's vader, dien middag eens met de jongelui op stap te gaan. Hij had ook zoo een en ander van de voetbalclub gehoord en wilde nu heel graag 'Sparta' aan het werk zien. Maar bovendien werd er iets aan de koffietafel besproken, wat misschien voor de familie Hartink, èn voor Anton, èn voor 'Sparta' van zeer veel belang was.

Anton's moeder was een ziekelijke, zwakke vrouw, die bijna voortdurend verpleging noodig had en die zich daardoor maar bitter weinig met de opvoeding van haar zoon kon bemoeien. Zijn vader moest veel op reis en kon dus ook al weinig toezicht houden. En nu stelde de heer Visser voor, dat Anton bij een onderwijzer in Westenberg 'in pension' zou gaan, en blijven zou te midden van de vrienden, die hij hier gekregen had. Dat was een heerlijke tijding.

Anton vond het eerst wel heel naar, dat hij zijn lieve moeder nu in zoo'n langen tijd niet zou weerzien, maar het leven hier was toch zoo prettig, en kon hij niet geregeld op gezette tijden eens naar den Haag?

Het plan werd in alle onderdeelen besproken en de heer Hartink besloot, er dienzelfden middag eens met den heer Hilgers over te gaan spreken.

Mijnheer Hilgers bewoonde een aardig huisje even buiten de kom der gemeente. Hij had juist een mooi kamertje beschikbaar en was wel genegen, den jongen onder zijn bescherming te

nemen. Over de condities was hij het spoedig met den heer Visser eens en nu werd besloten, dat Anton bij het einde der vacantie zijn intrek zou nemen bij mijnheer Hilgers.

Nog een paar uren vermaakte oom Visser zich met de leden van ‘Sparta.’ Hij prees hun fraai voetbalspel en werd ten slotte door heel de club en de familie Hartink naar het station gebracht.

‘Vind-je het prettig, Anton, om voortaan bij ons te blijven?’ vroeg Paul, toen ze van het station terugkeerden.

‘Dat zal wáár zijn!’ was het antwoord. ‘Maar... zou ik nu voortaan ook lid mogen zijn van “Sparta”?’

‘Wel, natuurlijk!’ zei Paul. ‘Zeg jongens, Anton wordt lid van “Sparta”, nietwaar?’

‘Natuurlijk!’ was 't algemeene antwoord. ‘Vandaag moet hij ingeschreven worden!’

‘Best,’ zei Anton. ‘Ik heb in deze dagen al heel wat door jullie van het voetballen geleerd, en ben er niet bang voor, of ik zal het gauw heelemaal kennen.’

X.**Recht door zee.**

De vakantie was geëindigd - de school weer begonnen. Wel was het een plotselinge overgang voor de jongens, zóó van de hei en de bosschen weer opeens een heelen dag op de schoolbanken, maar ze waren heusch oud en wijs genoeg om te beseffen, dat ze niet met spelen en pret maken door de wereld kwamen! Als regel had meneer Hilgers gesteld: éérst het werk en dan het genoegen. Tweemaal per week, des Woensdags- en des Zaterdagmiddags, werd er gevoetbald, maar overigens diende er gewerkt te worden. Zoo verstreek de maand September in de beste orde, en de ouders van de clubleden moesten werkelijk toegeven, dat de voetbalsport geen schade deed aan de studie der jongelui.

Aan het einde van iedere maand kregen de jongens een rapport mee naar huis, waarop voor ieder leervak een cijfer was aangegeven. De laatste vier dagen werden dan altijd aan de repetitie besteed van hetgeen de jongens in de afgelopen maand hadden geleerd, een repetitie, die steeds door den hoofdonderwijzer gehouden

werd. In de klasse van mijnheer Hilgers waren er echter maar weinig jongens, die bepaald bang waren voor den uitslag der repetitie.

Het lag misschien aan den meester, want o, dat scheelt nog zoo'n massa, de eene meester of de andere! Mijnheer Hilgers behoorde tot de goede soort.

Goedig, maar op 't punt van leeren accuraat; vriendelijk, maar onder de les voor geen gekheid te vinden. Het leeren was bij meester Hilgers geen kunst, 't ging vanzelf. Ook Paul Hartink was vrijwel gerust, omtrent zijn toekomstig rapport, alleen... één vak was er... waar Paultje niet heelemaal veilig op vertrouwde. Dat vak was - rekenen. Een hoofdvak nogwel.

Toch had hij er altijd zijn best op gedaan, maar hij had, zooals de geleerden zeggen, geen 'rekenkop' en daardoor vlogen de sommetjes er weer even gauw uit, als ze erin vlogen. En pa was juist zoo gesteld op een flink cijfer voor rekenen! Den vorigen keer had hij een 2 gehad, terwijl het hoogste cijfer 6 was. En nu hoopte hij zoo op een 4 of een 5... 't liefste 5.

In spanning had hij gedacht op dien vreeselijken middag, dat er gerekend zou worden. En eindelijk was dat uur aangebroken. De hoofdonderwijzer deelde de schoone blaadjes rond en schreef daarna zes sommen op het groote bord. Onder de diepste stilte begon de klasse die op te lossen.

De eerste som had Paul al gauw. Maar de tweede dat was er weer zoo eentje van: *Wandelaars A en B op een weg van zooveel kilometers*

en dan vertrekken ze niet gelijk, of ze gaan in 't gras een olienootje zitten pellen en dan komt 'r een wielrijder en die rijdt ze over d'r beenen en... o, wat een sommen toch! Twintig minuten had-ie zitten tobben en zwoegen, eindelijk kreeg hij tot antwoord 20 K.M., terwijl er gevraagd werd, hoe laat ze elkander zouden ontmoeten!

Toen de derde som aangepakt!

Twee vaten lopen leeg. - 'Laten ze dan de kranen dicht draaien dan blijven ze vól,' dacht Paul. Maar met deze redeneering kwam de som niet uit. Weer geprobeerd - 't lukte niet - de kranensom kwam net zoo min uit. En zoo ging het gedurende de twee rekenuren. De blaadjes werden opgehaald... Paul had drie sommen opgeschreven. Of ze goèd waren?

Paul wist wel beter. Hij was totaal uit het veld geslagen, en begreep wel, dat er op die manier van voetballen verder niet veel meer zou komen. Och, wat was hij toch ongelukkig. Stil, wat hoorde hij daar?

Een der jongens kreeg een uitbrander van den hoofdonderwijzer.

'Foei, schaam je wat! Hoe durf je in vredesnaam zoo maar brutaal het werk van een ander naschrijven? Ik meende daar straks al, dat je zat te copiëeren van Warsthof. Neen, Van den Broek, je valt me tegen, jongen. Natuurlijk wordt zulk bedrog onmiddellijk ontdekt! De sommen zijn precies eender! Jongen, jongen, wat spijt me dat!... Recht door zee, Van den Broek, dat is de beste weg. Nu wordt je werk natuurlijk vernietigd!'

En de daad bij het woord voegende verscheurde de hoofdonderwijzer de beschreven vellen.

Met schaamroode kaken en trillende lippen keek de jongen naar zijn vernielde werk.

‘Mijnheer, het was maar één som,’ zei hij treurig.

‘Al was het maar één regel, Van den Broek, je moogt nu eenmaal niet naschrijven. Ik dacht, dat je eerlijk was.’

Paul had medelijden met den jongen, die knapper was dan hij, en toch zoo ongelukkig terecht kwam. Maar dat verbeterde Pauls stemming niet, en om in geen geval de zaak ruchtbaar te maken, besloot hij niets daarvan aan de kameraden te vertellen.

Den laatsten dag van de maand werden de maandelijksche rapporten uitgereikt. Dat geschiedde altijd door het hoofd der school in eigen persoon. Deze kwam voor meesters lessenaar staan, en zei:

‘Jongens, hier heb ik ze alweer! Als gewoonlijk zijn er cijfertjes bij, die ik maar liever niet had neergezet, maar waarvan ik toch ook de schuld niet draag. En als ik dan zoo op het eerste rapport kijk, dat voor mij ligt, dan zie ik daar staan vele mooie punten, bijvoorbeeld: taal 6, aardrijkskunde 5, Fransch 5, Duitsch 5, gedrag 6... maar dan zie ik tusschen al dat goeds iets leelijks... namelijk een 1... voor rekenen nog wel!’

Paul voelde het bloed naar de wangen stijgen.

‘De jongen, die deze 1 voor rekenen heeft gekregen,’ aldus vervolgde de hoofdonderwijzer,

is geen domoor, geen luiaard. Hij verspeelt zijn tijd niet en doet zijn plicht, dat weet ik zeker. Hij heeft gedacht: O, die sommen ken ik toch wel. En dat is zijn ongeluk geweest. Ziedaar, Jan Konijn, dat is hetgeen ik van jouw rapport te zeggen had.'

Paul Hartink herademde voor een oogenblik, hoewel hij vast overtuigd was, dat het oordeel over zijn rekenen niet malscher zou wezen. Stil... daar had je 't al!

'Het tweede rapport is van Paul Hartink. De cijfers zijn niet kwaad, er zijn zelfs heel mooie bij... maar Paul is over denzelfden steen gestruikeld als Jan Konijn, alleen heeft hij het niet tot 1 kunnen brengen. Zijn eindcijfer is: nul! Paul Hartink, zorg dat je met dit vak de volgende maal beter voor den dag komt!'

Paul dacht, dat de vloer en de banken golfden; hij stak werktuigelijk zijn hand uit, om het noodlottige papier te grijpen en toen zag hij de cijfers voor zijn oogen dansen, en midden tusschen die andere nummertjes grijnsde die hatelijke 0 hem tegen.

Van hetgeen er verder gesproken werd, hoorde hij niets... alleen toen Anton een vrij mooi rapport met stralend gezicht in ontvangst nam, keek hij even naar zijn gelukkigen neef. Hij ging niet met de anderen vroolijk huiswaarts, maar stil en treurig.

Onder 't naar huis gaan rijpte er een plannetje in zijn brein. Het was volgens hem gewoonweg onzinnig, om pa straks zóó het rap-

port te laten zien. Dolf, die een klas lager zat dan Paul, kon natuurlijk van het geheele geval niets weten, en derhalve was van dien kant geen verraad te duchten. Een nul! Hoe was 't mogelijk! Als dát nu geen vreeselijke onrechtvaardigheid was! Waarvoor had hij dan heele middagen en avonden met Dirk zitten rekenen? Waarvoor had-ie zoo zijn best gedaan! Om ten slotte met een nul bekroond te worden! Zelfs Akkers, een luie lummel, die nooit wat uitvoerde, had voor zijn sommen 4 gekregen, en hij nul, nùl! O, het was om te schreeuwen van woede. Maar wacht maar - zoo gauw als hij op zijn kamertje zou gekomen zijn, zou hij die 0 wel veranderen in een 6. O zoo, gemakkelijk genoeg. Kraait geen haan naar!

‘Jongen,’ zou pa zeggen, ‘een 6 voor rekenen, dát is kranig van je!’

Maar dadelijk vond Paul dit idee alweer zoo afschuwelijk, dat hij het verre van zich wierp. Door al die gedachten kwam hij in een woeste, opgewonden stemming thuis. Huilen kon hij niet. Had hij dat maar gekund, dan zouden de booze plannen wel verdwenen zijn.

Paul zette zich aan zijn tafel... vouwde het rapport open... Met de eene hand nam hij de pen van 't stel...

Doen?

Ja of neen?

De pen naderde al meer en meer de grijnzende 0... meer en meer...

Beneden klonk de stem van pa, die zoo juist was thuisgekomen.

Die stem verschrikte Paul...

De pen kwam op het papier, juist boven het ellendige cijfer... er werd een streepje gezet...

De nul was een zes geworden!

Met groote oogen staarde Paul er naar... wachtte, tot de inkt goed gedroogd was... en ging naar beneden.

Langzaam verliet hij de kamer, steeds starende op het vervalschte cijfer... Neen, je kon niet zien, dat het veranderd was... ja, toch... was het haaltje dáár niet een beetje scheef? PASTE het wel precies?

Opeens was 't, alsof een stem in zijn ooren klonk... de stem van den hoofdonderwijzer: 'Recht door zee, Van den Broek, dat is de beste weg!'

Op de trap, die kraakte, als Paul er den voet op zette, bleef hij plotseling staan... *Recht door zee?...*

'Paul, ben je boven?' riep Dolf.

'Ja! Wat... wat is er?'

'Of je beneden komt! Pa wil je rapport zien! Zeg, ik heb een gulden gekregen! Kom gauw, dan krijg je er ook een!'

Paul snelde terug. Daar kwamen ineens de tranen los. Hoe, pa wilde hem een gulden geven, als 't rapport goed was, en hij zou zijn lieven vader bedriegen!

Dat *nóóit!*

En onder huilen en snikken door nam Paul zijn pennemesje en krabde het staartje van de 6 weer weg.

Toen stond er weer de 0.

Haastig droogde Paul zijn gezicht en ging langzaam naar beneden.

‘Ah, daar hebben we onzen tweeden student,’ riep pa lachend, toen Paul binnentrad. ‘Maar, wat is dat, wat loop je er treurig bij? Is je rapport zoo... Kom, dat hoop ik niet.’

De toon van pa werd ernstiger bij de laatste woorden.

Paul trad schoorvoetend nader, en zei op doffen toon:

‘Dag pa... dag moe.’

Ook moe keek met verbaasde oogen naar haar jongen, die aan pa zwijgend het rapport overreikte en als in een droom naar buiten staarde.

‘Rekenen nul. Maar dat is ongehoord slecht!’ stoof pa ineens op. ‘Daar heb je 't nou al. Dat duizendmaal verwenschte voetballen van jullie! Heb ik het niet voorspeld? Honderden malen heb ik gezegd: van 't leeren komt niets terecht! Nul! Nog niet eens 1! En wat beteekent dat geknoei aan dat cijfer?’

‘Daar had je 't!’

In het eerst dorst Paul geen antwoord geven. Maar toen kwam toch bij stukken en brokken het heele verhaal er uit.

‘Hij had altijd zijn best gedaan,’ zei hij. ‘Maar rekenen was zijn zwak. De andere vakken waren toch heel mooi?’ Ja, dat moest pa erkennen. ‘En hij had zoo gehoopt op een voldoende cijfer voor het vak rekenen. Pa kon aan Dirk vragen, of ze niet hard gewerkt hadden; pa mocht aan meneer Hilgers vragen, hoeveel

sommen hij de laatste veertien dagen had gemaakt. Tweehonderd veertig... dat is twintig sommen per dag. En nu een nul voor de repetitie. Was dat rechtvaardig! Toen - toen was hij wanhopig geworden en had de 0 vervalscht, voor een oogenblik. 'Maar,' snikte Paul, 'ik wilde... u niet... bedriegen, pa.'

Toen zweeg hij.

Pa keek hem doordringend aan. Hij voelde wel, dat de jongen veel verdriet had. En de woorden: *ik wilde u niet bedriegen*, brachten een heele verandering teweeg in zijn gemoed.

'Jongen,' sprak hij, 'dat cijfer doet mij ontzaggelijk verdriet, maar ik wil gelooven, dat je hard gewerkt hebt. Dat cijfer is ongelukkig voor je, maar ik zal, voor rechtvaardigheid, aan den hoofdonderwijzer voor jou om een herexamentje vragen. Blijft de 0 dan een nul, dan verdwijn jij om te beginnen uit "Sparta", maar krijg je integendeel een mooi cijfer, dan geef ik een rijksdaalder aan de kas van de club.'

Paul keek zijn vader dankbaar aan, en in zijn ooren hoorde hij weer de stem van den ouden hoofdonderwijzer:

'Recht door zee, jongen, dat is de beste weg!'

XI.**De roem van 'Sparta.' - Leve de voetbalsport!**

'Heusch, mijnheer, U doet den jongen onrecht met te zeggen, dat hun werk door het voetbalspel te lijden heeft.' Zoo sprak mijnheer Hilgers op zekeren avond tot den heer Hartink, wien hij met dit doel een bezoek bracht. 'En ook Paul - dit weet ik zeker - heeft gewerkt wat hij kon, om zijn rapport zoo goed mogelijk te doen worden. Die bewuste nul zegt niets! Ik ben overtuigd, dat de jongen in staat is, een zes te behalen! En ik heb er al met den hoofdonderwijzer over gesproken, om Paul nog eens diezelfde sommen te laten maken op een gewonen dag. U zal zien, dat hij ze alle kent. De jongen is door de repetitie wat zenuwachtig geweest en dat heeft hem doen struikelen.'

Wat de heer Hilgers dien avond tot Paul's vader sprak, bleek volkomen de waarheid. Toen Paul dan ook, rustig gezeten in de kamer van den hoofdonderwijzer, de zes sommen nog eens kalm onderhanden nam, maakte hij ze zonder slag of stoot in anderhalf uur!

Daarover stond zelfs de hoofdonderwijzer verbaasd.

‘Maar jongen, wat heeft jou dan beziel, om met drie foutieve sommen voor den dag te komen?’

‘Ik begrijp het ook niet, mijnheer, maar ik had toch heusch mijn best gedaan.’

‘Nu, in elk geval wil ik dat cijfer niet zoo laten. Ga naar huis en zet in plaats van die nul en dikke, vette 6.’

Of Paul dat ook eventjes met genoeg deed? Alsjeblieft, want nu was het eerlijk verdiend!

En de kas van ‘Sparta’ kreeg den beloofden rijksdaalder.

Toen - het was op een dag in October - kreeg Paul als secretaris van ‘Sparta’ een brief uit het naburige Veenwoude, waar een voetbalclub bestond, die ‘Saturnus’ heette. ‘Saturnus’ zond namelijk een uitdaging aan ‘Sparta,’ om naar Veenwoude te komen om daar een match tegen haar te spelen. Het zou dan gebeuren op den eerstvolgenden Zondag. Drommels, dat was me een ding! De club bestond nog maar nauwelijks twee maanden en nu al een uitdaging uit een andere plaats! Dat was niet om mee te spotten! Vóór schooltijd werd de brief aan de jongens vorgelezen. En allemaal waren ze van meening, dat ze het er maar eens op moesten wagen. Jammer toch, dat meester Hilgers in den laatsten tijd geen gelegenheid meer had, om zich met het oefenen der jongens te bemoeien. Hij studeerde zelf voor leeraar in de aardrijkskunde en had ieder vrij uurtje noodig om zich aan de studie te wijden.

Dus vooreerst zouden ze diens hulp en steun moeten missen.

Toch besloot 'Sparta', behoudens toestemming der ouders, de uitdaging aan te nemen en zich Zaterdagmiddags nog eens flink te oefenen. De toestemming werd door de ouders na eenige moeite gegeven en toen de Zondag, de dag van den eersten wedstrijd, daar was, vertrok 'Sparta', begeleid door ouders en kennissen naar Veenwoude, dat op ongeveer een uur afstand van Westenberg gelegen was.

Het was heel goed weer. Vriendelijk werden ze door de Veenwouders ontvangen. Maar al spoedig bleek het den leden van 'Sparta' uit de gesprekken, dat 'Saturnus' al ruim een jaar bestond, hoewel de jongens ongeveer van denzelfden leeftijd waren. Anton - zonder twijfel de beste kracht van 'Sparta' en later met algemeene stemmen tot 1 en captain gekozen - bemerkte het eerst, dat de jongens van 'Saturnus' geroutineerder waren in het spel dan zij, en hij vreesde al vooruit een ongunstigen afloop.

Precies 1 uur, nadat de clubs gezamenlijk op het veld broodjes en melk hadden verwerkt, begon de match. Al dadelijk merkte 'Sparta' het mooie, geregelde spel van 'Saturnus' op. Wel hadden zij dat óók geleerd, maar door de grootere geoefendheid van de tegenpartij en ook door het ongewone van het feit, vreemde gezichten en vreemde speelwijzen tegenover zich te hebben, verloren zij de kalmte, die meneer Hilgers hen juist zoo ingeprent had. Zij werden zenuwachtig en trachtten alleen maar zoo snel mogelijk den

bal in het doel te trappen. Ten slotte moest 'Sparta' zich bepalen tot de verdediging en ook dat lukte niet meer. De tegenpartijen gaven elkaar telkens den bal over de hoofden der Spartanen heen, voortdurend werd er gespeeld op het terrein der Westenbergers, en er was geen sprake van, dat de jongens kans hadden, ook maar één goaltje bij 'Saturnus' te maken.

De match liep voor 'Sparta' met een nederlaag af, ze verloren met 5-0. En 't was eigenlijk wel een beetje eigen schuld: ze hadden nog geen match moeten aannemen!

Verslagen en verdrietig keerden ze terug, maar daarom hadden ze nog niet allen moed verloren! En omdat de jongens, naast hun spel, ook terdege voor hun werk zorgden, meenden eenige vrienden in het dorp, dat ze de jongens eens wat moesten helpen. In de eerste plaats liet de burgemeester hun voetbalterrein van alle oneffenheden zuiveren en in orde maken, een paar sportliefhebbers hielpen de jongens bij hun oefeningen, en daardoor ging de club zoo sterk vooruit, dat betere resultaten niet uit konden blijven.

Heel de klasse was in zenuwachtige spanning.

De leeraar giste vruchteloos naar de reden van de buitengewone onoplettendheid, die dezen morgen in de klasse heerschte.

Herhaaldelijk zag hij zich genoodzaakt, de jongens tot meer ijver aan te sporen, en menige slechte aantekening werd in het boekje genoteerd. Onder de les fluisterden de jongens

heimelijk onder elkander en aan alles was duidelijk te merken, dat er iets broeide. Nu, de oorzaak van deze onrust in de vijfde klasse was misschien wel begrijpelijk. Dienzelfden middag zou 'Sparta' op de laatst geleden nederlaag van 'Saturnus' revanche nemen!

Iedereen in Westenberg, behalve de clubleden, was van meening, dat het een gedurfde onderneming was die wel weer met een leelijke kloppartij voor 'Sparta' zou aflopen. Maar Anton Visser was vol goede verwachtingen. Hij hoopte niet alleen met de Saturnianen gelijk te blijven, neen, hij wilde ze met verlies naar huis sturen. Het elftal van 'Sparta' zat nu veel beter in elkaar en Anton, al wilde hij 't zelf niet weten, was toch maar de hoofdkracht in den strijd. Zonder hem miste het elftal zijn aanvoerder, zijn gids, speelde het lang niet zoo welberekend en gelijkmatig. En onder aanvoering van hun kranigen captain, die als 'midden-voor' den strijd prachtig wist te leiden, hoopten zij minstens hun club te bewaren voor de schande van een tweede nederlaag. Alleen Paul Hartink was en bleef tegen de gewaagde onderneming. En hij stak zijn meening heusch niet onder stoelen of banken. Heel den morgen had hij zijn misnoegen dan ook herhaaldelijk te kennen gegeven, totdat hij opeens bijna luid uitriep:

'Och, waren alle menschen wijs!'

De meester hief verbaasd het hoofd op en Anton aansprekende, die achter Paul zat, vroeg hij:

'Wat beteekent dat, Visser?'

... en met een welgemikt schot het tweede punt maakte! (Blz 101.)

‘Dat weet ik heusch niet, mijnheer,’ was Anton's antwoord.

‘Ik wil weten, wat dat te beteekenen heeft!’ riep meester Hijgers, vermoedende, dat de uitdrukking op hem bedoeld was.

‘Ik kan het u werkelijk niet zeggen, mijnheer,’ gaf Anton ten antwoord.

‘En waarom kan je dat niet?’

‘Omdat *ik* het niet gezegd heb, mijnheer.’

‘Wie heeft het dan gezegd?’

‘Dat kan ik u ook niet zeggen, mijnheer.’

‘Ik wil, versta je het jongen, ik wil, dat je het mij zegt.’

Anton schudde ontkennend het hoofd.

‘Ik verraad mijn vrienden niet,’ zei hij eenvoudig.

‘Dan gelast ik het je, Anton! Zeg mij oogenblikkelijk, wie van de jongens deze uitdrukking gebruikte.’

Paul stond in zijn bank op.

‘Mijnheer, ik heb...’

‘Ga zitten, Hartink ik roep je niet,’ sprak de heer Hilgers op bevelenden toon, ‘ik spreek tot Anton.’

‘Maar mijnheer, Anton is onschuldig!’ riep Paul uit.

‘Zwijg, zeg ik je! Ik heb hem bevolen mij te zeggen, wie dat geroepen heeft. En hij moet gehoorzamen.’

‘Het spijt me, mijnheer,’ sprak Anton treurig, ‘maar ik mag het niet doen.’

‘Best. Je weigert? Ik zal je straffen wegens koppige ongehoorzaamheid en je maakt voor mij

vanmiddag onder mijn toezicht vier Duitsche vertalingen.’

Anton Visser boog het hoofd.

De klas wierp woedende blikken op Paul Hartink.

Eén uur.

De jongens van het instituut waren allen naar huis. In de vijfde klasse zat de leeraar een stapel schriften na te zien, terwijl Anton zijn straf-vertaling schreef. Ze waren onmenselijk lang, die brokken Duitsche proza, en het leek den jongen, alsof hij ze in geen vier-en-twintig uren afkreeg. Toch spande hij zich zooveel mogelijk in, met geweld een traan van spijt weerhoudend, als hij aan de voetbalmatch dacht, die om twee uur zou beginnen. Een uur verliep weer onder de grootste stilte. Anton had de eerste vertaling gereed. Af en toe keek de meester hem aan, maar Anton werkte zwijgend verder. Dan, ineens, begon de leeraar heen en weer te loopen, alsof hij de een of andere zaak overdacht. Hij stak een sigaar aan en staarde peinzend naar de blauwkronkelende rookwolkjes.

Het sloeg half drie.

Toen richtte meester Hilgers zich tot Anton.

‘Visser,’ zoo sprak hij, ‘houd eens even op. Kan je mij misschien ook zeggen, waarom de jongens vanmorgen zoo opgewonden waren?’

‘Ja, mijnheer. Onze club zou vanmiddag de tweede match spelen tegen “Saturnus” uit Veenwoude.’

‘Een match? Dat heb ik niet geweten, Anton.’

Ik mag graag wedstrijden van mijn jongens zien. Maar was dat nu een reden, om den heelen morgen zoo totaal met je gedachten afwezig te zijn?’

Anton glimlachte weemoedig.

‘Misschien wel, mijnheer. De meeste jongens wilden er wel aan, ofschoon 't natuurlijk na de eerste nederlaag nog wel wat gewaagd bleef. Maar ik had gehoopt mee te kunnen doen. Misschien was het “Sparta” dan nog gelukt gelijk spel te spelen.’

‘Was Paul Hartink er misschien tegen?’

‘Ja meneer. En zijn uitdrukking: *Och, waren alle menschen wijs*, doelde op mij, omdat ik den wedstrijd eigenlijk doorgedreven heb.’

‘Ben je sterker dan de anderen?’ vroeg meester.

‘Misschien,’ glimlachte Anton. ‘Ik mag, geloof ik, wel zeggen, dat onze club weinig kans heeft om gelijk spel te maken, als ik er niet ben. Maar ik ben heusch geen opsnijder, mijnheer.’

‘Neen, Anton, daarvoor ken ik je te goed. Enfin. Pak je boeken in en maak, dat je zoo gauw mogelijk op 't veld komt.’

Anton schudde treurig het hoofd.

‘Het is te laat, mijnheer. U weet, dat 't veld van Veenwoude meer dan een uur ver is en de zaak is toch voor ons verloren!’

‘Dat mag niet, Anton! Toe, haast je wat. Ik zelf zal je brengen! Jij moet de eer van je club redden!’

‘U mij brengen?’

‘Ja, maak voort. We nemen een rijtuig, een auto, het doet er niet toe wat!’

In twee tellen was Anton klaar. Meester Hilgers had zich reeds gekleed en samen haastten zij zich naar buiten. Twee straten verder was een auto-garage, waar juist een machine thuiskwam.

‘Ben je vrij?’ vroeg de meester aan den chauffeur.

‘Om u te dienen.’

‘Goed, rijdt ons vlug naar het sportterrein van Veenwoude, maar zoo gauw mogelijk!’

Toen stapten zij in.

De auto snorde den weg af.

De scheidsrechter blies de rust, toen Anton op 't veld verscheen. Dadelijk liep hij op zijn club toe.

‘Hoe staat het?’ vroeg hij aan Paul Hartink.

‘Ellendig,’ was 't antwoord. ‘We verliezen met 0-3.’

‘Dan moeten we 't inhalen,’ zei Anton.

‘Onmogelijk, kerel. Die lui van “Saturnus” zijn vandaag niet te houden. Er komen minstens nog 3 punten bij.’

De tien minuten waren om. De partijen namen stelling tegenover elkander en ook Anton stond op zijn post als ‘midden-voor.’ Hij trapte den bal in 't veld, bracht hem even in aanraking met den vijand en bemerkte al dadelijk de groote kracht der tegenpartij. Maar sinds zijn aanwezigheid in het strijdperk verplaatste de strijd zich meer en meer op het

terrein van 'Saturnus.' Telkens had hij zich van den bal meester gemaakt, maar bijna even vaak ontnamen de vijanden hem dien, totdat Anton, zijn kans schoon ziende, recht op het doel van 'Saturnus' afstoot en met een onhoudbaren kick den bal in de goal van de tegenpartij schoot! Na dat verloren punt raakte 'Saturnus' eenigszins van de wijs. Zij sloot de gelederen en rukte als één man naar voren, met het doel, 'Sparta' te overrompelen en het schot betaald te zetten. Maar dat was hun ongeluk, want Paul trapte den bal boven de hoofden der Saturnianen uit naar Anton, die het terrein onbewaakt zag, pijlsnel met den bal naar den keeper van den vijand snelde en met een welgemikt schot het tweede punt maakte! Daverend gejuich en handgeklap klonk over het veld! 'Saturnus' was buiten zichzelf van opwinding. Dat verbeterde het spel echter niet en het duurde nog maar heel kort, of Frits Berkens, die den bal van Anton ontving, trapte hem voor de derde maal in 't doel van 'Saturnus'. Deze raakte nu geheel de kluts kwijt, begon ruw te spelen, hetgeen de taak van 'Sparta' niet lichter maakte. Toen Anton, even voor finish, den bal voor den vierden keer in 't net boorde, kwam er aan de toejuichingen bijna geen einde. De tegenpartij had geen tijd meer, de schade in te halen, want een minuut later blies de scheidsrechter het einde van de match. 'Sparta' was overwinnaar en 'Saturnus' droop met hangende pootjes af. Mèt de jongens van de vijfde was er nog een, die zich bovenal verheugde in de over-

winning van 'Sparta'. En die eene was meester Hilgers, die Anton hartelijk de handen drukte en hem een 'kranigen kerel' noemde.

Zoo was het dan toch aan den Haagschen neef te danken, dat 'Sparta' de schande van een tweede nederlaag ontkomen was! Nauwelijks eenige maanden geleden hadden de jongens nooit kunnen gelooven, dat het welgekleede jongeheertje uit de hofstad nog eens hun aanvoerder in het voetbalspel zou zijn! En Anton wist wel, wat hem zoo had doen veranderen. Dat was enkel en alleen het gevolg geweest van de heerlijke buitenlucht, een vroolijken vriendenkring en het opwekkende voetbalspel.

Aangevoerd door zijn voorbeeld is 'Sparta' later een der beste clubs van de provincie geworden, en prijken thans eenige medailles aan het vaandel, dat zij er tegenwoordig op nahoudt.

Leve de voetbalsport!

Een Avontuur van Kapitein Stern naar Scarington Carew

I.

‘Welnu, waarde kapitein Stern, daar ge dus nu verzekerd zijt van onzen financiëelen steun, zult ge, naar ik hoop, wel zoo vriendelijk zijn, ons uwe plannen meer in bijzonderheden mede te deelen.’

Hij, die zoo sprak, was een man van middelbaren leeftijd, klein en gedrongen van gestalte en met een eenigszins spottende uitdrukking op het min of meer ongunstige voorkomen. De man, tot wien hij deze woorden richtte, was een kloeke vijftiger, met vurige, woest schitterende oogen en een zwarten puntbaard. Bovendien had hij dat eigenaardige in zijn geheele optreden, hetwelk spoedig den zeeman verraadt. Hij zat in een gemakkelijke houding voor een tafel, die rijk voorzien was van flesschen en glazen, terwijl de spreker van zoeven, die 'n Duitscher was en Rosenbaum heette, tegenover hem gezeten was. Verder bestond het gezelschap nog uit een derde aanwezige, een scherp-geteekende Fransch-

man, die juist bezig was op een hevige wijze aan zijn puntsnorren te trekken.

‘Zeker,’ was het antwoord van Kapitein Stern, ‘wees slechts zoo vriendelijk om te luisteren en mij niet in de rede te vallen, alvorens ik uitgesproken heb. Welnu, ik veronderstel, dat gij beiden wel zult weten, dat op bepaalde tijden van het jaar van Australië naar Londen groote schatten worden overgebracht in den vorm van goudstaven, nietwaar? Juist, en nu heb ik toevallig gehoord, dat die goudverzendingen de volgende maal bijzonder groot moeten zijn. De “Blue Star,” die heden de haven binnengelopen is, bracht 915.000 pond aan goudstaven mede, en de “Yellow Star” die een week geleden Sydney verliet, had ongeveer acht honderd duizend pond waarde aan boord.’

De Franschman bewoog zich zenuwachtig op zijn stoel.

‘Zeer belangrijk, *mon capitaine*,’ viel hij den spreker in de rede, ‘maar wat heeft dit met uw plannen te maken? Gij denkt toch niet, dat ge op een zóó goed bewaarden schat beslag zult kunnen leggen?’

‘Ik denk het niet alleen,’ was 't stellige antwoord, ‘ik ben er *zeker* van.’

‘Wat?’ riep Rosenbaum hoogst verbaasd, ‘ge meent zulk een goudschip te kunnen kapen? Mijn waarde als ik geweten had, dat gij zulke onmogelijke plannen had met uw nieuwe onderneming, had ik mijn geld zèlf gehouden.’

‘Zoo denk ik er ook over,’ voegde de Franschman erbij, ‘en bovendien behoort dergelijke

zeeroof tot de geschiedenis; in deze twintigste eeuw hoort men er niet eens meer over spreken.’

‘Toegegeven, maar juist daarom is onze kans van slagen groter, hoe minder argwaan en vrees zij hebben, des te luchthartiger en zorgelooser zullen ze met de kostbare lading omgaan, en ik verzeker U, mijne heeren, wanneer wij onzen slag zullen geslagen hebben, wij te zamen een millioen pond sterling*) rijk zijn!’

‘Tòch is 't onmogelijk!’ hield Rosenbaum vol, ‘denkt gij dat wij millionnaires zijn Stern? Waar zullen wij een stoomboot vandaan halen voor dat grapje en waar zult gij uw kostbaar goudschip ontmoeten?’

Kapitein Stern glimlachte.

‘Alles is reeds door mij vastgesteld. Het is als gesneden koek, wij hebben maar te eten. Denk niet, dat dit plan zoo plotseling bij mij opgekomen is, ik heb er integendeel jaren over gedacht, iedere moeilijkheid goed bepeinsd, en thans ben ik na dien arbeid in staat ons drieën in één slag rijk te maken.’

‘Maar de stoomer, waarmee wij...’

‘Wij zullen hem stelen,’ zei Kapitein Stern.

‘Stelen?’ riep de Franschman. ‘Zijt gij krankzinnig, om te meenen, dat ge in dezen tijd een zeestoomer kunt stelen?’

Kapitein Stern werd ongeduldig. Hij sloeg met de vuist op tafel, zoodat de flesschen en glazen ervan opsprongen.

‘Gooi mij toch al uw onzin niet voor de

*) 1 pond sterling = twaalf gulden.

voeten!’ riep hij uit. ‘Niets is eenvoudiger dan het in bezit nemen van zoo'n boot. Ik heb mijn getrouwen bij me, op een donkeren avond zullen wij met een klein jacht op zee in de buurt van de “Cygnet” zijn. Onder een of ander voorwendsel komen wij aan boord, vermeesteren de bemanning, en wie niet onmiddellijk in onze onderneming toestemt, gaat kopje onder. Dan stoomen we verder, en ik zal wel zorgen, zóólang uit het vaarwater van andere schepen te blijven, tot ik het voorkomen van de “Cygnet” zóó veranderd heb, dat herkennen onmogelijk is. Het in orde maken van de benoodigde scheepspapieren kunt gij gerust aan mij overlaten.’

De beide anderen keken den kapitein met verbazing aan.

‘Wel,’ riep eindelijk de Duitscher, ‘ik moet zeggen dat ik zelden zulk een wonderlijke kerel gezien heb als gij! Dubbele zeeroof! Het eene schip stelen om er een ander mee te nemen! Maar waarom juist de ‘Cygnet?’

‘Dat zal ik u zeggen,’ hernam Stern, ‘de “Cygnet” is een splinternieuwe boot, die morgen haar eerste reis zal ondernemen. De bemanning is reeds voor een groot deel in ons complot en de gezagvoerder heeft niet het minste vermoeden, welke gebeurtenissen hem boven het hoofd hangen. Zèlf zal ik de “Cygnet” bewapenen met een nieuw machinegeweer en de noodige karabijnen, die wij op ons jacht zullen medevoeren, en ten overvloede kan ik u mededeelen, dat de eerste Australische telegraafpost, die wij zullen aandoen, ons inlichtingen zal ver-

schaffen omtrent het punt, waar wij de mailboot kunnen ontmoeten. U ziet dus wel, dat ik aan alles gedacht heb. Ik veronderstel, dat gij beiden de reis wilt meemaken?’

‘Ongetwijfeld!’ was het antwoord. ‘Sapristi! Wat een avontuur!’

‘Ja, een avontuur, zooals men er zelden een beleeft,’ sprak Stern, en zijn glas opheffend, voegde hij erbij: ‘En nu mijneheeren, laat ons een drank instellen op het welslagen onzer onderneming. Een voorspoedige reis, een behouden thuiskomst en een millioen pond sterling als belooning!’

De glazen klonken, en na nog eenigen tijd over de zaak gesproken te hebben, vertrokken de bezoekers van kapitein Stern.

En zoo werd de brutaalste zeeroovers-streek van den modernen tijd op touw gezet.

II.

In een fraai gemeubelde kamer in een der hotels in Glasgow zat kapitein Holt, de nieuwbenoemde gezagvoerder van de ‘Cygnet’, die morgen haar eerste reis zou maken. Tegenover hem, in de vensterbank, zat een jongeling van ongeveer zeventien jaren, gekleed in de splinternieuwe uniform van stuurmansleerling. De treffende gelijkenis tusschen den kapitein en den jongen deed onmiddellijk het vermoeden rijzen, dat zij vader en zoon waren. En was de uni-

form van den laatsten nieuw en onbeschadigd, die van den vader was verweerd, de goudgalons hadden stormen getrotseerd, en datzelfde was te zeggen van zijn bruingebrand gelaat, dat door een krijgshaftigen, grijzen knevel versierd werd.

‘Vader,’ riep de jongeling uit, ‘wat vind ik het heerlijk, dat ik met u de eerste reis van de “Cygnet” mag mede maken, ik kan het bijna niet gelooven, zoo blij ben ik.’

‘Ja jongen, als 't aan mij alleen gelegen had, zou ik je op een flinken schoener of brik gestopt hebben, daar leer je de winden en het roer beter kennen dan op onze “Cygnet,” maar je moeder hield niet op, of ik moest je bij mij nemen.’

‘Zonder u zou ik het lang niet zoo prettig vinden, vader, en wat mij ook genoeg doet, is dat Tom, mijn kleine makker, bij u als scheepsjongen dient. Maar wie klopt daar?’

‘Binnen!’ riep kapitein Holt.

‘Kijk, daar is Tom!’ sprak zijn zoon, die Dick heette. ‘We hadden het juist over je, vriendje.’

‘O Dick!’ riep Tom uit, ‘hoe prettig dat we morgen... Maar wat zie je er nu keurig uit. Net een officier. Ik zal geen Dick meer zeggen, hoor.’

‘Welzeker,’ sprak de kapitein. ‘Dick blijft voorloopig je kameraad, want je bent minstens even nuttig als hij op de “Cygnet”. En Tom, heb je reeds voor alles gezorgd? Kunnen we vertrekken?’

‘Alles in orde, kapitein,’ salueerde de scheepsjongen, ‘ik wou dat het direct was.’ En terwijl de kapitein zich bezig hield met

het rangschikken en invullen zijner papieren, spraken de beide jongelieden in de vensterbank vol enthousiasme over de reis, die aanstaande was.

Op de effen, onbewogen zee stoomde de ‘Cygnet’ in zuidelijke richting. Kapitein Holt was zeer tevreden over het nieuwe schip, en zijn eerste machinist, Mr. Curtis, vol lof over de werking der bijna volmaakte machines. Dick en Tom deden hun best, zooveel mogelijk op reis te leeren, en plaagden iedereen door onophoudelijk te vragen wat dit of dat beteekende. Ieder scheen hoogst ingenomen met de inrichting van de ‘Cygnet’ en aan boord heerschte er dan ook een zeer opgeruimde stemming. Tegen den avond van den tweeden dag leunde Dick over de verschansing van het achterdek, toen hij plotseling uitriep:

‘Kijk eens, vader, wat beteekent dat zwaaien met dien lantaarn op dat zeiljacht? Zou het een signaal wezen?’

Kapitein Holt richtte zijn kijker op het aangewezen punt.

‘Deksels!’ riep hij, ‘dat is een Morse-signaal! Haal eens gauw het Code-boek!’

Dick snelde heen en bracht spoedig het gevraagde. Kapitein Holt bestudeerde nog eens de bewegingen, die men op het zeiljacht met den lantaarn maakte, en zocht toen in het boek.

‘*In gevaar,*’ beteekende het sein, ‘*zend spoedig hulp.*’

‘Wat zullen we nu hebben?’ riep Holt uit,

‘zooeven leek het jacht volkomen in orde, toen wij het passeerden.’

Echter liet hij oogenblikkelijk het roer wenden en stuurde op het jacht aan, waar men bleef voortgaan met het geven van noodsignalen.

Eindelijk was men het jacht genaderd, de valreep werd neergelaten en drie mannen beklommen de ‘Cygnet.’

‘Wat is er van uw verlangen?’ vroeg kapitein Holt. ‘Is er...’ Een plotselinge schrik stakte hem de woorden in de keel bij het zien van den alom gevreesden kapitein Stern.

‘Goeie Hemel!’ schreeuwde hij. ‘Het is Stern! Wat komt gij hier uitvoeren, schurk?’

‘Wat ik kom doen, kapitein Holt?’ antwoordde Stern met een duivelschen lach.

‘Ik kom je schip opeischen, jou hond, en ik verzeker je, dat ik het al heb. Komt mannen!’ Tegelijkertijd trok Stern zijn revolver en schoot kapitein Holt dwars door 't hoofd, waarop deze als een blok neerviel.

‘Verraad!’ schreeuwde Dick en vloog als een tijger op Stern toe. Maar de matrozen van de ‘Cygnet’, dezelfde, met wie hij een oogenblik geleden nog vriendschappelijk omging, grepen den jongeling met hunne krachtige vuisten. Nóg deed hij een poging den gewetenloozen schurk naar de keel te vliegen. Maar opeens kreeg hij met een zwaar ijzeren voorwerp een slag op het voorhoofd, die hem bewusteloos op het dek deed neerzinken.

III.

‘Ik ben een haai als ik begrijp, wat er met ons gebeurd is,’ zuchtte Tom, de scheepsjongen, toen hij, na eveneens neergeslagen te zijn, tot bezinning kwam. ‘Hier lig ik nu opgesloten in een hok met mijn vriend Dick naast mij. Zijn het zeeroovers? In ieder geval is er verraad in het spel. Kijk, daar wordt Dick ook wakker! Hallo, kameraad, hier ben ik, je vriend Tom! Heb je nog pijn?’ Dick zette zich langzaam overeind en streek met de hand over het voorhoofd.

‘Waar is vader?’ was zijn eerste vraag.

‘Ik vrees, Dick, dat mijn brave kapitein...’

‘Hebben de schurken hem gedood?’

‘Ik weet het niet, Dick. Ik hoorde schieten en tegelijk werd ik door één van die roovers tegen het dek geslagen. Ik kan mij niet herinneren, wat er precies gebeurd is.’

‘Die ellendige schurken!’ schreeuwde Dick, en daarop barstte hij in snikken uit.

‘En hoe is het mogelijk, om in het Kanaal een stoomer te overrompelen, zonder dat iemand het bemerkt!’ riep Tom uit. ‘Men zou... stil, daar komt iemand.’

De deur van hun gevangenis werd ontgrendeld en geopend, en een kerel met een zuidelijk type trad de hut binnen met wat brood en een kruik water.

‘Gij eten dat,’ sprak hij in gebroken Engelsch. ‘Daarna, Capitano wil u zien.’

Ondanks hun verdriet gebruikten de jongens

iets, want zij hadden in verscheidene uren niets gegeten. Daarop nam de Spanjaard hem mede en bacht ze naar de kajuit, waar kapitein Stern en zijn compagnons Rosenbaum en Latouche, de Franschman, onder het genot van sigaren en wijn hunne komst afwachtten.

‘Wel, jongelui,’ begon Stern, ‘je zult wel bemerkt hebben dat de “Cygnet” van meester veranderd is. En we hebben je laten roepen om er eens over te praten, wat er met jullie gedaan zal worden.’

‘Wat heb je met mijn Vader gedaan?’ riep Dick. ‘Heb je hem vermoord?’

‘Je vader liep in den weg van een kogel, jongen, en - welnu ja, hij is dood!’

Dick opende den mond, maar kon niets anders voortbrengen dan een akeligen gil, en buiten zichzelf van woede vloog hij op Stern toe. Maar de Spanjaard, die achter hem stond, greep hem met een woesten ruk bij de schouders en trok hem achteruit.

‘Aardige jongens, nietwaar?’ lachte Rosenbaum met een hatelijken grijns, ‘je had beter gedaan, Stern, door ze net als de rest overboord te gooien!’

‘Neen, dat had hij niet!’ riep de Franschman haastig, ‘saprستي! er is genoeg bloed vergoten! Zet de twee jongens gevangen, zij kunnen ons geen kwaad doen.’

‘Kunnen wij dat niet!’ schreeuwde Tom. ‘O, zoo gauw als wij vrij zijn, hangen jullie allemaal aan de eerste de beste ra, jullie rooversgespuis!’

‘Kom, kom, geen grapjes!’ suste Stern. ‘Ik ben hier de commandant, en jullie hebt te gehoorzamen. Op voorwaarde dat je beiden je heel kalm gedragen zult, en geen pogingen doet om ons tegen te werken, zal ik je in leven laten. Maar bij het minste teeken van weerspanningheid ga je denzelfden weg als de anderen. Welnu, neem je die voorwaarde aan?’

‘Ik onderhandel niet met zeeroovers en schurken,’ sprak Dick fier. ‘Zoo wáár als er een hemel boven ons is, kapitein Stern, zoo waar zult gij boeten voor mijns vaders dood. Zoo lang ik leef zal ik niet rusten, voor ik u aan de justitie heb overgeleverd.’

‘Breng ze weg!’ sprak kapitein Stern, ‘ik weet wat mij thans te doen staat!’

Een oogenblik later waren Dick en Tom weder in hunne eel opgesloten.

‘En waar blijft dan de zeepolitie en de marine?’ riep Tom wanhopig uit. ‘Dat zou ik wel eens willen weten!’

‘Het is vruchteloos om dat te vragen, Tom,’ zei Dick, ‘we zijn in de macht van den brutaalsten zeeroover van den modernen tijd, dat is al wat ik weet. Verder is alles donker om mij heen - ach, mijn lieve vader!’

Het bleef een geruimen poos stil in de hut, totdat andere voetstappen de gegrendelde deur naderden. Heel voorzichtig en bijna geruischloos werd die geopend en de eerste machinist trad binnen.

‘Mr. Curtis!’ riep Dick uit. ‘Ik dacht, dat de schurken u gedood hadden!’

De nieuwaangekomene drukte den vinger tegen de lippen en sloot de deur zorgvuldig achter zich.

‘Hadden zij dat maar gedaan! Ik ben de beklagenswaardigste man ter wereld! O, wat een gruweldaden! Gij weet, beste Dick, dat zij uw armen vader vermoord hebben? Arme jongen! Eerst dacht ik, dat zij mij hetzelfde wilden doen, maar de schurken dwongen mij, voor de machines te blijven zorgen, anders zouden ze mij overboord werpen. En ik heb een jonge vrouw en kindertjes thuis, Dick. Voor hen heb ik mijn leven gered!’

‘Weet gij niet, wat hunne bedoeling met ons is?’ vroeg Tom.

‘Niets anders dan de dood, jongens. Wij kunnen voorloopig tegen deze schurkenbende niets uitrichten. En zij zullen ons gebruiken, zoolang ze ons noodig hebben. Wij weten te veel van hunne schanddaden. Wij zijn te gevaarlijk. Ach ja, per slot van rekening is het einde toch: de dood. En de dooden spreken niet.’

IV.

Toen de ongelukkige Mr. Curtis hen verlaten had, vervielen de knapen in somber gepeins. Nauwelijks echter hadden zij eenigen tijd zoo stilzwijgend over elkander gezeten, toen opnieuw de deur van de hut werd geopend en de kok binnentrad.

‘Zoo, beste vrienden,’ lachte hij. ‘Ik kom jul-

lie eens voor een uurtje uit je gevangenis verlossen. De kapitein heeft gezegd, dat je mij allebei maar eens in de kombuis moet komen helpen, daar heb ik verscheidene dingen voor je te doen!’

‘Nooit!’ riep Tom uit, ‘denk je dat ik werken wil voor een bende piraten? Geen hand steek ik uit, kok. Dwing me, als je kunt!’

‘Kalm, Tom, kalm,’ vermaande Dick rustig. ‘We moeten van twee slechte dingen het beste kiezen.’

‘Goed gezegd, jongen!’ sprak de kok. ‘Dus volg mij!’

‘Maar ik verzeker je,’ riep Tom, ‘dat ik elken bak eten, die door mijn handen gaat, vergiftigen zal.’

‘Uitstekend,’ lachte de kok, ‘maar dan zullen we jou er het eerst van laten smullen, kereltje!’

De jongens volgden hun geleider en deze bracht hen naar de kombuis, waar hij hen aan het schuren zette. Op weg naar de kombuis bemerkten zij, welke veranderingen de ‘*Cygnet*’ ondergaan had. Masten en tuigage waren geheel anders geworden, men was bezig het schip totaal onkenbaar te maken en had het spoedig herdoopt in ‘*Duke of York*.’ Nadat Dick en Tom een tijdlang zwijgend aan het schuren geweest waren, waarbij zij streng door den kok werden bewaakt, werden zij door een matroos naar een nauwe, enge hut gebracht, om die opnieuw te verven. Spoedig waren de jongens met dezen nieuwen arbeid bezig, thans geheel onbewaakt, en konden zij eenige woorden wisselen over het-

geen hunne oogen gezien hadden.

‘De schurken,’ sprak Dick, ‘zij hebben de “Cygnet” totaal onherkenbaar gemaakt.’

‘Stil,’ zei Tom, die zijn oor tegen den wand gedrukt hield, ‘luister eens. Dat is Stern, die daar spreekt.’

Dick legde eveneens het oor tegen denzelfden houten wand en hoorde duidelijk de stem van den zeeroover.

‘Waarschijnlijk zeer spoedig, Latouche,’ hoorden zij zeggen, ‘en ik ben benieuwd welke berichten wij zullen krijgen van den telegraafpost.’

‘En welk bericht verwacht gij?’ vroeg Rosenbaum.

‘Als alles goed gaat, zal ik te weten komen, welke mailboot ditmaal de goudstaven overbrengt. Misschien zijn het er twee, maar dit weet ik niet zeker. In elk geval zullen wij binnen een week een millioen pond sterling te verdeelen hebben, mijne heeren!’

‘En wat zullen we daarna met den machinist en de twee jongens doen?’ vroeg Latouche, ‘zult gij ze op de mailboot overbrengen?’

‘Neen, neen,’ lachte Stern, ‘hoe minder lui van onze zaak weten, hoe beter. Tot nog toe hebben wij hunne werkkrachten nog noodig, want we hebben maar een kleine bemanning. Daarna gaan ze een-twee-drie over de verschansing!’

‘Tom,’ fluisterde Dick, ‘nu begrijp ik alles. Doe alsof je niets gehoord hebt en werk zoo snel mogelijk door. Hoe eerder wij hier vandaan

komen, hoe beter. Stern mocht eens vermoeden, dat wij alles gehoord hebben!’

V.

Dick en Tom slopen naar hun kleine hut, en na die zorgvuldig gesloten te hebben, fluisterde de eerste tot zijn makker:

‘Heb je 't begrepen, Tom? Ik wist dat zij iets kwaads in het schild voerden, maar zoo'n schurkenstreek had ik niet verwacht.’

‘Neen, ik heb niet alles verstaan. Dick. Ik hoorde iets van mailboot, een miljoen pond sterling en overboord gooien, maar ik begrijp er niets van.’

‘Luister dan, Tom. Ze willen een van de mailbooten aanhouden, die een lading goudstaven naar Londen brengen, en wanneer de commandant weigert, zullen zij hem weten te dwingen met hun nieuw machine-geweer. Een omgekochte beambte van een telegraaf-bureau zal hen de noodige inlichtingen verschaffen en na afloop van de geschiedenis zullen wij met Mr. Curtis overboord geworpen worden.’

‘Die zeeschuimers!’ liet Tom zich ontvallen. ‘Toe, Dick, zullen we niet dadelijk Mr. Curtis waarschuwen?’

‘Ja, dat is goed. De arme kerel rekt er nog op, zijn tehuis te zullen weerzien!’

Sinds het oogenblik, dat de knapen aan het werk gezet waren, werd hun hut niet meer ge-

grendeld, zoodat zij in de gelgenheid waren Mr. Curtis op te zoeken. Zij vonden hem in zijn hut, bezig zich te wasschen.

‘Wel jongens, wat is er voor nieuws?’

‘Mr. Curtis,’ sprak Dick, ‘nu weet ik wat deze ellendige schurken in hun schild voeren!’

‘Weet ge het?’ riep de machinist, ‘kom, vertel mij alles.’

Snel en duidelijk vertelde Dick hem, wat hij gehoord had - en het gelaat van Mr. Curtis werd bleeker en bleeker, en eindelijk schreeuwde hij het bijna uit van woede en angst.

‘Groote hemel!’ riep hij, als versuft op een bank neervallende, ‘zoo iets vreeselijks had ik niet durven verwachten! Ach, ach, dan zal ik nooit mijn vrouw en kindertjes terugzien!’

Dick keek hem medelijdend aan, en trachtte hem door opbeurende woorden moed in te spreken.

‘Maar kunnen wij niets doen, om den ellendelingen die misdaad te beletten?’ vroeg hij. ‘Laten we eens nagaan, welke middelen ons hierbij van dienst zouden kunnen zijn. Zoudt gij b.v. niet iets aan de machines kunnen doen, waardoor zij den dienst weigeren. Zoudt gij...’

‘Stil! Zwijg asjeblijft, Dick. Overal en altijd word ik bespionneerd... Men verliest mij geen oogenblik uit het oog. Als Stern dit hoorde zou hij ons op staanden voet doodschieten. We zijn totaal in zijn macht.’

‘Verlies toch den moed maar niet, Mr. Curtis,’ sprak Dick, ‘al kunnen we misschien op 't oogenblik niets beginnen, ééns zal het oogenblik

aanbreken, waarop we Stern en zijn geheele dievenbende aan de justitie zullen overleveren.'

'Prachtig gesproken!' daverde opeens de gevreesde stem van kapitein Stern, die de hut opende en binnentrad. 'Zoo, mijn waarde heeren, hebt gij ons gesprek van zooeven afgeluisterd? En tracht gij nu Mr. Curtis te bewegen, de machines in ongereedheid te brengen? Wel, gij zijt gevaarlijker dan ik dacht! Wij zullen echter spoedig afrekenen. En gij, Mr. Curtis, zoo gij het ooit in uw hoofd mocht krijgen, de plannen dezer kinderen ten uitvoer te brengen, zoo weet, dat ik u braden zal in uw eigen ketelvuren!'

Daarop smeed hij Dick en Tom de deur uit en verdween in zijn kajuit.

'Nu is ons laatste uurtje geslagen,' fluisterde Dick, terwijl hij met zijn makker naar de hut ging.

VI.

'Haal de beide jongens hiër!' gebood kapitein Stern een kwartier later, toen hij met Rosenbaum en Latouche in zijn kajuit zat, natuurlijk onder het genot van wijn en sigaren. De Spanjaard ging heen en bracht Dick en Tom in de kajuit.

'Voor de tweede maal laat ik jullie hier komen, opdat er thans besloten worde, wat er met je zal gedaan worden!'

‘Smijt ze overboord!’ riep Rosenbaum. ‘Van den machinist beleven we tenminste nog plezier, maar wat doen wij met deze kinderen?’

‘Ik sta het niet toe!’ antwoordde Latouche. ‘Sapristi, ik heb zelf een jongen in Frankrijk en deze knapen hebben reeds genoeg geleden, Stern!’

Kapitein Stern keek zijn deelgenoot allesbehalve vriendelijk aan, maar durfde toch niet tegenspreken, en zei daarom tot de jongens:

‘Ik zal jelui het leven schenken, mits je mij belooft, geen nieuwe ondernemingen tegen ons op touw te zetten.’

‘Ik onderhandel nooit met zeeroovers!’ schreeuwde Dick woedend. ‘Gij kunt met ons doen wat gij verkiest.’

‘Knaap!’ siste Stern, ‘wéét wat je zegt. Je vader stond mij in den weg en ik doodde hem, wie let mij hetzelfde met jou te doen?’

‘Ik!’ riep opeens Tom en tegelijk sprong hij den piraat naar de keel.

‘Help me! de jongen vermoordt mij!’ gilte Stern.

Krachtige vuisten trokken Tom achteruit en wierpen hem op den grond.

‘Jouw hónd,’ toorde de zeeroover, ‘wou jij mij... neen maar, we zullen dien moed en die kordaatheid er wel uitkrijgen. Vooruit, naar den grooten mast met jullie!’

Latouche trachtte Stern nog te weerhouden, maar de roover was buiten zichzelf van woede. Een reusachtige Deen, met name Hansen, greep Dick stevig by de armen en sleepte hem de

kajuit uit naar den grooten mast, terwijl de Spanjaard met Tom volgde.

‘Handen hoog, Hansen, en voeten van den grond!’ commandeerde Stern, wiens met bloed belooopen oogen hem het voorkomen van een roofdier gaven. ‘De jonge hond zal kruipen voor zijn meesters!’

De reus greep Dicks polsen en bond die stijf aaneen, daarop heesch hij den jongen een voet van den grond en scheurde hem de kleederen van het bovenlijf. Toen nam hij een Spaansch riet en sloeg daarmee zóó hevig op Dicks rug, dat iedere slag een bloedig spoor achterliet. De arme jongen gaf geen kik, hoewel hij van pijn zich de lippen stukbeet.

‘Halt, vijftig is genoeg!’ schreeuwde Stern. ‘Maak den hond los, dan kunnen we zien, of het geneesmiddel gewerkt heeft.’

Hansen maakte de touwen los, en oogenblikkelijk zakte Dick van uitputting in elkander.

‘Zoo, nu nummer twee!’ grijnsde de zeeroover. ‘Of heb jij spijt van je gedrag, mannetje?’

‘Ik spijt van mijn gedrag? Nooit!’ riep Tom met edele verontwaardiging, ‘en denk maar niet, dat ik zulk boevenpak als gij zijt ooit om genade zal bidden!’

‘Dat zullen wij zien!’ schreeuwde Stern.

‘Komaan Hansen, nummer twee aangepakt. En vijftig van de bèste soort, asjeblijft!’

Op dezelfde wijze als Dick werd nu de arme Tom mishandeld, en met hetzelfde gevolg.

‘Sluit ze op en smijt hun een emmer water

over het lijf,' gebood Stern. Tom werd losgemaakt en nu sleurden Hansen en de Spanjaard de jongens naar de hut, wierpen ze ruw naar binnen en stortten een emmer water over de knapen uit.

Toen grendelden zij weder de deur.

VII.

Meer en meer naderde de '*Duke of York*' de Australische kust. Twee dagen na de mishandeling van Dick en Tom seinde de uitkijk: land! Kapitein Stern, die met z'n compagnons op de brug vertoefde, greep zijn kijker en tuurde naar den verren horizon, waar een smalle streep zichtbaar werd.

'Australië, mijne heeren,' sprak Stern glimlachend. 'We naderen onze bestemming.'

Stern begaf zich naar den mast en heesch vier kleine vlaggen omhoog, daarna liet hij de machines stoppen. Stern wachtte het antwoord. Dit kwam spoediger dan hij dacht. Men zag een man aan het strand door een telescoop naar het sein turen, daarop maakte hij een boot van den wal los en roeide naar de '*Duke of York*.'

'Ik ben benieuwd, welk nieuws hij brengt,' zei Latouche. 'Ik denk, dat we te laat zijn en de kostbare prooi ons ontsnapt is.'

'Onmogelijk,' bromde Stern.

Na eenigen tijd had de roeier de stoomboot bereikt, maakte zijn sloep aan een touw vast en

klom langs den valreep naar boven.

‘Goeden dag, kapitein!’ riep hij, ‘op mijn woord, ik moet zeggen, dat ge prachtig op tijd zijt! Het kan niet beter!’

‘Ik ben blij dat te hooren!’ zei Stern, hem stevig de hand drukkend. ‘Maar kom in mijn kajuit, daar zal ik u iets voorzetten om 't zand en stof wat uit uw keel te spoelen.’

In de kajuit was spoedig de tafel weder met flesschen en glazen overdekt.

‘Deze heeren zijn mijn compagnons,’ stelde Stern voor, ‘en deel mij thans het goede nieuws mede.’

‘Dat nieuws is kort, maar krachtig,’ lachte de telegrafist, ‘maar, kapitein Stern, onze afspraak was de halve som vóóruit betalen.’

‘In orde,’ sprak Stern, ontsloot een cassette en legde een banknoot van honderd pond sterling op de tafel. ‘Is 't zoo goed?’

‘Ik dank u,’ was het antwoord, ‘gij zult bemerken dat mijn inlichtingen de belooning ten volle waard zijn. De boot die ditmaal de groote zending goudstaven overbrengt, is de *Tasmania*, van de Blue-Cross-lijn. Zij verlaat heden Sydney en heeft aan boord een waarde van één millioen honderd-vijftig-duizend pond sterling in goud!’

‘Eureka!’ riep Stern in vervoering uit. Latouche klapte in de handen, en Rosenbaum mompelde goedkeurend.

‘Er zijn een groot aantal passagiers aan boord,’ vervolgde de man.

‘Dat is heel onaangenaam voor die men-

schen,' lachte Stern. 'Maar zeg mij eens, waar kruisen de naaste oorlogsschepen?'

'De beide kruisers, die doorgaans dit gedeelte van den Oceaan bestrijken, zijn gisteren oostwaarts gegaan. Uren in den omtrek zult gij geen regeeringsschip ontmoeten.'

'Het loopt prachtig!' riep Stern uit, 'en het kan niet anders, mijneheeren, ik zeg, het kan niet anders, of de zege is ons!'

VIII.

Toen Dick en Tom weder bij kennis kwamen, vonden zij in de hut een flesch met geneeskrachtige olie, door de medelijdende hand van Mr. Curtis daar in het geheim neergezet. Ondanks hunne folterende pijnen aan rug en schouders hielpen zij elkander zoo goed mogelijk, en de heilzame olie deed weldra zijn verzachtende uitwerking gevoelen.

'Ach Dick, wat zouden ze nu met ons aanvangen?'

Dick schudde droevig het hoofd.

'Ik weet het niet, Tom. Wij kunnen niets meer doen dan lijdzaam afwachten, wat de schurken verder met ons zullen doen!' Nauwelijks had hij deze woorden gesproken, of de deur werd geopend en de twee gevreesde piraten, de Deen en de Spanjaard, traden grijnslachend binnen.

'Zoo vrinden,' spotte de eerste, 'zijt gij weer

wakker? En hebben de heeren wèl gerust? Komaan, dan kan ik de heeren uitnoodigen tot bijwoning van de grap. Bind hen een touw aan de voeten, Juan, juist lang genoeg om er mede te kunnen lopen.'

De voeten der knapen werden gebonden en de kerels brachten hen naar de commandobrug, waar Stern ze ontving.

'Snoer ze den mond,' riep hij den Spanjaard toe, die daarop de commandobrug beklom en de beide jongens een doek om den mond knoopte.

'Zoo is 't beter!' sprak Stern tevreden. 'Gij mocht het soms eens in uw hoofd krijgen, den kapitein van de mailboot iets toe te schreeuwen.'

Een half uur ging voorbij, een half uur van pijn en afmatting voor de twee knapen, van spanning voor den kapitein en zijn bemanning. Opeens een harde kreet: 'Boot in zicht!'

Oogenblikkelijk richtte Stern zijn kijker op een zwarte stip.

'Hij is het!' riep hij triomfeerend uit. 'Hijsch het noodsein!'

Een oogenblik later woei van den mast het bekende signaal:

In gevaar. Zend spoedig hulp.

De mailstoomer naderde met groote snelheid.

'Ze hebben het signaal gezien! Zij sturen hierheen!' riep Stern.

Nader en nader kwam de reusachtige zeevaarder, en in de nabijheid van de '*Duke of York*' gekomen vertraagde hij zijn vaart en lag eindelijk geheel stil.

IX.

De kapitein van de ‘*Tasmania*’ nam zijn spreektrompet.

‘Hallo! Welke boot is dat? Wat scheelt er aan?’

Even wachtte Stern, vóór hij het antwoord gaf. Toen riep hij:

‘Er scheelt hier volstrekt niets aan. Het eenige wat wij verlangen is, dat gij ons de goudstaven afgeeft, die gij de eer hebt aan boord te hebben. En wanneer gij dit niet goedschiks toestaat, schieten wij de heele “*Tasmania*” naar den kelder!’

De kapitein van de mailboot was meer verbaasd dan verschrikt over dezen ongehoorden eisch.

‘Wat bedoelt gij, Sir?’ vroeg hij, ‘wij hebben volstrekt geen goud aan boord, en ik verzoek U, mij niet met uwe grappen op te houden.’

‘Het zijn geen grappen,’ antwoordde Stern, ‘kort en goed, U geeft ons de goudlading af, of wij vuren op uw passagiers!’

Toen zag de kapitein van de ‘*Tasmania*’, dat het ernst was.

‘Dit is schurkerij, Sir. Ik zal uw optreden in de eerste de beste haven rapporteeren.’ En hij sloeg de hand aan de machine-schel.

‘Moèt ik vuren, voor gij my gelooft?’ vroeg Stern. ‘Zoo waar als ik hier sta, jaag ik den eersten kogel door uwe kajuit.’

De mailboot-kapitein draaide Stern den rug toe, haalde de elektrische schel over, en de

schroeven stelden zich weder in werking.

‘Aan het werk! Latouche!’ riep de zeeroover den Franschman toe, die bij het machinegeweer stond. ‘Een flink schot onder de passagiers en een tweede in de kiel. Vuur!’

Een ontzettende knal volgde, de ‘*Duke of York*’ schudde ervan. Angst- en pijnkreten stegen van de ‘*Tasmania*’ op. De arme, weerlooze passagiers liepen in de vreeselijkste ontsteltenis door elkander en vluchtten naar beneden.

‘Goed geraakt!’ lachte Stern. ‘Nog een, Latouche!’ Weer donderde het langsmalle kanon, en een groot gat werd zichtbaar in de gepantserde kiel van de ‘*Tasmania*.’

Lijkwit, maar oogenschijnlijk nog kalm, boog de vreemde kapitein zich over de brug.

‘Wie zijt gij?’ riep hij, ‘zijt gij een krankzinnige of een zeeroover? Ik zal je voor die streek laten hangen zoo hoog als Haman.’

‘De kennis is gemaakt!’ schreeuwde Stern terug, ‘uw ontvluchting zou vreeselijke gevolgen voor u hebben. Nog eens wil ik u waarschuwen, geef ons de goudstaven of ik zal schieten tot er geen levende ziel meer op uw boot is!’

Maar de mailboot begon reeds vaart te maken.

‘Duivels!’ raasde Stern, ‘gij hebt het geweld, Sir. De gevolgen zijn voor uwe rekening! Latouche, maak er een eind aan.’

Latouche richtte het kanon, trok af...

Een geweldige schok trof de ‘*Tasmania*’. Groote wolken stoom joegen sissend omhoog.

‘Goed zoo!’ juichte Stern.

Het schot had de machineketels getroffen. Hulpeloos lag daar de reusachtige mailstoomer, ten prooi aan de ellendige schurken.

‘Roovers!’ brulde de Engelsche kapitein, ‘het is uw geluk dat wij geen wapens aan boord hebben, anders... Meer dan dertig onschuldige menschen hebt gij vermoord... er zijn vrouwen en kinderen onder...’

‘Uw eigen schuld, Sir!’ antwoordde Stern kalm. ‘Wilt gij, dat er niet meerdere slachtoffers vallen, zoo raad ik u, mij oogenblikkelijk de sleutels van uw brandkast ter hand te stellen. Ik zal een boot met gewapende mannen bij u aan boord zenden, en deze zullen zoo vriendelijk zijn, u van de overbodgie ballast te bevrijden.’

Bevend van onmachtige woede zag de kapitein, hoe de ‘*Duke of York*’ een boot streek, hoe tien tot aan de tanden gewapende schurken zijn schip beklommen, onder aanvoering van Latouche. Hij sprong op den Franschman toe om hem te wurgen, maar meer dan tien gespierde vuisten sloegen hem tegen het dek. Op aanhoudend kermen en smeeken der beangste passagiers werden Latouche de sleutels der kasten, waarin de goudschat overgebracht werd, ter hand gesteld. En in weinig tijds was gansch de kostbare lading aan boord van de ‘*Duke of York*.’

Toen stoomde kapitein Stern terug, terwijl hij een honend gelach over het water deed klinken.

Hulpeloos als een wrak dreef de *'Tasmania'* op den wijden oceaan.

X.

In de eerste dagen na den brutalen zeeroof leefde Stern en de geheele bemanning in een bijna feestelijke stemming. De manschappen kregen volop brandewijn, en ook Latouche en Rosenbaum lieten den wijn niet beschimmelen. Alleen Dick, Tom en Mr. Curtis namen geen deel aan de algemeene vreugde. Voor hen beteekende het slechts de naderende dood. De twee jongens, ziek en uitgeput door al het verschrikkelijke leed, dat zij doorstaan hadden, zaten den heelen dag mismoedig bij elkaar.

‘Tom,’ sprak Dick op den avond van den tweeden dag, ‘weet je wel, dat onze laatste oogenblikken geteld zijn? Tot nog toe zijn we gespaard, maar spoedig zullen de schurken zich van ons en Mr. Curtis ontdoen. Dan zullen zij het schip verlaten, wellicht laten zinken, en zich met den schat in veiligheid brengen.’

‘En de *“Tasmania”*, Dick?’

‘Misschien heeft de Regeeringskruiser de mailboot reeds gevonden.’

‘Ja, in dat geval zou men reeds naar de schurken zoeken,’ zei Tom.

‘Onze boot maakt een flinke vaart en bovendien heeft zij een voorsprong van twee dagen.’

‘Dick, een idée!’ riep Tom opeens, en vrij

wat zachter liet hij er op volgen: ‘het is niet onmogelijk, dat men ons zoekt. Als we Stern eens konden verhinderen, z'n reis te vervolgen. Mr. Curtis zou de machines kunnen beschadigen, defect maken... de oorlogskruiser zou ons inhalen, Dick...’

‘Goed gedacht, Tom! We moeten het aan Curtis zeggen. Maar opgepast, dat niet een der schurken ons bemerkt.’

‘Laat mij naar den machinist gaan, Dick. Stil, wacht me hier.’ Tom trachtte, zonder opgemerkt te worden, in de machinekamer te komen, hetgeen hem ook gelukte.

‘Tom! jij hier!’ riep Mr. Curtis. ‘Maak dat je gauw wegkomt - als Stern je hier vindt...’

‘Ik ben niet bang voor Stern, Mr. Curtis, we zijn toch geen seconde van ons leven zeker. Ik moet u wat zeggen. Ge weet, dat de roovers ons ieder oogenblik kunnen dooden?’

‘Helaas,’ zuchtte de machinist, ‘ik heb geen hoop op redding.’

‘Laten we dan redding tenminste *mogelijk* maken,’ zei Tom. ‘De dieven worden natuurlijk reeds gezocht. Als de machines eens weigerden, Mr. Curtis, als ze eens onklaar raakten, we zouden door den een of anderen kruiser aangehouden worden.’

‘Hemel,’ riep de machinist uit, ‘het een of het ander. Overboord ga ik tòch, en als ik den schurk aan de galg kan helpen, zal ik er des te geruster om sterven.’

‘Juist,’ sprak Tom, ‘wat zouden wij aan de machines doen? Nu of nooit?’

‘Ja nu of nooit. Als ik deze moeren afdraai en die hoofdkraan sluit, vervolgens deze steunbouten wegneem, dan moet binnen tien minuten de heele machine springen.

Pas op, Tom!’

Onmiddellijk de daad bij het woord voegende, bereidde Mr. Curtis de vernieling der prachtige machines voor. Toen haastte hij zich met Tom naar de hut, echter niet voordat hij zich voorzien had van eenige levensmiddelen en twee groote revolvers. Daarna sloten zij de hut en barrikadeerden de deur van binnen met banken, stoelen en latten.

‘Het is niet gewenscht, dat Stern ons in handen krijgt,’ sprak Mr. Curtis gejaagd, ‘het zou onzen dood verhaasten.’

Juist waren zij gereed gekomen, toen een geweldige ontploffing de ‘*Duke of York*’ schudden en kraken deed.

Groote wolken heete stoom sisten woedend omhoog.

Het was gebeurd.

XI.

Bijna onmiddellijk na de ontploffing hoorden zij de woedende stem van kapitein Stern, die vloekend en razend kwam aangelopen.

‘Wat gebeurt daar beneden?’ schreeuwde hij, ‘waar is die hond van een Curtis? Als hij het is, die de machines vernield heeft, braad ik hem in zijn eigen vuren!’

Gevolgd door een troep mannen naderde Stern de deur der hut, waar Mr. Curtis zich met de jongens verschanst had.

‘Natuurlijk!’ riep hij, ‘dat is afspraak geweest tusschen die drie honden! Wat sta jullie daar te kijken als een troep gekken? Trap de deur in, en vlug wat ook!’

Zes man wierpen zich met volle kracht op de deur, maar deze hield stand. Stern was buiten zichzelf van woede.

‘Hier jij!’ riep hij den man toe, die Mr. Curtis in de machinekamer had terzijde gestaan, ‘zorg er voor dat je zoo spoedig mogelijk de machines in orde krijgt, intusschen zal ik een paar zeilen laten hijschen, want we mogen geen halve mijl verliezen.’

Tegelijkertijd snelde Stern, gevolgd door den ontstelden man, naar de machinekamer, waar hij zich door de wolken stoom en rook een weg baande.

‘Sluit dien ontsnappenden stoom af,’ gebood hij, ‘je kunt zooveel hulp krijgen als je wilt. Ook Mr. Rosenbaum zal je helpen. Alle duivels, ik zal dien hondsvot van een Curtis op staanden voet voor de haaien smijten.’

‘Er is geen redden aan, kapitein,’ sprak de man bevend, ‘de twee turbines zijn totaal gebarsten!’

‘Zeg niet, dat het niet kan - het móet!’ schreeuwde Stern. ‘Ik geef je twaalf uren om het in orde te maken. Is het schip na dien termijn niet onder stoom, dan schiet ik je neer.’

‘Ik wil 't probeeren, sir,’ sidderde de man.

‘Maar het is een reuzenwerk. Mr. Curtis wist wat hij deed.’

Nu begaf Stern zich, zelf bevend uit vrees voor achtervolging, naar het dek en verzamelde eenige manschappen voor de deur der gebarricadeerde hut.

‘Curtis, hond die gij zijt, ik weet wel dat ge u bij de knapen hebt opgesloten! Open de deur!’

Er kwam geen antwoord en dat verdubbelde de woede van Stern.

‘Dick Holt! Ik zal je geen leed doen, maar Mr. Curtis moèt en zàl ik hebben!’

Toen hoorde de zeeroover de stem van Mr. Curtis zélf, die hem toeriep:

‘Wanneer ge mij hebben moet, schurk, kom mij dan halen!’

Aangevoerd door den woedenden piraat beukten en sloegen de mannen op de deur, tot dat plotseling Mr. Curtis een klein ijzeren luikje opende en met Dick een schot in den hoop schurken loste.

‘Groote God, zij hebben wapens!’ gilte Stern.

Toen trok de aanvallende partij zich wat terug. Men wilde niet gaarne het leven erbij inschieten en Stern allerminst. Daarom werd het door de roovers raadzamer gevonden, de drie belegerden door totale uitputting den hongerdood te laten sterven. Zoo ging de dag voorbij, zonder dat Mr. Curtis en de jongens door een nieuwen aanval verontrust werden.

Tegen den avond werden zij opgeschrikt door een bekend geluid.

‘Luister!’ zei Mr. Curtis, ‘zijn dat de machi-

nes niet?’ Tsòem-boem, tsòem-boem, dreunde het van beneden.

‘O Dick,’ zuchtte de machinist, ‘de bandieten zijn er in geslaagd, de machine te herstellen. We hebben onze laatste kans verspeeld en verloren. Nu is ons laatste uur geslagen.’

‘Dat geloof ik zoo gauw niet,’ sprak Tom, die al een tijdlang door het ronde venster naar de zee getuurd had, ‘kijk eens, daar komt een stoomer aan. Als ik mij niet vergis, is het een oorlogsschip!’

XII.

Dit bericht werkte als een electriche schok. Mr. Curtis en Dick vlogen op en tuurden naar het nog ver verwijderde schip, maar ze konden duidelijk zien, dat het met groote snelheid naderde. Den geheelen namiddag hadden zij het achter zich, maar tegen het invallen van de duisternis toen de lichten ontstoken werden, veranderde het van koers. Een kreet van teleurstelling konden de drie ongelukkigen niet weerhouden, want nu bleek duidelijk, dat men aan boord van den kruiser aan geen vervolging dacht. Het oog van Mr. Curtis viel op een scheepslantaarn, die in een hoek van de hut lag. In een oogenblik had hij die ontstoken, opende het ronde venster, stak zijn arm met de lantaarn er door en begon naar den kruiser te seinen:

'Kom-ter-hulp-zeeroovers-hier.'

Men zwaaide van den kruiser een sein terug.

‘Hoera! zij hebben het sein gezien!’ juichte de machinist.

‘Wat duivel voeren die honden met de lantaarn uit?’ daverde opeens de stem van kapitein Stern. ‘Smijt een zeil over de hut, Hansen! Ze zijn in staat ons den niets vermoedenden kruiser op den hals te halen. Zie je wel, daar hebben we 't al, ze seinen waarachtig terug. Snel dan, Hansen!’

De groote Deen wierp een dekkleed over de hut, zoodat deze terstond in diepe duisternis gehuld was.

‘Geeft niets!’ juichte Dick, ‘de kruiser haalt ons toch in.’

In de machinekamer werkten de stokers als Trojanen, de ketels maakten stoom tot berstens toe, en om als 't ware een ontsnapping te vergemakkelijken daalde er een zware mist op den oceaan neer. Daarvan maakte kapitein Stern gebruik om plotseling zijn machines stop te zetten, het roer te wenden en den kruiser ongemerkt te laten passeeren. Toen stoomde hij met volle kracht terug, aansturend op de Westkust van Australië, en weder liet hij zijn honenden schaterlach over het water weerklinken.

XIII.

Met een bijna moederlijke bezorgdheid werden de kisten één voor één in de booten neer-

gelaten en de roovers roeiden ze naar het land, waar schier nooit een menselijk wezen den voet gedrukt scheen te hebben.

Stern was in gepeins verzonken. Met een weemoedigen blik overzag hij het prachtige stoomschip, dat binnen weinige minuten wreed zijn bestaan moest eindigen.

‘Wilt ge wel gelooven,’ sprak hij tot Rosenbaum, ‘dat het mij diep grieft, dat ik deze mooie boot naar den kelder moet sturen? Wat heeft ze ons trouw geholpen ons doel te bereiken, en als loon daarvoor moet ze zinken! Enfin - het kan niet anders, haar voortbestaan zou gevaarlijk voor ons worden, te gevaarlijk. Waar is de tweede machinist?’

De man verscheen.

‘Denk er om,’ vervolgde Stern tot dezen, ‘dat gij alle kranen openzet, zoodat de boot zooveel mogelijk water maakt.’ - De man salueerde en ging heen.

‘Thans wil ik een laatste afscheid nemen van de twee jonge logeergasten, die mij zooveel moeite en angst veroorzaakt hebben en van amice Curtis,’ zei de rooverkapitein.

‘Zoo, jullie daar, ik kom je even goeden dag zeggen,’ riep hij aan de goed gesloten deur. ‘Straks verlaten wij het schip en kunt gij er verder mee doen, wat ge verkiest, haha! Maar ik ben bang, dat jullie in deze woning een beetje last van vocht zullen krijgen. Vaarwel, bedelaarstroep, wij hebben vrijwel afgerekend!’

Zonder den schurk met een antwoord te verwaardigen hadden Curtis, Dick en Tom hem

aangehoord. Zij vreesden hem niet, noch den dood, maar het vooruitzicht om hier als ratten te moeten verdrinken, leek hun ontzettend toe.

Stern liet zich met Latouche en Rosenbaum in de laatste boot neer.

‘Al de kranen zijn geopend, Sir,’ sprak de tweede machinist, ‘de boot zal binnen een kwartier zinken.’

‘In orde,’ sprak Stern, ‘stoot af, stuurman.’

Stern wendde zich om, alsof hij 't zinken van de ‘*Duke of York*’ niet wilde zien.

‘Zij gaat al, ziet maar!’ riep Latouche.

‘Het was een mooie boot,’ zei Stern, zonder op te zien, ‘en ik wil haar niet zien sterven!’

Zonderlinge tegenstrijdigheid van karakter in één man! Stern kon niet met droge oogen het zinken van een boot aanzien, maar wel drie hulpeloze menschen een verschrikkelijken dood laten sterven. Zonderling.

Zwijgend roeide men naar de kust.

‘Daar gaat zij!’ sprak Rosenbaum.

Onwillekeurig wendde Stern het hoofd om.

De ‘*Duke of York*’ zonk dieper en dieper. Toen wierp zij zich op één zijde en bleef zoo eenige oogenblikken in rust. Maar toen richtte zij zich, als door een onzichtbare macht opgeheven, weer op, het achterschip rees omhóóg, en daarna gleed de prachtige stoomer naar den bodem der zee, omhuld door wolken stoom en rook. Even hoorde men nog een doffen knal, als van een onderzeesche ontploffing, stukken hout werden omhoog geslingerd - en toen werd het stil.

Kalm en effen spiegelde de zee zich in de heldere zon, duizendvoudig weerkaatsend de gouden stralen.

De steeds meer en meer door het inbruisende water saamgeperste lucht had zich een uitweg gebaad door de luiken, die de toegangen der ruimen afsloten. Dat was de ontploffing geweest. Stukken van tonnen en kisten, luiken en planken dreven op den oceaan rond... en op een korten balk hingen twee bijna bewustelooze lichamen... Dick en Tom. De vloed spoelde ze in de richting van het strand... De arme Mr. Curtis was verdronken.

XIV.

Dick kwam het eerst tot bewustzijn.

Goudgeel oeverzand, kuivende golfjes, schaduwrijke boomen, waar bevond hij zich? Met zijn van 't zeewater brandende oogen staarde hij om zich heen, en bemerkte op korten afstand zijn makker Tom, die met den rug naar de zon gekeerd schijnbaar dood neerlag.

‘Hallo, Tom!’ riep Dick, ‘wordt eens wakker!’

Tom bewoog zich even en rees toen plotseling overeind.

‘W - waar zijn wij - waar is Stern?’

‘Ik weet het niet, Tom. Ik dacht, dat we verdronken waren.’

‘Zijn we dat dan niet?’

‘Hoe kunt ge dat vragen? Ziet eens, we liggen op 't strand en achter ons zijn de boomen. Ik denk dat de Hemel ons op een onverklaarbare manier heeft willen redden.’

‘Maar de zeeroovers, Dick? Zullen zij niet komen en ons wéér gevangen nemen?’

‘Dat denk en hoop ik niet,’ was het antwoord. ‘Trouwens geloof ik, dat de schurken zich haasten zullen het goud en zichzelf in veiligheid te brengen.’

‘Kunnen wij loopen, Dick?’ vroeg Tom, en tegelijk waggelde hij overeind. ‘Met mij gaat het wel.’

‘Met mij ook,’ zei Dick, die spoedig naast zijn makker stond. ‘Komt, laten we eens naar dat heuveltje gaan, dáár tusschen die boomen, om te zien waar we zijn, en of Mr. Curtis niet is aangespoeld.’ De twee knapen liepen een oogenblik zwijgend voort langs een inham van het strand, waar eenig geboomte groeide. Plotseling greep Tom den arm van zijn makker en fluisterde verschrikt:

‘Ssssst! Bukken, Dick! Kijk eens door de takken!’ Aan de overzijde van de kleine baai zagen zij, hoe de roovers den goudschat in het zand groeven, zij schenen zoo juist met dien arbeid gereed te komen. Iets verder kronkelde een rookkolom zich omhoog.

‘Nat hout,’ fluisterde Dick, ‘zij verbranden zelfs de booten, om alle sporen van hun landing uit te wisschen.

De roovers maakten aanstalten tot de afreis.

‘En wij?’ vroeg Tom, ‘wat zullen wij beginnen?’

‘Het wordt langzamerhand donker,’ zei Dick. ‘We zullen hier den nacht doorbrengen en bij 't opgaan van de zon een stad zien te bereiken.’

De ontzettende inspanning der laaste oogenblikken en heel den dag vol angst en gevaren had de zenuwen der jongens overprikkeld. Zij gevoelden geen lust tot lange redeneeringen over hun toestand, zij waren totaal uitgeput en hadden behoefte aan rust.

Zij vlijden zich in een boschje neder en sliepen bijna onmiddellijk in.

De nacht dekte de arme zwervelingen met zijn zwarten sluier toe, ze sliepen, als ze in geen weken gedaan hadden!

Totdat, ongeveer middernacht, Tom opeens ontwaakte en doodelijk ontsteld zijn vriend wakker gilte.

‘Dick? Dick! Om 's hemelswil! wat is dat!!?’

XV.

Bijna onmiddellijk vloog Dick overeind, niet minder ontsteld door Toms geschreeuw.

‘Wat scheelt je Tom? Wat is er?’

‘Een vuil beest bijt mij,’ stamelde Tom, ‘ik weet niet wat het was. Ik voelde iets kouds en nats op mijn gezicht en toen ik mij bewoog, beet het mij.’

‘Stil,’ zei Dick, ‘wat is dat voor een geluid?’

De jongelieden grepen een sterken tak, dien zij in hunne nabijheid hadden gelegd en traden eenige stappen naar voren.

Een heirleger van zwarte dieren met lange pooten kwam in dichte drommen over het zand op hen af.

‘Het zijn - het zijn -’ sprak Tom aarzelend, terwijl hij de duisternis trachtte te doorboren, ‘het is een leger monsterkrabben, Dick, zij komen hierhéén!’

Duizenden en duizenden afzichtelijke krabben, sommige meer dan een voet groot, kwamen in gesloten rijen over het strand, prooi zoekend langs de kust.

‘We ontkomen ze niet,’ hijgde Dick, ‘sla er er dapper op in, Tom!’ Met hun dikken tak sloegen de jongens verwoed op de voorste rijen der aanvallers, maar nauwelijks hadden zij den tijd om den uitslag van hun slagen te zien, want dadelijk werden zij door tientallen dezer verschrikkelijke dieren aangevallen. De monsters grepen zich vast aan de beenen der jongelieden, steeds meer en meer kwamen op hen aanloopen, en het bloed liep Dick en Tom langs de kuiten.

‘Ik kan het niet uithouden, Dick,’ kermde Tom, ‘het bloed stroomt mij langs de beenen en ik kan bijna niet meer staan.’

‘Daar ginds - naar dien boom!’ riep Dick, en trok zijn uitgeputten makker met zich voort.

Elkander steunend en helpend bereikten de arme schipbreukelingen een lagen tak, waar zij voorloopig veilig waren. Zich vastklemmende

aan den stam brachten zij daar verder den nacht door, terwijl een ontzettende kramp hen de leden teisterde. Bij 't opkomen van de zon verdwenen de monsters, en de jongens verlieten hun schuilplaats, waarna zij in een dichtbegroeid boschje zich opnieuw ter ruste legden.

Na een verkwikkenden slaap, waarin zij ondanks alle lichamelijke en geestelijke pijnen door niets gestoord werden, ontwaakten zij, toen de zon ongeveer hare middaghoogte bereikt had. Beiden waren zoo goed als uitgehongerd, en zoo was de eerste gedachte gericht op een mogelijk ontbijt. De boomen leverden bedroefd weinig goeds, wat hen tot een maaltijd kon strekken, maar eindelijk waren zij zoo gelukkig een vogelnest te ontdekken, waarin vier eieren lagen. Zij waren koud en waarschijnlijk niet bebroed. Met gulzige gretigheid verslonden Tom en Dick ieder twee eieren en overlegden toen, wat hen te doen stond. Zij beklommen een kleinen zandheuvel en van daaruit zagen zij een onmetelijk uitgestrekte zandvlakte, dor en kaal.

‘Wij moeten toch handelen,’ sprak Dick eindelijk, ‘hier sterven wij van honger en dorst.’

‘Laten we de woestijn doortrekken,’ zei Tom, ‘licht vinden we aan het einde een stad.’

Dick schudde het hoofd.

‘Ik verkies de zee,’ sprak hij, ‘we zouden een vlot kunnen maken en door een passeerend schip opgenomen worden. Maar wat zwemt daarginds, Tom?’

De jongen tuurde in de aangewezen richting.

‘Ik dacht het al,’ zei hij, ‘we zouden op een

vlot geen halve mijl afleggen, Dick. Wat ge daar ginds ziet, zijn haaien.'

'Groote hemel,' riep Dick uit, 'dan is van de zeezijde ook niet veel redding te wachten.'

'Neen, Dick, we moeten den tocht door het zand wel wagen hier wacht ons in elk geval de dood, en 't leven is mij nog te lief om hier van honger om te komen. Hallo! daar ontdek ik een schat!' Als een pijl uit den boog rende Tom den heuvel af in de richting van een boschje, waar hij iets opraapte.

Het was een bus scheepsbesluit, waarschijnlijk door de roovers vergeten of weggeworpen. De inhoud was nog geheel onbeschadigd, en verheugd over deze vondst namen de jongens de bus mede. Zij namen ieder een flinken boomtak als wapen in de hand en begonnen den tocht door de eindelooze, zonbeschenen zandvlakte.

XVI.

Langen tijd gingen de jongens zwijgend naast elkander voort. De hitte was verschrikkelijk. Aan den wolkeloozen hemel, die van gloeiend metaal scheen, brandde de Australische woestijnzon in al haar kracht en folterde de knapen, wier hoofd ongedekt was, ontzettend. Dick Holt besepte ten volle het hopelooze van dien tocht, want de aardrijkskundige lessen van zijn vader hadden hem voldoende op de hoogte gebracht met de wanhopige uitgestrektheid der Australische

vlakten, en ook dat zelfs in de bewoonde streken de afstanden tusschen de steden en stations zóó enorm waren, dat een reis te voet schier tot de onmogelijkheden behoorde. Maar hij wachtte zich wel, die vreeselijke waarheid aan den armen Tom mede te deelen, die vol hoop was, binnen enkele uren een kolonie of stad te bereiken.

‘Is hier niet een vijver of 'n bron in de buurt, Dick?’ zuchtte Tom, en hij trachtte zijn lippen met de tong te bevochtigen.

‘Ik vrees van niet, Tom, maar het zal wel koeler worden als straks de zon onder gaat. Misschien bereiken wij morgen een waterbron.’

‘Mòrgen?’ riep Tom wanhopig uit, ‘o Dick, als ik niet spoedig wat te drinken krijg, word ik nog gek van dorst. Maar kijk eens!... Hoera gevonden! Water, heerlijk frisch water!’ En vóórdat Dick hem weerhouden kon, rende Tom op een klein meertje toe, dat zich op korten afstand aan hen vertoonde. Eén oogenblik ook verheugde Dick zich op het vooruitzicht van frisch water, de vreeselijke dorst zou eindelijk gelescht worden. En hij zag hoe Tom in den vijver sprong en een gretige teug van het water nam. Maar oogenblikkelijk keerde hij terug, klauterde tegen den wal op en stiet een kreet van woede en teleurstelling uit.

‘Het is zout!’ riep hij. ‘O Dick, het is zout!’

Eén blik overtuigde Dick, dat hij de waarheid sprak. Het meertje was een zoogenaamde zoutpan, welks water zwaar vermengd was met vergiftige alkali.

Dick veegde de tranen weg die hem in de

oogen welden. Och, hij had het wel gedacht dat zij alleen door de zee gered waren om op het land een nog vreeselijker dood te sterven. Hij zuchtte en zweeg.

‘O Dick, Dick, zeg toch eens wat,’ smeekte Tom.

Toen hief Dick het hoofd op en keek naar de telegraafpalen, die zich van afstand tot afstand, dwars door de oneindige wildernis, in een lange rij uitstrekten.

‘Zouden wij zoo hoog kunnen klimmen, Tom?’ vroeg hij flauw.

‘En dan?’

‘Den draad doorsnijden. Men zal de stoornis bemerken en komen repareren. Dat is ons laatste redmiddel.’

Toen trachtte Tom in den paal te klimmen, gesteund door Dick. Na honderd vruchteloze pogingen kreeg hij eindelijk den draad te pakken. Hij trok zijn zakmes en zaagde hem door.

Met een knap sprong de draad in het zand.

Uitgeput van dorst en vermoeienis strekten de arme jongens zich in het zand uit.

Twee uren later naderden twee ruiters in draf. Zij waren gekleed in de typische dracht der Australische kolonisten. Het waren beambten der telegrafie, op weg om onderzoek te doen naar een stoornis op de lijn. De een droeg een tros telegraafdraad over den schouder, de ander had een foudraal met gereedschappen op den rug.

Ineens gaf de eene ruiter zijn paard de sporen

en galoppeerde drie palen verder, waar hij plotseling zijn paard inhield en afsteeg. Toen wenkte hij zijn makker met de hand.

XVII.

‘Alle duivels kameraad, hebt gij daar soms de kerels gevonden, die den draad hebben doorgesneden?’

‘Het zijn nog kinderen, Bill,’ was het antwoord van den ander, die Als genoemd werd, ‘en ik geloof waarachtig dat deze kinderen onze lijn hebben beschadigd. Geef den waterzak eens!’

Bill deed den eenen, Alf den anderen jongen door het water tot bewustzijn terugkeeren.

‘Hallo kameraad,’ riep Bill tot Dick, die langzaam de oogen opende, ‘kunt gij ons zien?’

‘Ik - ik - dorst,’ stamelde Dick.

‘Wel, drink dan, jonge vriend.’ Gulzig dronk Dick den beker leeg, dien men hem toereikte. Dat verkwikte hem dadelijk.

‘Wij hebben den draad doorgesneden,’ sprak Dick, ‘omdat we dachten hier te sterven. Zóó meenden wij dat gij ons wel vinden moest.’

‘In orde, vriend,’ sprak Bill. ‘Dat wordt meer gedaan. Maar wie zijt gij en waar komt ge vandaan? Is er een schipbreuk bij de kust geweest?’

Dick schudde het hoofd. - ‘Neen,’ zei hij zwak, ‘hebt ge niet gehoord wat er met de “*Tasmania*” gebeurd is?’

‘De “*Tasmania*?” Meent ge de mailboot? Die heeft Albany eenige dagen geleden verlaten en zal nu al een aardig eindje op weg zijn naar Old Engeland, denk ik.’

‘Neen!’ riep Dick uit, ‘zij is aangehouden door zeeroovers, die de lading goudstaven hebben gestolen en hier in den omtrek begraven hebben.’

‘Arme jongen,’ zei Bill, meenende dat Dick in koorts ijde.

‘Geloofst ge mij niet?’ schreeuwde Dick.

‘Laten we de jongens zoo spoedig mogelijk naar het station brengen, Alf,’ sprak Bill.

Zij herstelden den gebroken draad, namen ieder een der jongens vóór zich op het paard en reden naar hun verblijf.

Opnieuw door uitputting en zwakte overmand vielen de jongens in een soort verdooving, die langen tijd voortduurde, zelfs nadat men hen op een rustbed had neergelegd.

‘Wat moeten wij ervan denken, Bill?’ vroeg Alf, toen zij de jongens met moederlijke zachtheid hadden verzorgd. ‘Zij praten van zeeroovers en we zien geen wrak.’

‘Zonnesteek, kameraad,’ was het antwoord, ‘de kinderen weten niet wat zij zeggen. Stil! Men seint...’

Het telegraafstoestel begon opeens ijverig te tikken. Bill rolde langzaam de witte strook af en ontcijferde de Morse-figuren.

‘Drommels Alf!’ riep hij uit, ‘t is over de “*Tasmania*”, wacht even.’

Eenige oogenblikken later was het telegram

in zijn geheel ontvangen, en luidde aldus:

Aan den kommandant van H.M. kruiser Pearl, 'Skipton Inlet. De bark 'Doris' van Londen bericht dat zij ten oosten van Albany heeft ontmoet de mailboot 'Tasmania' in ontredderden toestand, aangehouden door piraten en beroofd van goudstaven-lading. Boot der zeeroovers zwart, twee schoorsteenen. Wij zélf jacht gemaakt op dergelijke boot die noodseinen gaf, echter verloren in zwaren mist. Wij zoeken de 'Tasmania'. Stuur zuidwaarts en let scherp op passeerende booten. Wil piratenboot aanhouden. Regeering looft groote belooning uit. - - Van Commandant v.d. Australischen kruiser Wallaby, Albany. -

‘Dus was het wáárheid, wat de jongen zei! Dan moet het de duivel in eigen persoon geweest zijn, die in de eeuw der beschaving een mailstoomer aanhoudt en van zijn goudlading berooft. Waren nu de jongens maar wakker, dan konden we er meer van hooren.’

Maar ongelukkig bleven Dick en Tom meer dan twee dagen buiten kennis.

XVIII.

Toen Dick den derden morgen na zijn aankomst op het eenzame telegraafstation zijn oogen weer opende, voelde hij zich heel wat beter.

Hij richtte zich op, en rondziende bemerkte hij, dat iemand met een vriendelijk voorkomen aan zijn bed zat. Dadelijk zag hij, dat het een dokter was.

‘Goeden morgen, jonge vriend,’ sprak de vreemdeling. ‘Wel, dat noem ik eerst een dutje doen. Acht en veertig uren! En voelt gij u thans niet veel beter? Uw vriend slaapt nog, hij was erg uitgeput. En gij?’

‘Dank u, ik voel mij nu heel goed, Sir, alleen heb ik ergens honger.’

‘Een goed teeken, mijn waarde. Ik zal u een ontbijt laten brengen, en dan tevens iemand bij u toelaten, die u dringend wenscht te spreken. Het is de politie-commissaris van Albany.’

‘Juist de man dien ik noodig heb!’ riep Dick uit.

Een oogenblik later zat Dick in zijn bed smakelijk te eten, toen Mr. Melvill, de politiecommissaris, binnentrad.

‘Morgen, mijn jongen,’ sprak hij. ‘Blij, u zoo opgewekt te zien. Zoudt ge mij eenige vragen willen beantwoorden?’

‘Met genoegen, Sir,’ zei Dick, ‘maar zeg mij eerst of ge al wat van de “*Tasmania*” gehoord hebt?’

‘Dat zou ik meenen,’ lachte de commissaris. ‘wellicht meer dan gij.’

‘Dat is onmogelijk.’

‘Waarom onmogelijk?’

‘Mijn vriend en ik waren gevangenen van den zeeroover en we hebben de geheele geschiedenis met eigen oogen gezien!’

‘Wat! Hebt gij dat ongehoorde dievenstuk gezien? Maar dan zult gij ook wel weten waar het rooverschip is?’

‘Zeker, dat weet ik,’ glimlachte Dick.

‘En de goudlading?’

‘Ik kan ze u aanwijzen.’

‘Maar dan zijt ge op het punt, met uw vriend plotseling rijk te worden! Weet gij, welke belooning de regeering heeft uitgelooft?’

‘Neen Sir!’

‘Twintig duizend pond sterling! En zoudt gij mij kunnen zeggen waar het rooverschip is?’

‘Zeker!’

De oogen van den commissaris schitterden.

‘En - waar is het dan?’

‘Op den bodem van de zee, Sir!’

‘Wat zegt gij? En de piraten?’

‘Zijn naar 't binnenland gevlucht.’

‘Kunt gij paardrijden?’ vroeg hij aan Dick.

‘Een weinig,’ antwoordde deze, ‘maar met mijn vriend Tom zal het lastiger gaan.’

‘Doet er niet toe, ik heb u beiden noodig. Morgen reizen wij af om de roovers te vervolgen. Zoudt gij daartoe in staat zijn?’

‘Ik hoop het van harte,’ sprak Dick, ‘de schurken hebben mijn vader vermoord, en ik zal niet rusten, voor ik ze in handen der justitie heb overgeleverd.’

‘Goed gesproken,’ grijnsde de commissaris, ‘tot morgen dus.’

XIX.

Den volgenden morgen werden de paarden gezadeld en een escorte van dertien ruiters, bestaande uit Mr. Melvill, den dokter, een telegrafist, Dick, Tom en acht politie-dienaren, eigenlijk meer soldaten, maakten zich tot den afmarsch gereed.

Het terrein was heuvelachtig en hier en daar met bosch begroeid. Plotseling zag een der soldaten iets in het hout bewegen. Oogenblikkelijk steeg hij van zijn paard en snelde op het boschje toe.

‘Halt daar!’ riep hij, ‘of ik schiet.’

Een oogenblik later kraakte het schot.

‘Wat was dat, Hunter?’ vroeg de commissaris, die naar de plek galoppeerde.

‘Een zwartje, Sir! Ik vrees, dat hij den roovers onze komst zal melden.’

‘Hm, dat zal onze taak niet gemakkelijker maken. Enfin, voorwaarts mannen.’

Een der soldaten, die vooruit gezonden was om het terrein te verkennen, kwam in vollen galop terug en rapporteerde, dat zich op een half uur afstands een kamp van wilden bevond. De commissaris beval daarom een ieder zooveel mogelijk op zijn hoede te wezen. Bij het kamp aangekomen, formeerde Mr. Mellvill met zijn escorte een kring, zoodat de tenten aan alle zijden ingesloten waren.

Een troep gewapende wilden keek met wantrouwen naar de ruiters, maar de commissaris

hief als een teeken van vrede de hand omhoog en sprak:

‘Ha, zijt gij het, Koning Billy? Waarom hebt gij ons bespionneerd en zijt weggelopen, toen wij riepen?’

Koning Billy schudde heftig het hoofd.

‘Billy, u nooit gezien, neen nooit.’

‘Kom, kom, in elk geval weet je wel waar de witte mannen zijn, die gisteren of vandaag door het kamp zijn gegaan?’

‘Slechte mannen, zij,’ sprak de zwarte koning, ‘willen Billy geen whiskey geven, zij slaan Billy en Billy zeg niks - heelemaal niks.’ -

‘Als je ons den weg wijst, Koning Billy, zul je een heel vat whiskey hebben, zooveel je maar wilt. Maar speel geen valsch spel met ons, of mijn revolver zal tot je spreken.’

‘Goed,’ was 't antwoord, ‘gij geven whiskey aan zwarte man, en Billy zal wijzen weg naar slechte mannen.’

Met den wilde aan het hoofd zette het escorte zich in beweging, totdat zij gekomen waren aan een smalle kloof. Twee steile bergwanden hieven zich loodrecht omhoog.

Billy wees in de kloof en sprak:

‘Witte man daarin gaan - geen uitgang als hier - weer terugkomen - slechte mannen in grot. Zij vermoeid en slapen.’

‘Uitstekend,’ knikte Mr. Melvill, ‘gij gaat vooruit, Billy, en wij volgen. Als gij ons verraadt, zijt gij een kind des doods.’

Langzaam ging het voorwaarts in de donkere kloof.

Toen klonk opeens een schaterend hoongelach.
Het was Stern en zijn schurkenbende.

XX.

Allen keken omhoog, en zagen hoe de roovers hunne geweren naar omlaag gericht hielden.

‘Groote hemel, verraad!’ schreeuwde de commissaris. ‘De schurken zijn gewaarschuwd!’

Eén oogenblik bleven de ruiters onbeweeglijk, en toen klonk weer de stem van hun commandant:

‘Zoekt dekking, mannen, zij schieten ons als honden neer!’

Dekking zoeken, maar waar? De steile rotswanden boden niet de minste beschutting. 't Eenigste was, zich zoo plat mogelijk tegen de wanden te drukken. Tom en Dick bemerkten een kleine nis, die hen beiden voor een gedeelte kon bevatten. Zij kropen er in en trachtten op de roovers te schieten.

‘Jij zwarte hond!’ beet Mr. Melvill Billy toe, ‘zei ik je niet dat de schurken je betaald hadden om ons in dezen dooderval te lokken? Hier schurk, je zult je graf niet ontgaan!’ En de commissaris richtte zijn revolver op den zwarte.

‘Schiet niet - schiet niet! Billy zal wijzen weg - en vangen slechte man heel gauw - schiet niet.’

‘Waag het niet schurk, ons in een nieuwe val te lokken, want je kunt ons niet ontloopen!’

‘Witte man wachten tot donker - gaan naar boven langs rotspad. - Billy niet doodschieten.’

De commissaris was overtuigd, dat de wilde hem niet voor de tweede maal zou durven bedriegen en wachtte tot de duisternis viel. Gedurende dien tijd onderhielden de roovers een geregeld geweervuur, eenige soldaten en ook de dokter liepen verwondingen op, maar bij den vallenden avond werd het zoo donker in de kloof, dat de schurken geen mikpunt meer konden onderscheiden.

Toen het volslagen donker was, beval Mr. Mellvill zijn mannen de meest mogelijke stilte aan en gebood hen, hem te volgen. Voorgegaan door den van doodsangst bevenden Billy, stapten zij geruischloos voorwaarts. De zwarte bracht hen verder in de kloof, waar hij een smal bergpad beklom, gevolgd door de mannen, terwijl de paarden in de kloof achterbleven. Na een moeilijken tocht bereikte men een klein plateau, in de onmiddellijke nabijheid der piraten. Daar hield men halt tot zonsondergang. De schurken hadden niet in het minste bemerkt, dat hunne vervolgers zoo dichtbij waren. Ze schenen over het algemeen zoo uitgeput te zijn door te lange dagmarschen, dat van wachthouden niet veel kwam.

Met het eerste morgenkrieken gaf de commissaris het sein tot den aanval. Maar tegelijk ontwaakten de roovers, en zich van alle kanten bedreigd ziende, trachtten zij door het cordon heen te breken en hun heil in de vlucht te zoeken.

Het werd een strijd van man tegen man.

Kapitein Stern vloog als een getergde leeuw op den commissaris toe en schoot hem dwars door het hoofd. De arme Mr. Melvill stortte neer als een gevelde os. Toen rees opeens de gedaante van Dick Holt uit het hooge gras tegenover Stern omhoog.

‘Goeie Hemel!’ gilte Stern, ‘de geest van Dick Holt!’

‘Neen, moordenaar! Dick Holt in eigen persoon,’ riep Dick, en greep Stern bij de borst.

‘Laat mij los, ik vecht niet tegen geesten!’ schreeuwde de zeeroover, en in zijn worsteling sleurde hij Dick mee. Beiden vielen en Dick lag onder den schurk.

‘Sterven zult ge, jonge hond,’ schreeuwde Stern, en kneep Dick de keel dicht.

Daar kraakte een schot uit Toms geweer en de roover liet zijn slachtoffer los, richtte zich even op en viel met een smak neer. In weinige oogenblikken waren de overige schurken overmeesterd en geboeid, en namen de soldaten maatregelen, om de gevangenen en gewonden te vervoeren. Ze gelastten Billy om draagbaren door zijn zwarte mannen te laten brengen, en geholpen door de gedwongen medewerking der wilden werden de roovers naar het telegraafstation gebracht. Latouche en Rosenbaum waren gedood, Stern en de overigen zwaar gewond.

De gevangenis te Albany herbergde de schurken slechts korten tijd. De rechtbank veroordeelden allen tot den strop.

Dick's vader was gewroken!

En zoo eindigde de merkwaardigste zeeroof van den modernen tijd, geboekstaafd in de annalen der Australische historie.

Er is weinig meer te vertellen.

Dick en Tom werden populair over de geheele wereld. Couranten en tijdschriften wijdden kolommen aan hun heldendaden, ze zagen hunne portretten voor de ramen der boekwinkels hangen, en, wat zeker niet het minst aangenaam was, de regeeringsbelooning, twintigduizend pond sterling, werd hun uitbetaald.

Toen zij in Engeland arriveerden, namen zij bitter weinig notitie van den lof, hun allerwegen toegezwaaid. Zij zochten de weduwe op van den armen Curtis en gaven haar elk de helft van hun kapitaal. De jongens hadden nu genoeg van de zee. Zij bleven heel hun verder leven bij elkander en spraken nog vaak over die vreeselijke maanden, doorgebracht op den onmetelijken oceaan en in de Australische wildernis.